

СУЧАСНА
ПОЕЗІЯ

Дмитро КРЕМІНЬ

Дмитро
Кремінь

ЗАМУРОВАНА МУЗИКА

СУЧАСНА
ПОЕЗІЯ

ВАН

ЗАМУРОВАНА
лірика, симфонії, поеми
МУЗИКА

Дмитро
КРЕМІНЬ

ЗАМУРОВАНА
Музика

Лірика /
симфонії /
поєми /

Ярославів Вал
Київ – 2011

Кремінь Д. Д. Замурована музика: лірика, симфонії, поеми / Дмитро Кремінь; перед. В.Базилевською – К.: Ярославів Вал, 2011. – 360 с.: іл. – (Сучасна поезія). – Київ: Ярославів Вал, 2011. – 368 с.

У новій книзі відомого поета, лауреата Державної премії України імені Тараса Шевченка, зібрано кращі лірико-філософські твори та вірші про кохання в їх емоційній глибині та стильовому розмаїтті. Вперше в одному форматі зібрано поетичні симфонії Дмитра Кременія, які виділяються своєю оригінальністю навіть на тлі сьогочасного форматворчого багатства вітчизняної та світової поезії.

На обкладинці – репродукція картини «Гайдамаки» народного художника України, лауреата Державної премії України імені Т. Г. Шевченка Андрія Антоюка

Видавнича рада:

Віктор Баранов, секретар НСПУ, головний редактор журналу «Київ»; **Михайло Вагуляк**, голова Асоціації видавців і книгорозповсюджувачів Львівщини; **Сергій Грабар**, письменник; **Григорій Гусейнов**, головний редактор журналу «Кур'єр Кривбасу», лауреат Шевченківської премії; **Дмитро Іванов**, головний редактор газети «Гарт» (Чернігів), лауреат Шевченківської премії; **Володимир Загорій**, президент Ліги українських меценатів; **Світлана Короненко**, заступник директора каналу «Культура» Національної радіокомпанії України; **Іван Корсак**, головний редактор газети та радіо «Сім'я і дім» (Луцьк); **Василь Простопчук**, головний редактор газети «Віче-інформ» (Луцьк); **Михайло Слабошпицький**, директор видавництва «Ярославів Вал».

МІНЕРАЛ ПОЕЗІЇ

Десь – промельком у пам'яті – на якійсь із київських вулиць він: молодий і вродливий. Парубоцькі вусики, чорний плащ, чорний капелюх. Усміхнене обличчя, привітальний жест.

Нині він більше нагадує статечного газду, який знає собі ціну. Та досі бачу його таким, яким побачив уперше. Влада поезії.

Він із тих поетів, для яких прямоказання – норма. З його темпераментом інакше й не могло бути. Пристрасть – завжди пряма мова. Що цілком узгоджується з його прізвищем: креміль – із твердих мінералів.

Дивує його занурення у притягальні тумани історії. Потяг до всеохопності з перевисанням в антику.

Еллада, Рим, Єгипет, Карфаген, Троя, Скіфія, Спарта, Ольвія, Вавилон, Понт Евксінський, Шовковий Шлях, Дике Поле, Ітака, Гомер, Гесіод, Геродот, цезарі, центуріони, легіонери, імператорські когорти, посилення на грецьку та римську міфологію, біблійні персонажі – без цього його не уявити.

Минувшина для Дмитра Кременя – дріжджі для випікання українського хліба. Він запалюється від власних назв, топоніміки, історичної фактографії, але не настільки, щоб забути про напрямні руху.

То неабияке вміння – вдихнути життя в архаїку, спроектувавши її на сучасне. «Я в століттях живу. Відчуваю: і я молодію».

Молодіє поет. Молодіє й стародавній світ. Функціонує, віднаходить обличчя в чужому часі.

Обличчя переважно трагічне й нагадує про героїв Евріпіда, дарма, що найбільшого трагіка Еллади Креміль не згадує.

Та суть не в тім. А в тім, що Україна вписується таким чином в універсум.

Культурний поет не той, хто багато знає. А той, кому світять мертві світи. Для кого вони така ж реальність, як сама реальність. Саме тому, переймаючись ними, він залишається гостросучасним поетом.

Дмитро Кремень – майстер зчеплення вагонів і потягу: минуле – сучасне. Секрети зчеплення знає тільки він сам. А може, й не знає: природність дихання. Простежити проміжні ланки, переходи, надійність тамбурів і гаків заманливо, та полишмо це на аналітиків із педантичною жилкою.

Важливий результат – природність і тривкість сполуки, коли навіть сумбур обертається на поезію.

Сучасність у Дмитра Кременя несподівана й екзотична. Вона може з'явитися в образах Овідія й Одісея, асоціюватися навіть із Пізанською вежею.

Він сучасний не тому, що пише про сучасність, – хто не пише? – а тому, що переймається нею до збивання дихання, до спазмів у горлі.

Ще й така амплітуда: учорашнє, як виверт нинішнього, нинішнє, як виверт учорашнього.

«Уламок імперій, невже я минулим живу?» – мовби дивуючись, запитує поет. І підтвердить це многократно.

«Був я свідком такої епохи, де на попіл – і душі, і плоть». «І я там був. І в тій колоні брів я, як покоління все брело моє, задушене добою малокрів'я, малоозоння, а таки моє». «Голодокрай. Голодохрест. Холодний знак Голодомору». «Таке історичне тло від Києва до Полтави як десь українське село то й город руської слави».

І – на розрив аорти: «Де й коли загубив я Вітчизну?»

Шукання початків втрати Вітчизни живиться гірким усвідомленням безперспективності існування.

«Це Україна, Троя й Карфаген». «Україно, ти – бароко, а зійшла на рококо». «Україна – в Азії Європа, а в Європі Азія – ми всі». «Ані життя, ні шаблі, ні коня, – пропала українська реконкіста». «Президент красується на знімку, а його держава ледь жива». «Що нам – ті ж америки? Росії? Люди, все, що мали, зберегли. Як нам дочекатися месії на замерзлі наші береги?»

І зворушливий наїв (поет) з ностальгійною нотою: «На Хрещатику – пані і пані не поділять Вітчизну ніяк. Але був чоловік ув Іспанії, все кидавсь зі списом на вітряк».

Україноцентризм Кременя гарячий. І тим нещадний.

Рабиня зачинає від раба.
Хто б розродився вільною людиною?
Тому така руїна і журба,
І вовче сонце знов над Україною.

Нещадний, бо не полишає надії.

Так і буде вівки віків.
Голоси понад нами іржаві.
І задушені ми у державі,
І замислені тільки в бажанні
Наших німечних бідних батьків.

Та є правда і в тому, щоб, знаючи про поразку, йти в бій.
Йому дорікають риторикою і публіцистикою. І дарма. Усвідомлюю,
що вихоплені з віршів рядки, зокрема й процитовані мною, можуть
насторожити. Але одна з особливостей почерку цього поета в тім,
що, стаючи складовою тексту, вони употужнюють його.

Ходова фраза – «збився на публіцистику» потребує уточнення. Для
поезії немає нічого неможливого. Їй підвладне все. Наука й політика
зокрема. За умови, коли їх торкається талант.

Це підтверджує Шевченків досвід. Досвід Пушкіна й Гейне, які
обертали публіцистику на високу поезію.

В українського поета є окремішне право на лінійне слово. Він пра-
цює, зависнувши над прірвою.

Це головна причина – чому за всю історію писемності мали ми
лише одного ренесансного поета. Ні, не Шевченка. Тичину з його
кларнетизмом. Та його ренесансність урвалася разом із його мо-
лодістю. Розчавив її не тільки прес тоталітаризму, а й тяжка ноша
українського каліцтва.

Те, що можливе в інших, неможливе в нас. То правда, що публіцис-
тика набила оскому у донедавню епоху. Та зауважмо: то була тільки
гра в публіцистику у країні із зав'язаними очима.

Політична публіцистика високої проби – оголений нерв, який ві-
брує й корчиться під дією електрострумів існування. Хто без неї
може обійтись, нехай обходитьсь. Я просто нагадую. Про право та-
ланту, який уміє обертати її на поезію.

Кремійнь уміє. Хоча він стовідсотковий лірик.

Припускаю, що в очах молодших від себе чи й деяких ровесників він якоюсь мірою анахронічний поет. Бо за своєю поетикою тяжіє до певного крила шістдесятництва. Свого й російського. Коротич, Вознесенський, Євтушенко, Р. Рождественський.

Йдеться не стільки про інтонаційні перегуки, як про підхід до матеріалу і спосіб його освоєння.

Гучні поети «літературної епохи» з її проекцією на стадіони, з тією ж публіцистикою були уважними до звучання слова, розрахованого на публічне читання.

Кращі вірші Кременя, надто з його останніх книг, також надаються до озвучення й вельми виграли б у проникливому акторському виконанні.

Та цей момент спорідненості з «глобалістами»-попередниками тільки увиразнює принципову відмінність.

Попри весь географічний спектр духовних зацікавлень, Кремень український поет тільки за мовною ознакою. Його історіософія перейнята хронічними рефлексіями людини, яка відчуває нутром: своє системно й грубо витісняється чужим.

Як же ви тепер на Україні,
Генії з божественним чолом?
Знову при хазяйському коліні?
Знов перо, поєднане з кайлом?

Спроби поета розхитати власний вірш, підлаштувати муз під диктат нових віянь, на щастя, не мали успіху. Погравшись, поекспериментувавши, він повернувся на круги своя і заговорив ще крутіше. І якщо колись радив: «спершу вивчи езопівську мову, а за тим українську», то згодом українська явно взяла гору.

Простежуючи еволюційний рух цього яскравого поета, ловиш себе на суперечностях. Він – багатослівний, що зближує його з тим же Євтушенком. «Пещеним Женею», як несподівано висловився недавно Павличко.

Перша реакція: йому, Кременю, дисциплінувати б вірш. Саме тут він мав би поставити крапку. Та читаєш далі і раптом – ще сильніший акорд. І вже погоджуєшся з поетом. Це одна з особливостей цього – вільного дихання – письма.

Так, він із тих, кому тісно в короткому вірші. Йому треба виговоритися. Хоча є й переконливі винятки.

Поет відкривається тоді, коли приймаєш умови його гри. Кажучи інакше, коли довіряєш, сприймаєш його таким, яким він хоче бачити себе сам.

Кремінь-поет працює майже в одному температурному режимі. Це добре. Та є й певна небезпека: інерція вірша, яка притуплює відчуття. Поет виграє в цілісності. Програє в конкретиці.

Що в ньому дивує: він, закарпатець, без видимих, принаймні, для читача зусиль заговорив мовою східняка, мовби перебравши його ментальність. Не цураючись при цьому прямих учителів – П. Скунця, І. Чендея.

Українська історія – передусім історія українського степу. І він, горянин, освоює цю історію на тій же природній ноті, що й степовик. Зір вигостирили гори й степ.

Я прибув із іншої країни
В малорусько-руський цей Прованс...

«І чужим, і чужинським zostався», – додасть згодом.

Поезія не спростовує. Хоча з огляду на зросійщену Миколаївщину, поета можна зрозуміти. Та й хто з українських поетів не почувається чужим в Україні. Навіть на малій своїй батьківщині. «А ми? Де ми в Карпатській Україні?»

Про «втрачену Адамову Землю» він напише чимало рядків – світлих і гіркотних. Багато скаже про себе в «Запізнілих терцинах», присвячених Сизоненку.

Я був поетом, знав про ідеали:
Корчагінські, козацькі...
А проте
Я був поетом тих, що будували
Епічне, вавилонське золоте!

.....

Поет вина й жінок, любові й шпаги,
Я мав за злото – золото душі.
Таємні канцелярії й гулаги
Ще плачуть по мені, товариші...

Тут майже все правда. Майже, бо озиратися на канцелярії та гулаги не

хочеться. І поет, і попри все, гедоніст. Чи близький до гедонізму. Бо вмiє втішатися життям. Жінок і вина у його пенатах предостатньо.

Інтимна лірика Кременя – з кращого надбаного у цьому жанрі українською поезією за останні роки.

Може, забагато тілесності. Але маємо сприймати поета таким, яким він є, а не таким, яким би ми воліли його бачити. Тим більше, що «любов і шпага» – в парі. Отже, лицарський кодекс діє. Що й підтверджує загальний шляхетний тон.

Як юний бог, як молодий гульвіса,
Я йшов поміж закоханих богинь...

Він любить і вмiє погратися (погрітися) словом, засвічуючи його індивідуальною гранню: «Хронічний алкоголік був хроністом імперських хронік римського ЦК...». «Побути б самому – у сумі самому, де саваном – саман хаток». «Таврія. Тавро на дикій волі...»

Інколи перо заносить. Тоді й перевитрати: «Каскадерні каскади Касандр...»

Несповідимі долі поетів. Одні починали на високій ноті, а завершують на інерційному видиху. Але – нездолання сила інерції – продовжують досі ходити в перших...

Перші особи живуть на портреті
В різних народів, народностей, рас...
Тільки у нас уже першими треті,
Гамлета вбито – гряде Фортінбрас...

Саме він, Дмитро Кремінь, не був третім, та є в його доробку й книги, які й не провіщали того потужного поета, якого маємо нині. Хіба що окремо вірші... «Тут славу першого поета все ще чекає Гесіод».

Кремінь – це передусім «Пектораль» (1997), «Елегія троянського вина» (2001), «Літопис» (2003), «Синопис» (2003), «Полювання на дикого ведра» (2006). Плюс добірки в періодиці, якими він щорічно підтверджує реноме одного з кращих сучасних поетів.

Майстер у добрій формі. З ним усе гаразд. Лишається вилуштити уроки з його індивідуального досвіду. Спрощено це виглядає так.

Немає жодного значення, яку літвіру сповiдує поет. Важливо, з якою мірою повнокров'я він її втілює. Важливі діапазон і культура думання,

які й обумовлюють ваготу сказаного в контексті суспільної й загально-літературної ситуації.

Справжній поет заводить читача і тримає його на прив'язі. Справжній поет сумнівається.

Осінь минула, а болдінська осінь
Так і зосталась навіки одна...

Нині в поезії завізно на глухих з обслугою сліпих.

Науково-технічні монголи,
Науково-технічний Батий...

Слово Дмитра Кременя – відповідь тим кепським дегустаторам, яких не п'янить вино тисячоліть тільки тому, що зберігається воно у традиційних амфорах.

«Поезія може бути такою чи інакшою, традиційно-класичною чи модерною – таж у трактаті Митрофана Довгалевського чи збірниках Іоанна Величковського чи не весь «модерний арсенал» художніх тропів андеграунду ХХ століття, від дадаїстської піктографії до сюрреальної інфернальності, від слабосилої силабіки – до ізографіки. Сам Шевченко – геній словесної новації – інтуїтивно витворював не тільки сюжетні ліро-епічні собори своїх інвектив, у коломийковій стихії його вірша – такі алітерації та асонанси, котрі прокреслили зоряну траєкторію в пошуки всієї поезії століття, рідної – також, і за обрієм віку ХХ не закінчили свій політ у вулканічній магмі Слова».

Це – з Шевченківської промови Дмитра Кременя.

Одна біда: на питання, якими переймається поет, не маємо відповіді:
Хто ми й що ми, й куди йдемо?

Володимир Базилевський.

МОТТО

А що там сейсмограф запише?
Що впише у чорні ці дні?
Ви слово промовили? Тихше,
Бо ми на Землі – не одні.
І в час української драми
Все пише сейсмічне письмо.
І скрізь – тектонічні розлами.

.....
А вибухне серце – само!

НІЧНЕ ВІКНО

• • •

Так буває, коли помирають,
Озирають колодязне дно.
Ніби лампу з вікна забирають –
Стало чорним квадратне вікно.

Ти писав то хореєм, то ямбом,
А тепер не пройдеш до дверей,
І попідруч бере тебе янгол,
І відспіває архіерей.

Але поки ще б'ється і б'ється
Розшматоване серце твоє,
Ще над свічкою полум'я в'ється
І життя над минущистю є.

Не вмирай! – ти заплакала німо.
Не покинь мене! – плачеш тепер.
І стоїш, мов заплаканий, з німбом,
Бідний янгол – під дощ у четвер.

Відвернуся: та я не вмираю.
Просто став у вікні уночі.
Тіло й душу до купки збираю,
Жменю воску і племінь свічі.

Не клену наші роки минулі, –
Плаче жінка, сміється дитя.
Все одно солов'ї та зозулі
Проспівають над цвинтар – життя!

• • •

Не набиваюся у друзі,
Та й не напрошуюсь у гості.
Це я в колишньому Союзі
Був кунаком при кожнім тості.
Був час, була тоді країна,
Де мчали нас крилаті коні.
Коли ще стану на коліна
Під храм Баграта на Ріоні?
Як час пригноблює людину,
Такі жахіття нам відкрились,
Де тільки чули про хатину
Під колонадою кирилиць.
Не стало щастя на руїні,
Нехай імперії, а все-таки...
Поети вмерли, як святині,
Тепер – закони гомілетики.
Де академія в Гелаті?
А де музей у Пирогощі?
Лиш паперові квіти в хаті
Та ми, каліками на прощі.
Такі задули вітровії,
Такі прийшли до мене гості –
Одні із вервієм на виї,
А з інших – черепи і кості.
Читали вірші на естраді,
Про молоду співали славу...
Тепер загублені у зраді,
В мовчанні, в тюрмах – на забаву.
Над нами чорні демагоги,
А тіло наше в твань замісять.

Лиш обеліски край дороги
Де хрест і з зіркою півмісяць.
І тільки сиплються з екрану
Слова зневаги та прокляття.
Не Біблії і не Корану
Чекали наші сестри й браття.
Де наші молодість і сила?
Тепер – епоха мезозою.
Щербата смерть уже скосила
Волошки ржавою косою.
І я іду вечірнім гостем
Іду я цвинтарем, погостом,
Іду – без музики і слова,
Де я пишався красним тостом –
Труна при хаті ясенова.
І дні та ночі проминальні –
Немовби трени поминальні.
Хитон обірваний на музі...
Крайнебо вічності палає.
І скрипка грає – серце крає,
І прахом я, і прахом – друзі.
Ти не питай, де схоронили
І нашу молодість, і славу,
Де на розорені могили
Траву саджали кучеряву.
Прийшли в епоху Інтернету –
І перейшли усю планету.
Та ми в епосі мезозою –
Нас ледве видно за сльозою...

• • •

Ходиш, мов пустелею Мойсей,
Сорок літ – і все кінця немає.

Древній, мов троянда й соловей,
І сюжет, де пташка-бард німує,
Оплески на святі похорон,
А вдова у чорнім – промениста.
У Сенеки учнем був Нерон,
А пишався лаврами артиста.
Не скажу, як склалася моя
Доля ув естрадні дні джаз-банди.
Випускаю з клітки солов'я
На виду зів'ялої троянди...

• • •

Той умер, той воскрес, той на службі облісів,
А живе – і ні пари із уст...
Але є у природі Долина Нарцисів
І столиця країни дводенної Хуст.
Умираю, та все-таки з болю й зажури
Стільки рідних довкіл голосів.
А в Долині Нарцисів пасуться буй-тури,
Вони тут із монгольських часів.
Ми удвох біля Чорної, Білої Тиси.
Находились – були молоді...
Я помру, та в долині завітнуть нарциси
І відіб'ються хмари в воді.
Я живу – біля мене нарциси вмирають.
Я не вмру – я не той чоловік...
Але поки для мене нарциси збирають,
То до нас не прийде льодовик.
І побачиш одне: що ріка не зміліла,
Повний місяць над нею завис.
А любов і життя – Тиса Чорна і Біла –
І... затоптаний в землю нарцис...

• • •

Травневих днів небесний шовк
І пляшка «Златогору»...
Я до поета в гості йшов
Угору все та вгору.
Я з ним до грішного вина
Сто літ тому торкався.
Його постаріла жона
Була як суєта вся.
Світило сонце угорі
І мить була шалена.
– Погляньте, ви такі старі, –
Сказала нам Олена.
Цей присуд клацнув, мов затвор.
Мов тінь старої слави...
Прощай, «Самус» і «Златогор».
Подайте чашку кави!
І чашку кави подали,
Й казали компліменти.
А ми згадали, як могли,
Минулі всі моменти.
І рідний дім, і рідний край,
І молодечу пору.
Коньяк «Самус», вино «Токаї»
І... пляшку «Златогору».
Ті дні минули вже... Але
І друга вже немає.
Ніхто вже чарку не налле
І віршів не читає.
І лиш у пам'яті зрина
Й несе мене угору
Бокал токайського вина
І чарка «Златогору».

• • •

Од жінок, вина і сигарет –
Рано занедужав ти, поет.
І тобі тепер, як дивина,
Амфора ольвійського вина.
На виду розгойданих небес
Постає розгніваний Зевес.
Але й це – далеких літ обман,
Ніби у вітрильниках лиман.

Без жінок, вина і сигарет –
Хто ти нині – грек, і скіф, і хет?
А, можливо, вже не стало див
Там, де ти картоплю посадив.
Інше б показали терези
В світлі виноградної лози.
Та село край царства – вже не те,
Що тобі видіннями цвіте.

Проминуло царство край села.
Тихо муза в невідь відійшла.
Скіфського кургану висота
І стріла Папая золота.
На зупинці, п'яний без вина,
Бачу жінку: Зевсе, це ж вона!
Я без неї вже б давно помер:
Господи, пошли мені химер!

Господи, пошли до мене ту,
Що стрілу послала золоту.
Я іду по світу між людей,
А стрілу не вийму із грудей.
Це від неї чую похвалу
На ольвійським древньому валу.
Та стою безсмертний, як Еней,
В царстві переляканих тіней...

• • •

Якби земля – не ця, намолена,
То жив би тут із шиком я.
Писав би вірші на замовлення,
Своє прославив би ім'я.
Я братовбивство звав вендетою
Гукав: – Убий і прокляни!
Дзвінкою брав би я монетою
За дні братерської війни.
Та я крилату маю душу,
Не п'ю «на шару» і не їм.
Я освятив моря і сушу,
Любове, іменем твоїм.
І ми у притворі собору
Помолимося – я і ти,
Уже спаливши за собою
Всі акведуки і мости...

ОЛЬВІЙСЬКА ПРОСОДІЯ

Переболіло. Перетліло літом,
Де наших літ берегові огні...
Як буду я прощатися зі світом,
Що наостанку скажеш ти мені?
Можливо, друзі. А можливо, вразі.
Але шумить, шумить Евксинський Понт.
Надія спить. У чорнім саркофазі.
Тут Ольвія. Еллада. Гелеспонт.
Літаній легка лань од сліз намокла.
Громів грімкий огром із висоти...
Якийсь Ахілл якогось там Патрокла
Іще безжально відомстить. А ти?
Літа летять. Літам немає впину.
Нема закону їм – такий закон...
Безжальних літ безпашпортну дитину
На борт човна «Аїд» бере Харон.
Бери, Хароне. І вертай, Хароне,
Здмухнувши прах камінної сльози.
На другий берег, що в проваллі тоне,
Перевези мене, перевези.
Перевези!
Зірки пригаслі бліді –
Понад проваллям вигаслих болінь.
А що в Аїд? А як там ув Аїді?
Там тінь тіней, і ще там буде тінь.
Де тінь тіней – сон снів мені наснитися.
І та, що долюбити не дала:
Жорстоких літ безжальна колісниця.
І в серці – не камінному! – стріла...

АМФОРА ЦАРЯ СКИЛА

Амфора лежить, ущент розбита,
У гіркім ольвійськім поліні...
Гупають і б'ють кінські копита
Й тихо завмирають вдалині.
Гіпаніс-ріка тече у прірву.
Скапує сльоза моя в траву...
Господи, а я ніяк не вирву
Із грудей отруєну стрілу.
Український, скіфський, рідний краю,
Як мені болить буття твоє!
Я пливу з Еллади.
Я не знаю
Те, що рідний брат мене уб'є.
Хто я? Що я? Кров –
Як піт солоний...
Ми ж були красиві парубки.
Гнали ми своїх скажених коней
До своєї Кінної Ріки.
Вчора, ізвечора ще з Еллади
Плив я під вітрилами домів.
Мила, я не ждав твоєї зради
Під покровом голубих димів.
Я в Атенах надивився любок,
Але ти в душі моїй одна...
Я везу для тебе грецький кубок
Для страшного скіфського вина.
Я пливу, пливу, не знаю зради,
Вітер лопотить у мій хитон.
Я везу для тебе із Еллади

Золотом оздоблений ритон.
Був я цар. А мусив так пропасти,
Та любив не тільки свій лиман...
А тебе уб'ють, аби покласти
До царя убитого в курган...

СЕКС-ШОП У СЛАВНІЙ УКРАЇНІ...

Минувся час космічних гороскопів,
І чарів Ігнатенка й Чумака.
Все ті зірки, і небо, і ріка,
Та над привиддям корабельних доків
Мене своїм плюмажем дотика
Продажна діва курінних секс-шопів...

Звідкіль, яскине, ти взялась така?
Ти божий дар з яечнею й вином,
Піпетка, попка, липка, Гапка з пивом,
Де всі заснули летаргійним сном,
Де всі в екстазі з літургійним співом.
В кубло зміїне, в тлум продажних фей,
І я сюди спускаюсь, мов Орфей.
І ти, жаги і пристрасті поетка,
В секс-шопівським вишневому краю.
І стежить кокаїнова піпетка,
Як я страждаю, як я гірко п'ю.
Зім'ята хіть, зіжмакана серветка...

Ну, от ми й залишилися одні,
Ти нас настигла, пристрасте шалена.
А жінка жде, далека і вогненна,
Богиня, королева, наречена, –
На рубенсівським древнім полотні.
Любов шаліє. Плаче, стогне, кличе...
І віддає нам пам'ять і пітьма
Те раювання дивно-таємниче,
Продажна хіть над нами обома:
Здобудь мене! Забудь мене! І швидше!

Пропашої любові іменини.
Пропаших слів розгорнутий сувій.
Твоєї квітки спраглі пелюстини
Цілує невтоленний пагін мій.
І в стумі жінка – наче квітка Бога,
В жазі і тузі золотих годин.
І ллється ніагарами волога
В таємні нетрі нуртів і глибин.
Олімп і трон мій, і моя дорога.

Найвищі ставки ставлю я давно
В проклятім малоруськім казино.
Не уявлю, – це млосний зір кокетки?
Найголовніше – це зробити крок
Туди, у далеч, ближче до зірок.
Закони офіцерської рулетки –
Пан чи пропав, а тисни на курок!
Та спогадаймо: й не таке було...
Та спогадаймо: не таке бувало.
І бачу я крізь сльози, мов крізь скло,
Прекрасне, юне, молоде чоло,
Й дівча, яке уперше цілувало...

Усе минуло. Згинуло. Пройшло.
Але – було...
Прекрасні очі карі,
І світ, який тепер не віднайти.
Чи так давно, – на Флотському бульварі
В одіннях білосніжних – я і ти?
Ми з юною коханою в театрі.
На вулиці. Внизу гучить ріка.

Ми вдвох на зачарованім фіакрі,
І ми в полоні часу-візника.

А се? Хто се у горах сіно косить?
Я бачу відображення своє,
У сиві нетрі час мене відносить,
У сивих снах видіння розтає.
Секс-шопе, храме скурвленої ери,
Ми тільки тінь забутої ріки,
Де франтуваті флотські офіцери
Припалюють об зорі цигарки.
Доживемо до другого потопу?
Хто нас врятує – Дант, Орфей, Адам?
Мадонно з українського секс-шопу,
Кому тебе, не зрадивши, віддам?

Але було, – вітри, і дощ, і грози,
І ми ішли, мов діти, по росі...
А ці твої, такі солодкі сльози,
Невже ти їх не виплакала всі?

ПОВІСТЬ НАШИХ ЛІТ

Я народився ще в імперії,
Хоч і не знав, що це – вона,
Де правлять сталіні і берії,
Де гітлер, голод і війна.
Я знав про флот у Севастополі,
Про мавзолей, вождя в Кремлі...

Чому ж ми плачемо на попелі
Своєї рідної землі?
Так раб жалкує за хазяїном,
А за поміщиком кріпак?
І побивається за Каїном
Убитий Авель, чи не так?
Усе збувається, збувається,
Усе збувається, як міт.
І тільки серце розбивається
О пам'ять, наче о граніт.

Я все життя живу в імперії,
Де малоруські хутори.
Де при радянській владі мерії,
А в них червоні прапори.
Де білі дні зістали чорними.
Де глад і мор, як у війну...
Та, з барабанами і горнами,
Тебе, епохо, не клену.
Бо все збувається, збувається,
Усе збувається, як міт.
Останній цвяшок забивається

О гріб печальних наших літ.
Бо легше, мабуть, утопитися,
Ніж обманути власну плоть.
Тому що двічі народитися
Не міг (ви знаєте?) й Господь.
І я не знаю, як там завтра ми,
І як позбудемось журби.
Тому що всі ми – люди з таврами
Позавчорашньої доби.
Народні слуги, що не злічені,
Кричать з парламентів і рад.
Вони гадають, ми лиш мічені,
А їм і чорт уже не брат.
Вони спогорда споглядають
На бидло мічене згори.
Та в їхніх чолах – потреасаючі
Ті ж інвентарні номери.
Я народився в тій імперії,
Де й ти, любов моя, жила.
Де української Естерії
Нас поглинали ніч і мла.
Де кагановичі, як мамути,
Де поганяє раб раба,
Де в нас пропали не лиш грамоти,
А й наша воля і судьба.

Сад Гетсиманський. Коло хати
Хрущі травневі не гудуть.
А ждуть: коли вже розпинати
Того месію поведуть?
І білий хліб.

І біла хата.
І серп, і молот... Прапори!
Синедріону і Пилата
Отецькі погляди згори.
Не соловейки, а ворони,
Де на Голготу хресна путь.
А там синки-центуріони:
Такі вже точно розіпнуть.
Солом'яні мої мадонни,
Їх матері вечерять ждуть...

Невже й тепер, попід Стожарами,
І ми заплачемо самі
За скотодвором і кошарами,
Немов раби оті німі?
А все збувається, збувається,
Немов Шевченків заповіт.
І лиш травою забивається
Печальна повість наших літ.
А я – поет. Живу скорботою.
Я ні на кого не плюю...
Серпом?
Зорею?
Під Голготою
Уже розіп'ятий стою...

СОБОР ПОСЕРЕДИНІ ВСЕСВІТУ

Голови на храмі, – сповнені безуму, шалу і пристрасті,
Голови на храмі.

Безбожний Мамай, закуривши люльку, з кобзою всівся
На хмарі.

Ще до Полтави й Батурина червоні очі людських голів
Дивляться так незмигну з чорноти небесної глини.

Трагедійні голови. Хто б їх безголів'я гоїв,
Той зрозумів би велич, ницість і страх людини.

Неіснуючі руки й тіла сповнені безуму,
А трагічні обличчя – вогню небесного.

Небо голубе. А під неба врочистим склепом –
Сонму трав голубий напівангельський лепет.

І сон як примара. Й примарні ці маски-обличчя.
Кричати їм німо в космос понад чужими полками.
Святкує чужинець вікторію. Пропало наше величчя.
Цар вип'є мальвазію і закусить ніжинськими огірками.

Оживіть неживих! Нашліть ятагани, шаблі і мортири!

Не на Лобному місці, бо вже їм не боятися смерті.

Патріархи солодкогорлі обрали московські сортири,

А Русь-Україна – се тільки фрески соборні стерті.

...Про віщо ти граєш, Мамаю?

Про віщо співаєш, безбожний Мамаю?

Уламок собору, крихта свободи, зоряна високосність...

А я, наче голову власну, гіпсову маску з землі піднімаю:

Немає соборності духа, собор відлітає у космос.

.....
Зелені кущі. Співучі дерева.

Зі стін промовляють улесливі Змії.

І на розп'ятті руки. Й мотузка ляна на виї.

ВЕСЕЛИЙ ТЕСТАМЕНТ

У часи, що гіркіш од цикути,
У краю перелітних гусей, –
Я не хочу похований бути
Ув одній із мішковських траншей.
Смертний холод на мене чигає
І затруєна куля давно...
Та на мене, панове, чекає
Молоденьке ольвійське вино.
Солоспів материнської мови!
О, тобі я не зрадив ніде.
Ще за мною заплаче, панове,
Златокосе дівча молоде.
Я іще з молодецьким загаром
На розпечений став тротуар.
І проходжу я Флотським бульваром
В білосніжнім вбранні незадар.
І мені що загар, що засмага,
І що південь, що північ – одно...
І перо, і шабляка, і шпага,
І з троянд молоденьке вино.
Наді мною збираються хмари,
Підо мною – волання трави...
Козаки й демонічні гусари,
Наді мною ще схилитесь ви.
Павутиння вплелось у волосся,
По сліду моїм стелиться дим...
Як би нам у житті не велося,
Ви мене пам'ятайте таким.
Кожен – бранець і обранець долі.
Але п'ю за любов і талант.
І не кров на білесенькій льолі,
А вино з молоденьких троянд.

НОКТЮРН

За мотивом картини

Ендрю Вайєса «Чекання»

Довгонога,
Тонконога
Герла,
Скрипка Бога,
В стумі неумерла.
Білопінні
Створи пенюара.
Білокінні –
Вершник, небо, хмара.
Герло
Під зорею золотою,
Вмерло
Під святою наготою
Все, що пахло
Медом і нектаром...
Перса –
Мов сніги Кіліманджаро.
Золоте,
І чорне,
І гаряче...
Довго-довго.
Кінь ковбоя
Скаче...

ПОВЕРНЕННЯ БУЙ-ТУРА

Тепер не ті часи,
Тепер – не та ріка.
І ліс не так шумить. І – світова зажура.
Та з заповідних пуц – мелодія гірка.
Ієрихонський плач.
Повернення буй-тура!
Розсунувши ряди розлючених собак,
Здомашнених вовків, що з крові подуріли,
Це він іде, буй-тур!
Не геральдичний знак,
Знак волі дикої іде на самостріли.
Ламай же і троци трухляві пні досад.
Рушай на це страшне, криваве бойовище.
Цей сатанинський ліс – не світанковий сад,
Тут куля солов'єм і тьохкає, і свище.
Є у свободи вибір – і на смерть іти,
Коли така ця доля занапашена,
Коли встають з могил і кам'яні хрести
Супроти смороду хліва й хлібів здомашнення.
Повернення буй-тура!
Геральдичний знак,
І віщий знак невмерлої свободи.
Нам воскресати – так,
Нам повертатись – так,
Де ще зірки горять і плачуть тихі води.
І троекратно впасти у росі,
Кривавий слід лишивши за собою...

Ви чуєте? – і нас позвав на небесі
Буй-тур ієрихонською трубою!

КОЧУБЕЇВНА

У Кочубеївни, у Мотрі,
Ще не втрачені роки.
Щоніч од сліз гарячих мокрі
Її шовкові подушки.
Мов піраміди – древні склепи,
Скелет гарцює на коні.
І місяць, мовби лик Мазепи,
Застиг незрушно у вікні.
Поганська ніч з її неславою.
Дідівська піч, малим-мала...
Чужинські коні під Полтавою
Гризуть залізні вудила.
Чи зрана звіється омана,
Яка терзала дотепер? ...
Сміється мертвий кінь гетьмана
Десь на околиці Бендер.
А може, знову, може, вкотре
Гряде Невольничий Майдан?
І над тобою, бідна Мотре,
Сміється місяць-молодан.
Любов. Інтриги. Контрибуції.
Нові гетьмани на коні...
Вони ще впишуть конституції
У тої Мотрі на спині!

Першу зморшку цілюю твою
Біля віч золотої ліхтарні.
Золота, богорівна моя!
Я тебе не назву на ім'я.
Серед наших печалей і візій
У пісках – віковичний хорал.
Тут почне віковий ритуал
Всепрощаючий бог Діонісій.
І Шовковий засипано шлях,
І Чумацький засипано шлях
Золотими пісками і сіллю...
Манускрипти і карти старі
При високій, при вічній зорі
Укриваються чорною цвіллю.
Та воскресне наш бідний талан,
І ліхтарик впливе у лиман,
По собі не зоставивши сліду...
За руном золотим, за вином
Я відплину останнім човном
Безтілесною тінню Аїду...

ЛЬОДОВИКОВИЙ АПОКАЛІПСИС

Мotto

І життя – це легке натискання на клавіші
І цей трепетний вогник
Малої свічі .....

І болюча ця думка:
Були ж і ласкавіші.
І диявольські видива ночі – вночі.
Ностальгія була,
Ця тужба за Вітчизною,
Це – людина вмирає у тузі за ню...
Що весіллям було –
Обертається тризною,
Льодовий апокаліпсис
Бога вогню...

ТЕКСТ

Зі стрілецького бору виходять стрільці і собаки.
...За доцільністю муки – вірогідність смерти.
Троє нас навперейми болю: кожного по одному й жодного з нас.
На гульвіс і героїв, а ще на іуд поділив нас окрадений час.
...А вже з бору стрілецького вийшли стрільці і собаки.
Вийшла блакитна смерть
Тугосплетивом тіл в передсмертній агонії...
А може, льодовиковій?
Передльодовиковій?
На орбітах очей наші душі сумні.
Та міняється усміх на сум, скоріше розтриньканий, аніж віднайдений.
Починається смерть очей...
А може, це йде льодовик?
А рамена кричать, і очі кричать,
Відбившись у крипті свічад!

А вже там нема і свічад?
Ми люди часів неоліту? Льодовикові люди?
Бранці й барди космічних чужих одіссей, а коли вже надійде
І наше в свої небеса вознесіння?

МОТТО

Мила в шкурі з лавсану, забудь своє справжнє ім'я.
Ми земля вже усі.
Ми вже тільки земля.
І стовпове Геракла, й ріка Геракліта – це я,
Мовби тіло астральне. Приймаю у себе здаля.
Чорний крик передсмертний, зворотність стежок
До печер.
І свічада очей, дорогих неймовірних очей.
...А вже з темного бору виходять стрільці і собаки.

ТЕКСТ

Але ти не збагнула, стопринадна моя, стоіменна тіла мого:
Ми земля. І не більше.
Акрополі з глини, глиняні піраміди Хеопсенка, древнього скіфа,
І солома. Трава і земля. І лід у вогні, і вогонь льодовиковий.
О, богине саду, луна лісова понад чорним бескеттям!
А від мене й до тебе – моя рука.
Хто ти? Дерево? Птах? Ріка?
Мій сезонний полон божевільного літа?
Хто ти? Хрест на Голготі, чи тінь літака?
Бористен чи Гіпаніс? Ріка Геракліта?
По тобі й по мені – тільки помах руки,
Льодові наші днини, і роки, й віки.
Одіссей не віднайде Ітаки...
Коли рідного слова у світі нема,
Хай навек нас поглине безмежна зима...
І вже вийшли на лови стрільці і собаки.

ЛІТАНІЯ ЕКСТАЗУ

I
У вогких лабіринтах екстазу де пахне печерою й кров'ю розбурхане
сім'я струмує як пісок в піщаному годиннику напливають зелені ноктюрни
дощу і стрижуть дощовий живопліт
Чорна земля чорна земля
І от атакують вітри нас од надміру порожнечі
розбурхане сім'я струмує од надміру порожнечі
в ньому Цезар і Ганнібал
і печальний Овідій на березі Чорного моря
мить за миттю відлічує час
аби вийти й згубитись у піхвах інстинкту
чорна земля чорна
Але часто приходиться до мене чорне дерево всохле
Але часто приходиться до мене колодязь що всохнув
чорна земля
чорна земля
велика посуха вуст камінь без уст глина без уст

II
Але камінь відкриє вуста і глина відкриє вуста
і знов я читатиму пригорщу праху з очей кісток і слів
камінь без уст глина без уст Адамова земля до народження світу

III
Сутінкові стрільці з надвечірнього лісу
цілять із чорних луків у своїх солов'їв
коли тичинки личинки маточки летять услід метеликам
і стіни намоклі тужать не про дах і парасолі
а вигинаються в хула-хуп
аби опинитись на міському звалищі
отакий вам соц-арт

IV

Душа натомилася бути одна здрібнівши до атома вона обирає
для серця свого найтемніше вікно
найтемніше око
чорна земля чорна земля без уст
О велика посуха вуст в день недільний коли
пошта шукає землю без уст камінь без уст глину без уст
від одного вікна до іншого від одного до іншого міста
недільні листи летять розсипаючи попіл слів
на зелене гілля на чорне гілля
на дерева без листя
Чорна земля чорна земля без уст

V

Цвіркунами електробритв починається ранок двоногих звірів
світляками електроламп день двоногих звірів закінчиться
душе зловім сю велику пташу
вбиймо побачимо в криллі судому
душе змінймо два ока жаху
на велетенське очище сорому

VI

У бувальщинім лісі котиться мудрий лис
від одного до іншого лігва із чашами й квітами
о хто ти хто що маєш очі такі невидючі
о хто ти без імені й зору
ти вже бачиш
над чашами піднятими догори
народилось маленьке сузір'я
маленьке як макове зернятко
і котиться котиться з неба до овиду

Але що бачать інші впів-ока
І придуть із чашами
придуть із терезами
і побачать що голуби й діти в траві

О не плачте не плачте не плачте
засвітіть ізсередини світ

чорна земля
чорна земля
без уст

ПЛАТАНОВА ГРАМОТА

Розгубили поети давно
Надто ранні печалі та стреси.
Але зоряне тчуть полотно
Їм, як лицарям, нотами меси.
Милі месниці,
  плаче папір,
А згоряє в смертельнім каміні.
Догоряє останній клавір,
А серця – мов листки на камінні.
Сипле листя журливий платан,
Сипле ноти клавірів і грамот.
І життя, як ранковий туман,
І любов не лікує, а ранить.
Ти заграй, ти заграй, ти заграй
І мені, і зорі, і платану.
І прилине святий Миколай
Воскресити зорю з-за туману.
Не покинь, не покинь, не покинь
Учорашню любов над водою.
Скільки вчора ще юних богинь
Відлетіло услід за тобою.

*Заціловую ваші сліди.
Заціловую в місті Миколи.
Назавжди. Назавжди. Назавжди.
І – ніколи. Ніколи. Ніколи.*

ГРИБНИЙ ДОЩ У МІСТІ

Голос мій відлунює у літі.
Голос мій – над гори і горби.
Говори: ще є на цьому світі
Незастронційовані гриби.
Гряне гриб із мороку і змроку.
Говори до мене, говори...
Грибний дощ 2000 року
На асфальт насіється згори.
Обік міста – буйні автостради. Зводяться реактори
нові. Та спокійно спить, як мій Тарасик,
зайчик-побігайчик у траві... З кошиком – ходім у ліс,
дружино. З кошиком позбудемось журби.
Пропусти нас, росяна ожино, до старого лісу по гриби.
Ти насійся, дощичку, насійся! Ти насійся – з манни
і мانی. Ти, старенький Боже, Бога бійся: не покинь, спаси
і сохрани! Дай нам часу грибного завзяття, відпусти
нам гріх – содом і г'валт.
Наче цвях із божого розп'яття,
Білий гриб проб'ється крізь асфальт.
Кров тече! І на Сухім Фонтані,
І в широкобалківському яру...

Аве, аве... Ліма Саватхані...
Краплі крові в чашу наберу.

РЕКВІЄМ О РИМСЬКІЙ КОГОРТІ

Солонуватий Гіпаніс. Акорди
Кимвалів тут звучали не дарма.

Шукаю сліду римської когорти.
Шукаю сліду, а слідів – нема!
Легіонери,
  сушить знов у горлі,
Ця амфора ольвійська замала.
...О, де погасли ваші очі орлі
й гортанна лінгва римського орла?
Ви всіх рабинь зігнали до галери.
Усіх рабів до весел повели...

Яка солодка кров із тої ери,
Де все життя – на відстані стріли!

СОБОР

Володимиру Базилевському

Біла церква в місячній проекції...
Це було недавно і давно.
Був тут клуб, і тут читали лекції,
Тут були концерти і кіно.
Був голодомор, війна і жертви.
Йшли літа криваві без пуття...
І найшло на всіх, що треба – церкви,
Де невбите Іродом дитя.
І вони побачили Месію...
Він спустивсь

тихенько

із небес...

Він не мовив:
– Я для вас посію.
І забрав його на «мерседес».
Але всі з'єдналися у горі,
Як настав-таки великий піст.
І лише тепер в церковнім хорі
Вірник і вчорашній атеїст.
Але тому богові-людині,
Що до нас прибув із небесі,
Все життя віддати по краплині
Чи не ми клялися з вами всі?
Чи не ми народжені для злетів?
А чи нас тюрмує в мушлі зло?
Що ще, крім пророків і поетів,
У народу нашого й було?
А вино церковне б'є у нерви.
...І горить у мене на столі
Патерик із спаленої церкви,
Материк і неба, і землі...

Тільки марево.
А марево розвіє день.
А завтра буде всеприсутність
Всенезбагненної краси.

.....

Порозгубились давні друзі.
Їх очі. Губи. Голоси.
Сухі од вітру твої сльози.
Обличчя огортає дим.

Один із сорока забутих.
Один із сорока.
Один.

ПОСТСКРИПТУМ ДО ЛІТОПISY

Зима у Миколаєві. Зима.
На південь прихилився північний полюс.
Трамваї стали, у снігу по пояс...
Де посполите рушення? Нема.
Це знову ні-холера, ні-чума,
Це тільки по ночах свічками кліпать,
А ті, по кому журиться тюрма,
Ті створюють інвестиційний клімат.

Візьми снігів солодких тільки десть...

Мисливці й гончаки пішли на лови.
А ми – про честь. Яка в голодних честь?
Падуть сніги, таємні, мов підтекст,
На сторінки езопівської мови.
Соборне злото сяє крізь югу.
Та незнищенна в наших пустах віра.
Йдуть босоніж пророки у снігу,
Йдуть голідуш у пошуках кумира, –
Щоб не продати віру дорогу,
Їх вигнали з приймальної банкіра.
Зимова в Миколаєві офіра!
У світі – весни, а у нас зима
Стискається, немов петля на карку,
І ці платани голі обійма
Обіймами ведмедя з зоопарку.
Спасіння рукотворного – нема!
Не гине сніг. Не журиться природа.
Усе дорожчий хліб, а не свобода,

Комусь його і скибочки нема.
Зима була. Але пройде зима.
А нам нема ні хліба, ані меду,
А в зоопарку білому ведмедю
Набридли м'ясо, ніже й бастурма.
Прощай, прощай...
Гримить прощальна мідь.
Гримить сьогодні, бо гриміла вчора.
Від того й білий зчорніє ведмідь,
Що нас бере, бере голодна змора,
І в узголів'ї привидам стоїть
Нещастями рокована потвора.

Я розгортаю сніговий сувій
Хроністом двадцять першого століття.
Що нас чекає завтра? Суховій,
А чи небесна манна і поліття?
Немає нам життя без ворогів!
Всі вороги – масоли і масони.
І посполите рушення снігів
Уже гряде з чорнобильської зони.
І там, де ждав любовного дання,
Де заметіль прийшла, немов невіста,
Там чорний грай, і грає вороння,
Ані життя, ні шаблі, ні коня, –
Пропала українська реконкіста!
Зима у Миколаєві...
До міста
Летять сніги й кульбаба умлівіч.

Атраментом останнього хроніста
Холодні зорі заливає ніч.

А тут – джаз-бенд, «Макдональдс» і так далі.
Самодіяльні Чіо-чіо-сан.
І на Соборній квіти незів'ялі.
І той же вік. І той жагучий стан.
І є ще мить поглянути угору,
Де не запишуть наші імена.
Під золотими банями собору
Ще ти не раз наплачешся одна.
Сурми, сурмо! Горни, небесний горне!
Горнистим горем стало гореня.
Білій, бідо, бо тільки небо чорне,
Де пролітало біле вороння...

ТОПОГРАФІЧНА ЗЙОМКА

концертто грощо

Коли сонце заходить за сутінки 100 держав
Коли ніч лихословить над тінню боліда –
Я падаю з неба немов дирижабль
Із ХХ браття століття

Над виттям поетичних дрібних забіяк
(Іх рознімуть і критики й міліціонери)
У зоряні трави падаю сам навznak
Поет без епохи – з грядущої ери

П'ю небесне вино п'ю небесний нектар
Не нап'єшся таким – тільки віку вкоротиш
А затим прочитаю в газеті «Бульвар»
Що й мене пригадає професор Коротич

Мемуари муарні – який мовефон
Але ми ще були при імперським фіналі
Вибрав я Миколаїв Коротич – Бостон
В «Миколаїв енд ньюз» я пишу і так далі

У мутантів мустангів триглаве лоша
Де свобода чужинцем давно вже підпряжена
Де ридає моя українська душа
У суцільній чорнобильській зоні відчуження

Я не знаю кому із нас бути навіки
Кому – у зеніт і кого пристрелять
Ці дерева і досі як древні суворі вікінги
Мої друзі найперші в останні ідуть менестрелі

Екс'юз мі дорогий
Похоронного маршу
Не діждатися б нам у наш спалений дім

А поет – як заїжджий фігляр із Марсу
В Атлантиду в Колхиду за море
Летім

Коли сонце заходить за сутінки 100 держав
Коли ніч лихословить над тінню боліда
Я падаю з неба мов дирижабль
Я впаду
Тільки б знову душа відболіла

ПІВДЕННИЙ ХРЕСТ

Ользі

Не забуду ніколи – був поїзд як пояс
Твій дівочий.

І був наш весільний експрес.
Та відходив навіки прощальний мій поїзд
І летів на сузір'я Південний Хрест.
Ми останнього злота давали оркестру.
Ми не бачили білого світу з-за сліз...

Але нам не востаннє іти на оркестру,
І не йти за куліси, а йти з-за куліс.
Жив на небі я. Ти на землі будувала,
Як маленький вокзальчик, це щастя земне.
І не знав я, що ти на землі бідувала,
Бо чи з неба побачиш сумне?
Я тепер на землі...

Ти мене зустрічала,
Сивих квітів осінніх нанесла мені...
Та невже в нас війна? Та невже в нас навала,
Що такі ці обличчя стражденні й сумні?
І тому розриваються труби й валторни,
І відвозить мене в занебесся оркестр.

Ти чекай мене!

В небі блакитнім, аж чорнім,
Величальне сузір'я – Південний Хрест!

БАЛ У ТЕАТРИ

Я тебе цілував у театрі,
Даму трєфову з краплених карт.
У фаворі, у вічному фарті,
Нам сюди повертати не варт.
Не на сцені – зіб'ють лімузини.
Не в театрі – по-справжньому вб'ють...
Але я іще «бог із машини»,
Фори фарту фортуни дають.
Я люблю тебе! – в щасті і горі.
Я програв,
та для тебе я твій,
І нечутний, як голос у хорі,
І, як голос із хору, живий.
Я люблю тебе, сповнену горя,
Все одно ти навіки моя.
Біля нашого Чорного моря
Чорні з заздності білі моря.
А коли я рушав у поети,
Ми обоє були не сліпі...
Будуть, будуть і наші портрети
Продавати у вашім сільпі.
Буде, буде із Чорного лісу
Аж до Чорного моря хорал.
...От і все. Підіймайте завісу,
Закінчився і в опері бал.
Але все ж не для фарсу і фарту
Хори й титри людей і дерев.
І життя я поставив на карту
Не для милої дамочки трєф!

КЕНТАВРІАДА

Отам, де Гілея спрямовує в Ольвію шлях,
І сунуть Ахілл на зупинці автобусній весла, –
Живуть конелюди.
Гарцюють щоденно вони на полях.
Епоха Еллади із ними у бронзі воскресла.
І сам я кентавр, у світильник Кіпріди вкидаю солону...
Та збилась підкова на щастя.
Побути б одному, самому...
Побути б самому – у сумі самому, де саваном –
саман хаток.
А ти від світильника тут припалив сигарету...

Далеко від дому, немов од Мілету, зробити прощальний
виток.

І море, й самум, і задумливий спів очерету.
І вбивця приходить на місце, де матір убив,
Де батька і матір убив – повертається вбивця.
Лиш я не вертаюсь, де жив, і ходив, і любив,
А в дощик сипкий астероїдний тут і розбився.
Манкурти й мустанги на Чорному морі живуть.
Кінбурн, але й Тендра – сполохана їх батьківщина.
Та є тут кентаври.
І в цьому – легенда і суть.
Прообраз безсмертя.
Смерть в образі:
Кінь і людина.

Аргмак і румак – це красиво не так.
Атлетична кіннота...
Для неї – овес, не литаври.

А півконі, півлюди – безсмертя міфічного знак.
І героїв навчали:

а/гімнастики;
б/лікуванню;
в/музики;
г/віщування, –

безсмертні,
як:
а/боги;
б/ титани, –
великої справи навчали титанів кентаври.

Чи Зевс Іванов піднесе нам, де срібная креш?
Трудодні закентавриш, закемариш – і знов ореш,
Архонти в столиці, де міді продажної дзвін,
А каски спартанців пробили діру в п'єдесталі...
Побути кентавром...
Діждатись самуму і суму античних руїн.
І – притьмом. І чвалом у небудь, в небудь і так далі.
...Я жив так як жив.
Я гукав надвечірню зорю.
А вирости терни,
То я й не чекав собі лавра.
Себе запрягаю
(Розпрягайте, хлопці, кентаврів!)
І сам свою ниву камінну орю.

...Шукаю кентавра

З УКРАЇНИ

Андрієві Антонюку

– Учителю, хто ми?

Дівча з золотими крильми...

А дід-чорнокнижник:

– Відомо,

Богове вrekli нас людьми.

Ми люде й богове, ми велетні й гноми...

– Учителю, хто ми?

– Учителю, хто ми?

Ми Химки і Хоми,

Ми діти мазниць, і м'ясниць, і в'язниць,

І соломи, й Содоми...

– Учителю, хто ми?

– Я вивчив, дитино, до титли, до коми

Усе, що у Книзі Буття між рядками,

І вітер століть шелестить сторінками.

Та після потопу – ні титли, ні коми...

– Учителю, хто ми?

... Мовчить і мовчить тисячлітній нетяга-козак,

У божу лампаду підклавши кизяк,

Аби яскравіше горіло.

І хліб розломивши, Ісусове тіло,

Вже й сам знемагає од тисячолітньої втоми...

– Учителю, хто ми?

Учителю, хто ми?

Стоїть моя доля край поля і б'є золотими крильми,
Вечірня лампада моя, поминальна окраса.

Учителю, хто ми? –

Ми діти Месії й Тараса.

Народу не стало, зосталося плем'я Хоми.

І – хрестиком, хрестиком ці рушники й килими...

– Учителю, хто ми?

– А хто вчителі, як не ми?

ЕЛЕГІЯ ТРОЯНСЬКОГО ВИНА

Не клявся – не зрікаюся: люблю...

Моя любове, все уже минуло,
І надто пізно лізти у петлю
І зазирати в пістолетне дуло...
І нас лікує музика небес.
Але надходить час – і не до музик...
Як алкоголем я лікую стрес,
Так ти мені життя зв'язала в вузлик.
Його не розв'язати уночі,
Коли йдемо удвох на суд Паріса.
Там у смертельній музиці мечі,
Там – і від брами золоті ключі.
І падає, і падає завіса.
Налий мені троянського вина...

Ми десять років бились, як герої.
Хто ворожив нам – бог чи сатана?
Не впала жодна вежа, ні стіна,
Та в Україні ми – немов у Трої.
А я б читав Енеєве письмо,
Читав слова – про Рим IV – віці...

З якого року й віку стоїмо
Німотно на троянським попелищі?
Які були колись ми молоді!
У юний світ ішли ми рано-вранці.
А стали – як невільники в орді.
Спливли віки вінками по воді.

Вино і хліб. І музика. І танці.
І будемо стояти сотні діб,
Обернені на прах і тлін троянці.
І будем їсти свій камінний хліб.
Вино і хліб. І музика. І танці.

Та музика такою не була, –
Над гомоном води і криком суші.
В тій музиці, що спалена дотла,
Неначе ноти – спопелілі душі.
Так даленіє музика ген-ген,
Над димотрубні обрії й сортири.

Це Україна. Троя й Карфаген.
І в поминальну дудку дме джазмен,
Ієрихонський плач – мов символ віри.
Чи в саркофазі будемо удвох,
Моя любове, дорога яскине?
Без музики – і нас покине бог,
А чи, дасть бог, і бог нас не покине?
І в чорній пустці спалені тіла,
На попелі троянському доокіл.
А музика була і відійшла.
Не я кажу...
Так промовляє попіл.
Подай мені троянського вина...

Ми подамося, як Еней, у мандри.
Архейський кінь стоїть, немов мана,
Ти смертоносну тінь побачила одна,
Та де й коли ми слухались Касандри?

Ми вічно переможені давно!
Лаокоона обвивають гади,
А ми п'ємо в своїм шатрі вино.
На тризні України? Чи Еллади?

На ханській скатертині-самобранці –
Вино і хліб. І музика. І танці.
І, віддані троянському вину,
Ми вже і душу маємо троянську.
Троянську обертаємо війну
На рідну. Вітчизняну. Громадянську.
Вино налито. І троянський кінь
Уже стоїть під брамою. Амінь!

Амінь? Лунає музика ген-ген.
На попіл – Троя, Рим і Карфаген.
І прах – із саркофага й мавзолею...
І лиш ім'я із тисячі імен
І тільки смерть ув імені Елен.
А ти, Енею? Де ти був, Енею?
А ти, любове, спалена дотла,
І шлюбна ніч у хаті край села?
Вже там нема ні хати, ні нічлігу...
Ти ж тут у світ широкий повела
Дитя любові, музики і снігу.
Уже нас вічність просить на нічліг,
А не вино троянського розливу.
І замітає тисячлітній сніг
Руїни наші в день скорботи й гніву.
Троянське, поминальне знов п'ємо.
Руїни. Сніг. Рапсодії. Аврали...

Невже ми знову, господи, вмеремо?
 Невже замало, Боже, помирали?
 За убійних вип'ємо дітей,
 Припнутих до чужої колісниці.
 О, ще не скоро допливе Еней,
 Де плачуть діти римської вовчиці!

ОДІССЕЙ У ПУСТЕЛІ

Всеволоду Ільїну

Древні міста наших літ молодих...
 Наші стежини із м'яти і рути.
 Там ми ходили, побравшись за руки,
 І не губились у днях золотих.
 Скільки вже згасло коханих імен,
 Не допомгли і слова рятувальні.
 О, голоси повмирали сирен,
 Ми зустрічались не в тім ритуалі!
 Місто –
     співало трамвайним дзвінком.
     Щебетом пташки до нас озивалось.
     Місто поезії,
     Ти нам являлось
     Із дароносним лавровим вінком.
 Ти пам'ятаєш?
     Тим юним рокам
 Ми повертали любов свою мусили.

.....
 Музики, прошу, попадайте! Хоч музики!
 Стану і я під золочений храм.
 Вистою?
     Виживу?
     Дам дубала?

Ти, Одиссею, в журбі відзігорній...
Музика нас у незнане вела,
Музика стріне в юдолі пречорній.
Музика, музика, музика – ти!
Дажь мені днесь хоч окрайчик із ноти:
Ноти надії, і муки, й скорботи,
Більше цю муку мені не знести!
Вийду до моря цієї пори.
Шум, а не моря. Народ. Прапори.
Не поєдналась таки Азіопа,
Старість і відчай – видіння старе.
Наче холодна десниця циклопа
Всіх нас за горло нещадно бере.
Де ви пропали, болючі, як звих,
Древні міста наших літ молодих?
Древні міста, ви в журбі молодій.
Десь поза вами – вокзали, причали...
Ви нам прощання своє прокричали,
Ви відсурмили суремний відбій.
Серце сейсмічне нічого не просить:
Ані цигарки, ні чарки вина...
Осінь минула, а болдінська осінь
Так і зосталась навіки одна.

От і зустрів я любов самовиту,
От і складаю останні пісні...
Що ж ти, любове, з весняного світу
Наобіцяла хороше мені?
    Ти, материзно забутої школи,
    Мов у далекій тепер чужині...

Тільки відколи і я вже, відколи
Бачу і мислю себе в множині?
В спалене місто ступають драбанти,
Коні чужинські гризуть вудила...
Та над корогви і над транспаранти
Біла акація руки звела.
Як нас любили: поети, герої,
Все – тільки крик перелітніх гусей.
Ти повертай, повертайся із Трої
Древній і сивий, старий Одісей...

ПОПІЛ САМОВИДЦЯ

Не ти, не я, – так промовляє попіл...

І досі ми не вийшли із окопів,
А вже новітню маємо журбу.
Є «вольво» й шмотки: дикуни – культурні!
Та Ольвію й світанок на Кінбурні
Ми ловимо у стереотрубу.
Багато їх, озлоблених і лютих,
Планета ж – на останньому витку...
І звірі прокидаються у людях,

І дума їх – не в маршах, не в салютах,
А в крові тій, спожитій нашвидку.
Цей манускрипт – із дикопільських прерій,
О, як я самовидцем тут живу,
Палю свічу, а попелом імперій
Тут не одну посипано главу.
А я про те ж: про солов'я в діброві,
Та про банальну в хижий вік любов.
В час озвіріння звірі прагнуть крові,
Невже і справді найдешевша – кров?
Засяду за літописом...
А все-таки
І я в комп'ютерленді доживу,
Де український Гамлет гомілетики
Знов посипає попелом главу.
Ти ренесансом і бароко мариш,
Але забудь їх – древніх, як вербу.
...Летить, летить із неба попіл згарищ

І застеляє
Стереотрубу.

Про що твої шепочуть, мила, губи?
Любов мою, життя моє візьми...

Коли заплачуть ерихонські труби,
Чи встигнемо і попрощатись ми.
Ми підем з честю!
У суремнім дзвоні
Пошелестять, як душі, журавлі...

І попіл, попіл, попіл – на долоні,
Я їх тобі подам із-під землі.

ЛІТОПИС КУЛЬБАБИ

Літописці живуть без істерики,
Є і в них історичний масштаб...
А Рей Бредбері, метр із Америки,
Сотворив нам вино із кульбаб.
А вино те кульбабове, братику,
Всім омріяним винам вино.
І його, як парад на Хрещатику,
Записати в літопис дано.

Запиши...

Літописці – не свідки,

Відрізняють вино від води.

І коли ми взялися, і звідки,

І йдемо – звідкіля і куди?

Ти в обіймах у скіфської баби,

Божество, імператор і раб...

А життя – лиш літопис кульбаби,

Патерик і вино із кульбаб.

Пахне ладаном, мирро і миртом,

Пахне в чаші церковне вино...

І летить, і згоряє за вітром

І моє золоте письмено!

ГЕСІОД – XXI

І сюди залітає стріла...

Тут – Гілея, легенди і міфи.
Під хрестом степового орла
Українців не видно ще. Скіфи.
Ще учора – Афіни, Мілет...
О, Щаслива!
Немає нам долі.

І допоки не вб'є мене хет,
Винуватий у всьому – поет:
Дикі люди у Дикому Полі.

О, Зевесе!

А скільки жалю –
Скіфу й елліну, звірові і птаху...

.....
Тільки раз я тебе полюблю
Край Шовкового Шляху.
Моє серце згоряє дотла
У вогні молоденького лона...
І сюди залітає стріла, –

Золотенька стріла Купідона!

Понт Евксинський. Лиман. Джерело.
Скіфський коник пасеться...
Так почни свою пісню, стріло,
Посередині серця!

НЕЕВКЛІДОВА ГЕОМЕТРІЯ

Триста

Тіл – в Чечні, в рефрижераторі.

Тіло

В Таращанському ліску...

Креслить що? – к ядрьоній альма матері! –

Геометр на дикому піску?

Безголова тінь центуріона...

Мить – безглаве тіло: Архімед.

Що там не кажіть, а кров – червона,

Море – Чорне. А життя – не мед.

МІЛЕНІУМ

Міленіум, мила, міленіум...

Реланіум, або еленіум
Чи нас пом'януть у ці дні?
Така цих календ партитура:

Пора малювати буй-тура
Тобі на печерній стіні.
Якого такого народу
Все ждуть тріє царі зі сходу?..
Князь Ігор, і Гзак, і Кончак...
Уже в нас не мова, а – мовка,
А нас обіклали, як вовка,
Аж плаче мисливський гончак.
А як ми тяглися до сонця!
Та стала труба ерихонська
Звістити мисливський сезон...
Але в ожеледиці пам'ять,
І плаче зацькований мамонт,
І вбитий буй-тур, і бізон.

Земну огинаючи кулю,
Ти вийдеш на берег Інгулу, –
Тобі тисячліття дано...
Я мамонта тягну в печеру...
Готуй же таємну вечерю,
Зігрій поминальне вино!

СОЛО

Потоп уже минув, і в нас уже цунамі...
А листя на платанах – золоте.

– Мой Бог!
Что будет с Родиной и с нами? –
В транзисторі аж плаче ДДТ.

Великорос Шевчук...
Спасибі, Юрку:
І в нас уже співають не лиш «Мурку».
Але – спасибі: нагадали ви
Про наш бандитський,
Наш південний Пітер.
А вам спасибі за імперський вітер,
Адміралтейство, золото Неви...
А ми все ті: з Полтав і Берестечок.
Це Україна. Зоряно.
Зима.
І ханський дим наметових містечок.
І в нас Вітчизни іншої – нема.
Були Вітчизна вславлена слонами,
Коли на троні возсідав грузин...

– Що буде з Україною і з нами,
Мій батечку? – мене питає син.
А я... Та я зрубав би на капусту
Вітчизну ту, що зрадила мене...

Чорнозем є? А нам би трішки дусту.
Чорнобиль є? А може, ще рвоне...

ПОВІТРЯНИЙ ТЕСТАМЕНТ

І слава за життя. І сайт із Інтернету.
А тільки й слави – те, що ти поет...

У золотім паску
прощальну сигарету
Кидаєш із містка за парапет.
Століття вже нема. І скільки не повторюй,
Не повторити вік завбільшки у сльозу.

Літописна сльоза. Містерій і меморій
Горішній барельєф із пеклом унизу.
Цей імідж світовий. Таке це паблісіті.
На цім календарі – ні літо, ні зима...
Єдиної,
Найкращої у світі,
Невже тебе й на світі цім нема?
У балагані літ із музики й туманів
Я все-таки витримую акцент.
І все мені болить прощальний хор циганів
І рідний український сантимент.
А що мені за тим?

Снігів клавіатура.
Зоря сльози спаде вночі на цей папір.
Зурочених снігів плитка архітектура –
Незрушна, ніби сталінський ампір.
Вампіри славу п'ють... І з мокрого граніту
Рукою захоплю сніжинку, хоч одну.
У віртуальній світ прийду із того світу,

І вас благословлю і прокляну.

Сумний сувій снігів. Снігів самотнє соло.
Сумний акцент снігів. Сумний цей парапет...

Летить моя зоря, і креслить чорне коло,
Прощальне, як димок од сигарет.

РОМАШКА ТИСЯЧОЛІТТЯ

І ромашками пахне волосся твоє.
І очима землі прозирають волошки...

Ще попереду – вічність. І час у нас – є.
Зачекай, не жени, пожалій мене трошки,
Сотниківно, Ядвіго з очима Явдошки...
Але відьма – жене! Пташка-трійка – кую!
Накувала...
Хрещатих моїх іменин
Вже не спинить це коло крейдяне зі звичок.
І попереду тільки курай і полин,
І життя – на зозулин один черевичок.
Як я легко купився
на привид коня,
На Савур на могилу з конем коло хати...
Тут русальських язичій любовне дання,
Ти в вінку із ромашок, і хочеш кохати!

А мені, ув евксинській моїй чужині,
Кожна ласка – немов материнська, отецька...
Не овечка, не пастир, а бачу в ці дні:
Ще мене виглядає й стоїть при коні
Осіянна печаллю княжна половецька.
Я ж лічив свої дні – як шпаргалки спудей.
Еллін, обр і касог, ант, русич, іудей –
Мов ромашковий цвіт, цвіт небесного знаку.

Я веслюю, аж очі вилазять з орбіт.
Задля тебе живу вже дві тисячі літ,
Та з полону сирени прийду на Ітаку.

Степова Каліпсо, я дві тисячі літ
Обриваю літа, як ромашковий цвіт.
Я ж возносив тебе
                                до найвищих небес,
Я стелив тобі сніг для палкого злягання...
Впав на очі туман половецьких очес,
І була мені мить, кожна мить – як остання.
Я люблю це життя, це гріховне вино.
Я тобою вчарований, о чужино!
Знаю здавна-прадавна, що й ми не з Мальорки.

Архімедів важіль, і жіноче єство,
Твого тіла вогонь, ядра персь, їх литво,
І міжніжжя, міжгір'я круте торжество...
Діонісова крале, богине з гальорки!
Як ти плутала нас тут, у грішні ці дні,

Ти себе ані нас не жаліла нітрошки.
Ти мадонна геєнни, сама без рідні...

Ну чого ж у сльозах твої чисті волошки?
Син при нас, ми з тобою, і я на коні...

Де Харонові сурми, й куди він гребе?
І кого він гукає – мене чи тебе?
Меморійна зоря, чи зоря-зоряниця?
Десь іржуть і глузують дурні лошаки,
А богиня – одна. І княжна, й кобилиця.
Стали прахом і каменем древні віки.
Проминули століття, як римські полки,
І на прах обернулася древня столиця...

А вона – як богиня під небом ріки,
У вінку із ромашок, – стоока й столиця!
Як ти знов владарюєш, коханко, жоно!
Наше плем'я – це обри. Пропало й воно:
Скам'яніли і м'язи, й слова чоловічі...

Я люблю тебе, грішну. І сам я не згірш.

І прощальний твій плач. І прощальний мій вірш.

Половецькі волошки заглянули в вічі.
Це хрещате злягання, жадання розп'ять...
Очеса в очеса половецькі стоять.
Так оддайсь наостанку бодай печенігу!
...Але інше століття зозуля кує.
І ромашками пахне волосся твоє,
І восходить зоря віфлеємського снігу...

МАДРИГАЛ З ХХІ ВІКУ

Я тебе полюбив,
Богорівну, божественну, милу.

Під веселий мотив
Ти мене не клади у могилу.
Я тобі призначав
У двадцятому віці побачення...

Рік минув, вік промчав, –
І тепер це не матиме значення.
Ми росли, ми були,
Ми себе записали в герої,
Та клюють нас орли
В українській заплаканій Трої.

Солов'ї,
Солов'ї,
Надірвали горлянки до крові...
Навіть друзі мої
Вже мені не клянуться в любові.

Не клени, не вини
Їх біду зі скляними очима.
Може, плачуть вони
За холодними тими дверима?

Але в мене є ти,
Осіянна, закохана в сфінкса.
Із добра й суєти,
Ти печальна і гостра, як фінка.

Дмитро Кремень “Замурована музика”

На війну, на біду,
По суду золотого Паріса
Я до тебе іду.
...І за нами спадає завіса.

ПОСЛАННЯ ДО ЗАГУБЛЕНОЇ АДРЕСАТКИ

Верлен і Меріме. Рембо й Гюго.
Перегортаю поживтілу книгу...

Не тіла хочу – голосу твого:
О, розтопи тисячолітню кригу!
І тіла хочу, мов біблійний хліб,
І голосу, спасенного романсу...

Не бачилися ми сто тисяч діб,
А знову ми, – в епосі декадансу.
Я зву тебе
        романсами,
                        без слів...

Ми будемо чекати переміни,
Бо в нас вертепу, бо у нас – ослів,
Мов справді ми з біблійної країни.
Цей декаданс...
Дуель Верлен-Рембо...
О, де знайду тебе, мою вкраїнку?
Чи кулю в серце віднайду, або
Отам десь, на Слобідці, гостру фінку?
Усе життя, любове, на кону,
Свої пани своїх програли в карти.

А я ж любив лише тебе одну,
І загубив. І це уже не жарти.
Із хати вийдеш. Виб'єш килими,
Із ликом богоматері сумної...
Останньої біблійної зими –
Останній сніг на білому сувої.

СТАРОКОЗАЦЬКИЙ ЛІТОПИС

Турецький місяць над балконом,
І тиша в зоряних полях...

Яким ще пішим і комонним
Долати цей небесний шлях?
Де чумаки чумакували,
Де сіль просипали,
Отам
Лягли небесні перевали
На груди рікам і степам.
І, що далось сомнамбулі,
Я прозираю крізь туман:
За Чорним морем, у Стамбулі,
Шаблі вигострює султан.
Там яничари-потерчата
На тлі рахманних вечорів...
Там – яничарська рать, зачата
Від українських матерів.
Старіші стали ми, чи старші?
Чи ми солома, чи вогонь?
Чи задзвенять козацькі марші
Над цю прощальну оболонь?
А чи заплачуть срібні кулі
По яничарській голові, –
У Миколаєві й Стамбулі,
У граді Києві й Москві?
Бо наяву – сама опока.

І з неї встала, як журба,
Машинізована епоха,
Роботизована доба.
Іржуть, іржуть машинні коні
О часі квіту й достигань...
І тільки місяць на балконі –
Немов турецький ятаган.

• • •

Мандрує жінка у смертельній зоні.
Лице – як лик ікон: гірке й старе.
Кургани ув ольвійським пантеоні.
Могили у посмертному каре.

Сходи цю землю, пролети зигзицею
Над нею – не знайдеш її ніде.
Чорнобильське прокляття над столицею,
Йди в археологічну експедицію,
Де лиш лічильник Гейгера гуде.
Смертельна стежка у смертельній зоні.
Тут самосійний люд – ніхто не вмер...
Застигла Божа мати на іконі,
Набравши у покрови доста бер.
Це тут, у зоні, твій пророчий стилос,
Древлянський і поганський світовид.
Учора наше сонце закотилось,
І вже не зійде, як його не звіть.
Ми всі у зоні – наче в пантеоні.
Ховає мрець монетку за щоку.
І бродить жінка у смертельній зоні.
І все, що тут, – востаннє на віку.
Таких нащадків дочекались предки.
Але зоря просяяла давно.
Мерці лежать. І крадені монетки
В долонях сяють. Отаке кіно.
Тут українське сонце закотилось.
Та й чи було, набравши стільки бер?
А тут життя було, кіно крутилось.
І як воно закрутиться тепер?

СОБОР ПЕТРА І ПАВЛА

Голодує Петро на Хрещатику,
Під хрестом у Петрівку – Павло.
Серп і молот,
  стару емблематику,
приховало на продаж село.

Може, пустять заможному півня?
Затягнулась епоха прощань...
Чорний потяг прибуде із півдня,
Привезе у столицю прочан.

Переходять у міф і легенду
Петя з площі, а з храму – Павло.
На Хрещатику – дух «секонд-хенду»,
Мнозі нозі в дорозі було.

Ця епоха – зневажена й підла,
Як бувало із нами не раз.
Чорний потяг прибуде із півдня –
Весь у яблуках Яблучний Спас.

А на морі уже ні кораблика,
Тільки човен, вітрило й весло.
А любили ж ви мамині яблука
У дитинстві, Петро і Павло...

ПІЗАНСЬКА ВЕЖА

Я був у Пізі. Підіймавсь на вежу,
Яка давно й ніяк не упаде.
Я незалежний. Сам собі належу.
Живу у вежі, як ніхто й ніде.

Імперський час, і небуття в колонії,
Ростральної колони висота...
Ми вийшли із Єгипту й Вавилонії,
Та гнуть доземно – вежі і літа.

І думав я: на часовому зрізі –
То дерева, то старовинних веж, –
І ми – пізанці. Ми у вічній Пізі,
А рівновагу в цьому не знайдеш.

Комахою на вежу віку лізу,
На розмах крил, на розмах цих рамен.
А хто тут був? Усіх послали в Пізу, –
Не видно й сліду, і яких імен!

А в нашім Дикім полі – суховії,
І сушить губи, сушить душі нам.
Сотворено мадонну із повії,
І спалено наш дерев'яний храм.

Пейзани ми. Пізанці ми у Пізі.
Герб–страховидло черепа й кісток.
І підпливає кров'ю в древній книзі
Кармін і червіль древніх сторінок.

А ця зима – немов сторінка біла.
А вежа серед степу – золота.
Крило архистратига Михаїла
До нас у Дике Поле заліта.

ГОГОЛІАДА

*За версіями хроністів XIX століття, земляки
Миколи Гоголя не повірили в його смерть, коли звістка
про це долетіла з Санкт-Петербурга. Через Москву.
За старокозацьким звичаєм стали ворожити. У вели-
кий глечик посадили павука: якщо до ранку сам не ви-
лізе, панич Микола мертвий...
За ніч павук заткав своїм павутинням горло глечика,
виліз із полону і втік...*

То чи знаєте ви українську ніч?

Ні, не знаєте ви української ночі!

Приповзе павуком український панич

Під всесвітнього Вія комп'ютерні очі.

Але небо займеться, земля задрожить:

Пан підпрапорний, зацний Халявський лежить,

Хоче встати, та мертві вже руці і носі...

Не торкнеться дамаської шаблі рука.

Впала пташка із неба

Спинилась ріка.

Павуки упівнеба! І мнозі, і мнозі!

О, панотче Матфею! Відбився від рук

У московської черні хохол Басаврюк,

Як геєнна, у графському домі канапа.

Догоряє в каміні останній сувій.

Оком Гоголя дивиться з трумнища Вій,

І рукопис палає, мов тіло Остапа.

– Чуєш, батьку?

– Чую, синку!

Ніби чорна безодня, видіння твоє.
І в неволі козак. А павук все снує.
Ніч на Йвана Купала. Рогаті у шинку...
Камеральна, хоральна тюрма павука.
О, паничу! Ти чуєш – голосить ріка:
– Чуєш, батьку?
– Чую, синку!
За століття – Булгаков, московська шпана.
Каменяка з могили? Ачей, не труна.
Віртуальні часи
Замінили вітчизну і жінку.
Зняти віко труни молить око твоє,
А павук української ночі снує...

.....
– Чуєш, батьку?
– Чую, синку!

DE PROFUNDIS

Коли вона стояла, як Мадонна,
До серця притуливши немовля, –
Хитнулась твердь, небесна і бездонна,
Хитнулась і спинилася земля.
Це наша Україна, мати-ненька,
Це наш Полин, Потоп і Землетрус.
І ця сорочка вишита біленька,
І цей біленький вишитий обрус.
Як ми багато в світі цім не встигли!
Але над світом – мати і дитя...
О, не викреслюй коми, ніже титли
У чорній книзі нашого буття!
І дім зведем. І відбудуєм школу,
До солі ми докинемо нектар.
І буде все. І піде все по колу:
Кому комп'ютер, а кому – буквар.
І буде твердь земна твердіша тверді,
І м'якша за розплавлене шосе...
І будем жити, жити – аж до смерті,
Коли нас білим снігом занесе!

МЕНУЕТ

Менуети сріберного листа
Запалили скрипковий вогонь.
В поцілунку, у стумі долонь.
Старовинного серця удари.
Старовинної рами багет.
І кружля—
І кружля—
І кружлятимуть пари,
Відкидаючи тінь на паркет.
Я з коханою в танці зійдуся...

Пам'ятати не будемо зрад.
Але як я сюди повернуся,
Де ніхто мені більше не рад?
Ти простягнеш холодні долоні
На моє скам'яніле чоло...
Де й коли, у яким Вавилоні,
У яким це столітті було?

• • •

Кінбурн і Гілея. Еллада й Едем.
Тут пахне і морем, і лісом...
Спочатку – залізом, а далі – вогнем.
Вогнем і залізом.

Без золота Ольвія тут золота.
Рука на рамені.
Чому ж мені сяють в сльозах крізь літа
Ці очі зелені?

• • •

Не я пишу – це мною пише Бог.
Канон і палімпсест – на рівні серця.
Свіча палає на вітрах епох,
А грифель бога дотепер не стерся.

А коли допишеться сторінка,
Перейде печаль у ці рядки,
Прийде на причал у чорнім жінка,
Над привиддя чорної ріки.
Промине і слава, і неслава...
Але я ніколи не помру,
Лиш полину – білим пароплавом,
Білим пароплавом по Дніпру...

СУВЕНІР «ПЛАНЕТА ВИШЕСЛАВІЯ»

...до Вітчизни героїть
нас любов. І несе
в чорну ніч астероїд.
«Вишеславія». Все.
Крихта зірки в поета:
Прощавай, Леонід...
Не для нас ця планета, –
Тут і племінь, і лід.
Опускайте завісу!
Час тривожних болінь...
Таращанського лісу
На Хрещатику тінь.
Той розказує байку нам,
Той жене переляк.
На кладовищі Байковім
Ліг спочити земляк.
Так судилося в Києві,
Де чужі береги,
В очі глянути Вієві,
Щоб укрили сніги,
Аби землю цю милу
Заквітчало зело,
Щоб високу могилу
Замело, замело,
Щоб лице запарошене
Прозирало Інгул,
І метро на Святошине
Рвалось серцем крізь гул.

А старого поета
Забере течія.
Відлетіла планета
Вишеславія.
...Місяць дивиться строго
З-за розпечених зір.
Там десь року старого
Золотий сувенір.
І сніжинок без ліку:
Тоне Флотський бульвар...
Із двадцятого віку
Погортай календар.
Там живі ще зозулі:
Чотирнадцятий рік.
Цар стоїть на Інгулі.
Час розкручує лік.
Війн кривавих і марень
Впродовж віку було.
Був і цар, і Гагарін.
А тепер – замело...
Тихше, прошу вас, тихше...
Екск'юз мі... ай лав ю...
Кріт історії пише,
Ми напишем свою.
Спогадаємо фронду
Учорашніх дітей.
І путівки з літфонду,
І літшинок «Еней».
Заглядає у шинок
То стукач, то діяч.
Час друкарських машинок

І літфондівських дач.
Тихше, прошу вас, тихше...
Не про те говорім.
Пом'янім найсвятіше,
Все – у слові святім.
Ви шукали, поете,
В свій останній приїзд,
Отчу хату... Та де там!
Тільки стежка до зізд.
Тільки вітер і морок
Над проваллям років.
І відлинуло сорок
Тих гірких сороків.
Божа мати, Маріє!
Так гіркий нам цей світ.
Кріт історії риє,
Та на те ж він і кріт.
Як огонь ханаанський,
Світить снігом зима...
Вишеславський. Лисянський.
Ваших улиць нема.
Хтось показує фігу
У кишені (режим).
Подаруйте хоч снігу
І рідні, і чужим.
Бо простелено килим, –
Білим снігом снує...
Чорне море вже Білим
Од снігів зістає.
Сувенірного снігу
Бачу блиск навкруги.

Як розгорнуту книгу,
Пригортаю сніги.
Із чужими поділим
Наші рідні скарби:
Снігу пам'ятний килим
І покрови журби.
Там убивці і жертві –
Шлях один у житті.
...Сяють бані на церкві –
золоті, золоті.

ВІЛЛА НА БЕРЕЗІ МОРЯ

Запалали розлукою губи,
Ніби грають валторни і труби.
До копійки копійку збереш, –
Аби щастя квіточка купило...
Але море давно відступило
До турецьких чужих узбереж.
А згадаю: вечірнє безмов'я,
Біла вілла на морі без моря, –
Гармонійна, класична, одна...
До вікна упівоберта стану.
Панорама і моря, й лиману –
У квадраті, у рамі вікна.
Тиша й спека вечірніх країн.
– Два мільйони ще, – каже хазяїн,
– Років тому – тут море було...

Понт Евксинський і скіфські могили.
А тепер тут садок біля вілли
І саманне, і винне село.
Зліва блисне, а справа – ударить.
І затужить за Ельзою Гарик,
І накличе не дощ – суховій...
Милий песику, що тобі драми?
Розшифруй мені ці монограми
На запиленій стежці своїй.
Милий Вікторе, вишні в садочку.
Білий дім по цеглині й гвіздочку
Ти зібрав без горілки й вина.
Тут хазяйка – русалка чи фея?

Але ще від Луки і Матфея

Євангелія наша –

сумна.

Підкладаю маслину й оливу.

Видно, долю для тебе щасливу

Раїв дід із Мечетні – Лука...

Саксофону хорального туга.

Вип'єм чарку, згадаємо друга,

Що на старість тепер без кутка.

Антик. Портики. Вечір на віллі.

Але вип'ємо, вже посивілі,

Що не зрадить фортуна стара.

А зима тут заявиться біла,

Забіліє на білому вілла,

Френк Сінатра й філе осетра.

НА ХОРАЛЬНИЙ ВІД'ЇЗД СВІТЛАНИ ТОРНТОН

Прочитай наостанку писання старе,
Елегійного липня солодку еклогу.
Ти живий ще? Морзянкою /крапка-тире/
Б'ється серце. І слава всевишньому Богу.

Каскадерні каскади Касандр, їх імен,
І Севілья Сибілл – дон-жуанська, імліста...
І всевітній транзит. І старий Карфаген.
І далека країна кленового листя.

Ні про що, ні про віщо не згадуй. Уже
Залишаються в спогаді долі минулі.
Береженого судженця Бог береже:
Рідний – паспорт, а ночі українські в Стамбулі,

Де безпаспортна юнь казино й вар'єте,
Емігрантський бордель і балетні пуанти...
Прощавай же, Світлано – Сибілло, проте
Не єдині на світі і ми емігранти.

Бачиш? Він милостивий, чужинський Господь,
Він суворого вікінга дудка кленова,
Він оддасть за твою упокорену плоть
Золоте узбережжя без імені й слова.

Запливає у море старенький баркас
І старенькі рибалки закидують сіті.
Ти недовго тут будеш. А будеш не раз
Снити берегом рідним, де хвилі неситі,

Ніби риби повітря, ковтають пісок.
І коли заблукалий у пам'яті антик,
Мов сирена баркаса, подасть голосок,
І чаїна, заблукана в скіфах і антах,
Затанцює земля ця своє болеро,
Ти в стихії прощального шалу і поту.
Все кінечне – як берег. І біле перо,
І чаїне видіння падіння й польоту.

Безголоса, безмовна безодня стихій...
Але шкода тебе, а себе – анітрошки.
І прощальна сльоза упаде із-під вій,
Як розбита зоря вересневої зморшки.

Так невже це востаннє – і простір, і час?
Білі абриси лайнера, хвилі круїзні...
І життя. І любов. І старенький баркас
На покинутій, проклятій, милій вітчизні?

ЗОЗУЛЯ НАД МОРЕМ

Ж

ЛІТО В ЧОРНОМОРЦІ

Не встиг озирнутися – горе! Життя проминуло моє.
У тиші ранковій над морем весела зозуля кує.
Їй весело, сивій, удома немає її зозулят:
В гніздов’ї, під грім метронома, чужих пташенят веселять.
Так ми: ні ракета, ні куля байстря-пташеня не бере...

Літає всесвітня зозуля, і юним рядиться старе.
Десь війнами, голодомором писалось минуле, як є.
А в тиші – зозуля над морем вела літознавство своє.
Монгольська кривава навала. Фортеці, від крові руді...
– Ку-ку! – нам зозуля співала, і ми воскресали тоді.
... Козацьку пощерблену люльку знайду я на пляжнім піску.
Заплачу, почувши зозульку: все тихше і тихше, –
– Ку-ку...

Минулось – і вже для меморій розпуття далеких доріг.
Холоне в бокалі цикорій. Петрів розквітає батіг.
Ще сплескує вранішня хвиля, лічба – вже не літ, а секунд.
Там острів Зміїний – Ахілла, і судно пливе в Трапезунд.
Ніхто ще мене не оплакав – зозуля у вранішню рань
Мені провістила Очаків, а я осягну Березань.
Уранішнє сонце холодне. Холоне в бокалі вино.
Та вернеться літо Господне, якщо в Чорноморці воно!
Налийте у чашу, налийте мені золотого вина...
І тільки зозулю не вбийте: вона доспіває одна.
Літає над морем зозуля, де ти проказала:
– Прощай...

Іще їй зустрінеться куля, де квітне маслиновий гай.
І ми це життя не повторим, о сиве кохання моє,
У тиші вечірній над морем, де сива зозуля кує.
Вона докує й заніміє, відлине у вічність хорал.
А море мовчати не вміє – дев’ятий накочує вал...

МОНТЕ-КАРЛО

Червоне, синє «Монте-Карло»...
А от життя минає марно.
І що таке життя поета?
Одна прощальна сигарета.

Любив я музу, як німфетку,
Але і це було давно...
А вже закручено рулетку
У божевільнім казино.

Я йду і сам за круговертю –
Крути мене, скажена гро!
Програв життя у грі зі смертю,
І все ж я ставлю на зеро.

А вище доблестей і слави –
Там грає море, кінь ірже.
І зорі падають у трави,
Мов чорне заяче драже...

• • •

Ахалтекинського коня виводь із машталірни,
Такий зелений іподром, а в червіні жокей...
Пани бундючні, бо азарт, а панії манірни,
А ставки складено давно, і чути: все о'кей.

Як швидко – виїзд і конкур, і вже забуто книгу,
З якої вичитав своє, це ві-ей-пі-данья.
І все життя, і все життя – на відстані забігу,
Це ніздря в ніздрю біг, а ти вперед пришпор коня.

Тут вороньки і рисаки, й ахалтекинські коні.
І навіть хмари табуном, і небо на скаку.
І це не жарт, а це азарт, і плескає в долоні
Азарт трибун, отож і ти веди цю гру тонку.

А як програєш – не спиняй свого скаку і бігу,
Заплющиш очі – то сильніш пришпорюй гриваня.
Лиш опадає білий сніг і цвіт, біліш од снігу,
На цей зелений іподром без вершника й коня.

А ми навічно вже злились у тінь трави й дороги,
У той далекий горизонт, у ту єдину тінь,
Де пронеслися табуни, згубилися остроги,
Але була прекрасна мить відмолена.
Аміль...

• • •

Перші особи живуть на портреті
В різних народів, народностей, рас...
Тільки у нас уже першими треті,
Гамлета вбито – гряде Фортінбрас.
Із Гільденстерном іде й Розенкранцем.
Тихо у Каневі плаче Тарас...
Кожним месією, кожним засланцем
Переболіти іще нам не раз.
У секонд-хенді старі Перебенді.
Віскі і бренді – не кримське вино...
Гра в підкидного. І ви в секонд-хенді.
Третього шляху і нам не дано.
Ціложиттєве гуде казино!
Довго-предовго ввижалася воля.
Довго над горами сходив туман.
Воля пройшла зі Співочого поля.
Може, Богдан? Сколихнувся майдан.
Он олігарх: продає іномарку,
Просить собі вороного коня...
Та несвобода усілась на карку,
А з несвободою поруч – брехня.
Тихо в столиці вирує майдан.
Тихо у горах парує туман.
Віскі та бренді п'ють Перебенді,
Акордеоняць сто юнаків
Замість парадного кроку полків.
Знову завіса? Поставимо крапку?
Гамлет воскресне? Умре Фортінбрас?
Що нам сто гривень у смушкову шапку?
Що нам сто гривень і в шапці Тарас?

• • •

Юрій Андрухович,
Любко Дереш,
Ігор Римарук...
От і я зоставсь один, як дєрвіш,
Фонди фронди не течуть до рук.
Видихнуть понтійські іхтіандри
Золото і синь.
Європейські нескінченні мандри
У хітоні я пройду один.
У соборі фрески, у печері –
Я не бороню.
Знаю смак останньої вечері
Та її меню.
Шелестять у Галілеї стяги
Римські – на комп'ютер і стило.
Гарварди, і Оксфорди,
й ріксдаги –
снігом замело.
Український бог
завжди печальний:
Світове село...
Янголятко любе, ти з Почайни
Знову хрест на дрова понесло?

МЕНТАЛЬНА МОЗАЙКА

Як це славно – рейтингом по фейсу!

В скверику Маріїнським, в траві...

Дочекаюсь

чартерного

рейсу

«Київ-Миколаїв». Се ля ві...

І Тарас Шевченко не Горацій,

Коли ти летиш у третій Рим.

Осінь, переміна декорацій,

Гул у небі літака, не грім.

Вересень. А я лечу до тебе.

І в летючій танці мій літак.

А земля – розгойданим вертепом,

Зірка в небі – авіамаяк.

Уклонюсь дюралевому птахові:

Я лечу, а значить – я живу.

Може, нам судилося у Рахові

Хоч востаннє вийти на лижву?

На Кінбурні й острові Зміїнім

Вивчимо далекі острови.

Скупані в ольвійським морі виннім,

Горнемось у тихий плач трави.

Зорі. Море. Вправились на дальність.

А літак ніяк не упаде...

Кажуть, нам завадила ментальність.

А народ наш безментальний де?

Він іде з наметових етерій,

Із істерій – з квіткою в руці,

Цей народ окраїнних імперій,

Вбитий на Каялі на ріці.
Одпочила президентська варта
В палаці Маріїнським, а ми
Де поділись? Бита наша карта,
Шістка, козирами Колими.
І пливуть під нами гори й гори,
І в Карпатах – як на Колимі...
Що ви там? Які голодомори?
Як не виб'ють – вимремо й самі.
Глянь в ілюмінатор: о, безмежність!
Аж забувся з доларами кейс.
Київ. Перенесли... незалежність.
Це ж не те, щоб перенести рейс.

ЗОРЯНА ПЛЕЯДА

Над заходом сонця – осінні зірки поранені.
Полотна зарамлені, в келих налито вина...
І я ще не вмер, але я відчуваю:
– Пора мені!
Калинове гроно стікає, мов кров, з полотна.
У зорні плеяди, у чорні беззоряні плеса
Задивиться небо, а в небі – потвора Лох-Нес.
І знову – на Київ, на Київ осінні колеса
Сльотова накрутить фірмовий останній експрес.
У вікнах заплаканих стала сімнадцята школа:
Козацький Богопіль – неначе поранений перст.
У школу ходив тут малий Вінграновський Микола.
На Байковім нині козацький задумливий хрест.
А як там у вічності?
Де ті літа полум'яні?
Довженкове слово? Ріка безберега – Десна?
І чорна вдовиця, в поета закохана пані,
Зійшовши з екрану, стоїть на могилі одна...
Душа понад спокоєм вічним осінньому рада
Цьому супокою, – у Спілці й Будинку кіна.
Нема ні кіна, ні вина, і пропала плеяда
Тих літ шістдесятих, мов випала жінка з вікна.
Пишу аж на той світ епістолу цю полум'яну.
Сльота на пероні, де більше не зійдете ви.
І десь у Плеядах – зоря над свічадом лиману.
Й московської віри останні козацькі церкви...

УКРАЇНСЬКИЙ АПОКРИФ

Апостол на пенсії.
Садить огород.
А він розробляв же... закон про апостроф.

...Приходив із Дикого Поля народ,
Але не виходив до нього апостол.
Учора – трибун і великий поет,
А нині парламентський ждав комітет.
Бюджет і духовність.
Зерно і транзит.
Одеські й донецькі. Трюмо із Росії...

Апостол на пенсію вийшов,
На спит
Отих, що й сьогодні – малі гречкосії.
Закон про вино – і не стало вина.
Закон про кіно – і немає кіна!
А ще б до століття досидіти трішки,
І що б залишилось?
Які письмена?
Ні мови, ані української книжки.
Свою він дістане, де зорі Кремля.
Замислиться тяжко.
Поставить автограф.
Історія знову дійшла до нуля.
А панство – гуля.
Український апокриф...
А там, на городі, веселі вітри.
І річка, що вдруге у ню не ввійти.

Пенсійне дозвілля не тягне на оду.
Століття волають гіркі із ріки.
Фракційно гудуть колорадські жуки.
І є ще народ. І живе із городу...

ПОСТСКРИПТУМ ДО ЛІТОПISУ

Жебраки, українські поети,
Що ви пишете в бідні газети?
З ким ідете на прю, на ножі?
Вас на Банковій знов піднімає
Той, у кого Вітчизни немає?
А пророки усюди чужі...
У якому тепер тиражі
Вам болять ненаписані книги?
Досі профіль Олени Теліги
Десь у Бабинім тліє Яру...
І далеко до вищої ліги.
Хуторянські і торі, і віги
Крають імпорту мудрість стару.
До чола пристає, мов короста,
Ця Звізда Полинова пророцтва,
Ця зоря українських ночей...
Не солодша од редьки і хрину!
А в Чорнобилі стрінете Ліну, –
Не відводьте сльотавих очей!
Це такі в нас тепер краєвиди:
В «зоні» лосі та лук Артеміди,
Плач посмертний убитих косуль...
І над обрієм небо палає,
І, як обрив, тепер убиває
Нас невидимий ворог без куль.
У церковці Мадонна облісла...
Тут було українське Полісся,
Володимир Велике Гніздо...
Але нас охрестили в неволі,
Та й у світ ми приходимо голі.
О, зіздро! Полинова Звіздо!

• • •

У цій країні довго не живуть.
По смерті довго-довго, за життя недовго...
Так ти казав про власну хресну путь
Напередодні місяця медового.
На Піренєях поселили мафію,
А в Україні все дається зморою.
І так міняємо свою історію
На власну, під чужинців, географію.
Літописи не брешуть. І вони
Виносять нам таке із давнини,
Що вже у церкві плаче наречена.
А був майдан у маєві знамен.
І Київ, український Карфаген.
І Ганнібал. А може, Картагена?

ПОСТМІЛЕНІУМ

**МІЛЕНІУМ УРОЧО ПОЧИНАВСЯ,
ПІД ГАСЛОМ –
«УКРАЇНА БЕЗ КУЧМИ!»**

Без Кучми в Іордані вже скупався
Месія, за яким ішли і ми.
Зима холодна буде, наче ера.
І вже не до наметів і повстань.
Від президента, від прем'єра й мера
Пішли б усі в месії. В Іордань.
А як живе Кучма без України?
А може, він і справді демократ?

А ЩЕ БУЛИ ДО КИЄВА АФІНИ
І БУВ ФІЛОСОФ НА ІМ'Я СОКРАТ...

ЛИМАН

Пройшло, пролетіло... Туманом життя узялося моє.
Рибалка сидить над лиманом, а в нього й бичок не клює.

А був ти артист із оркестру, змінив синтезатор оркестр.
Ну що ти накажеш осетру? Пливе до Кінбурна осетр.

Незвідані царські дороги, цар-риба – то риба і є.
І вділять осетру остроги, базар і в Очакові є...

Пройшло, пролетіло, промчало життя як суцільний обман.
І нас на шаланді хитало, та в море впадає лиман.

Борвій видуває у дудку гарячі південні вітри.
Коли ж і ловились на вудку прокляті оці осетри!

І все ж ти сидиш із вівторка, покійний мій друже Степан.
Мовчить піщана Чорноморка. І Бейкуш, далекий лиман.

Зловив ти на юшку поету бичків чорноморських. Осетр
У море пірнув з очерету. Зіграв твій прощальний оркестр.

І вже ні життя, ні рибалки, і туга під серцем – як ніж.
І де ті ольвійські весталки? А ти над лиманом стоїш!

Відходить, відходить, відходить, мов потяг прощальний, ридван.
А сонце все сходить і сходить. І більше не треба ридань.

А ми все поблизу, поблизу... Поблизу життя і вогню.
...Підкину у вогнище хмизу, а чарка прощальна – в меню.

І попелу жменька ця, й урна. І тиха пора самоти.
А ми не дійшли до Кінбурна. І вже нам туди не дійти.

Борвієм пройшли, ураганом – літа, що на крипті горять.
І сам я сиджу над лиманом, а інші – осетра їдять...

НЕБЕСНА ГЕОМЕТРІЯ

Я сидів під вербою на дні океану і простежував зоряний лет
Океан піді мною безодню як рану розверстав на віки уперед
Астролябія днів і ночей Атлантида це віки недосяжного дна
Де згоріла країни моєї планида і пропали мої письмена
Їх палили у Києві крали у Львові а знайшли аж у Луврі тепер
Це козацький санскрит у забутому слові геометр і душі інженер
Дерев'яний собор угорі пропливає океанське палання свічок
А тоді як народу без мови немає починаймо Великий Мовчок
Усміхніться осману татарину ляху а на Сході – Великий Іван
Позривайте зірки із Чумацького Шляху – їде їде могильний ридван
Кобзарі в небесі але струни іржаві – то на пальцях не кров а іржа
Ув отецькій землі не в отецькій державі рідна мова і та нам чужа
Там Андріївська церква під тінню колиби і Маріїнський палац а ми
Пропливаємо мимо німі аки риби в підземелля підводдя пітьми
Півкраїни на дні півдуші півпроцента піворкестру заграють нам туш
Директорія глорія півпрезидента наших отчих окрадених душ
Угорі в небесі золоте покотьоло фаетоняць на «мерсах» усі
А не вийти за чорне окреслене коло на добраніч Європо мерсі
Золота королівська ще сяє корона під вербою старою на дні
Океану де плащ і тризуб Посейдона і в століття складаються дні

• • •

Диявол усміхається нечасто
але завжди він криється в деталях
у цифрі й блиску срібної каблучки
на безіменнім пальці

на руці

так сонце спалахнуло і погасло
але свічу вночі немарно спалять
і тінь паде від олівця і ручки
а янголи із нами назирці
дияволи пропащі янголята
записують кабалістичні знаки
лівесенько де серце у поета
червона мітка крові

це деталь

а хрест а тінь Месії розіп'ята
сорочка біла і червоні маки
смертельна ця диявольська вендета
і пурпуром крові

горить кришталь

• • •

Не пам'ятаю – ні її очей,
ні вуст, а ніч – один суцільний дотик,
а голосу її віолончель
мені в обнімку, демонічний допінг.
Колоратурна голосу луна,
і що чекати далі велемудрим?
Звучить жіночим голосом струна,
горить клавiатурним перламутром.

Не спогадаю – танго і фокстрот,
і хтивий рот, і де нам танцювалось...
Не та країна і не той народ,
аби любити голос, а не галас.

О жінко, дамо серця,

в однині

гріхи замолим, а мізки припудрим.
А цей гріховний голос по мені
звучить клавiатурним перламутром.
А голос! А сумна віолончель!
А спогад цей – лише його приємлю,
коли з прокляття місячних ночей
жіноче тіло проростає в землю...

• • •

Я тоді танцював із тобою
В ресторані під липами «Київ».
А потому була «Верховина»,
У фіналі – богемна «Скала»...

Ти була для поета-ваганта
Найсолодша богиня, яскиня,
Найсолодші були тоді вина,
Найсолодша ця юність була.
Хтивий рот ресторанної діви.
Теплий шепіт весняної зливи.
Тихо скрипнула хвіртка.

В альтанці

Ми зійшлися в любовнім чаду...
Ці коханці у дикому танці,
І невільники шалу, і бранці,
І нескоро прокинувсь уранці,
Я пішов – і ніяк не прийду.
Не прийду в золоту еспланаду
Тих далеких старих ресторанів.
І не стріну старого поета,
А тоді ще він був молодим...
У дзеркальному залі немає
Ні богеми, ні навіть циганів.
І пропала любовна вендета,
І над урвищем куриться дим.
Але досі у пам'ятку спрага.
... Поїзд вимчиться Ужгород-Прага.
Інтуристівська діва Андреа
По-жіночому плаче в вікні.

У Белграді яви мені милість,
Як нам вірилось, як нам любилось,
Але перстень утопиш, Андреа,
У старім венеційським вині.
Коло серця донині – незримо,
Мимо станції Молодість, мимо
Пролетіли мої поїзди...
Мимо станцій Любові й Розлуки,
І чергові по станції – круки,
І монашка заламує руки
У вікні з дощової слюди.
У Флоренції жде тебе Данте...
Не вмирай, о поете-ваганте!
Вишиванка й костюм од Версаче –
Наша доля такою й була...
Юні очі, немов у тумані,
На виду у старенької пані.
Ставить свічечку, ставить – і плаче
У соборі Петра і Павла...

• • •

Закордонні штампи на путівці, тіні від верблюда й пірамід.
А в Карпатах – сніг як білі вівці, а на серці полум'я і лід.

Ви мені пробачите прес-тури, жінко і дружино золота.
Там, де повинь, плакали буй-тури по дорозі в Тур'я-Ремета.

Я стояв один на полонині – досягав рукою до небес.
Добре жити нині в Україні земляку, міністру МНС.

Перспективи в Господа печальні – нам ніщо небесне і земне.
У Софії Київській, Почайні нас Господь і досі не збагне.
Хто ми, що ми, з воску і соломи, а чи є в нас полум'я і лід?
Туристична стежка і слаломи нас ведуть із історичних бід.

І гримлять імперські арсенали, а в шкафу – скелети і шинель.
... Як же ми красиво засинали після ванни в горах. Буковель.

І такі красиві ми сьогодні, сяє нам Говерла на лижві.
А коли полинемо в безодні – ще хвилинку будемо живі.

Піраміди і мечеті Криму, Колізей у Римі – і п'ятьма.
Та для українського екстриму тільки смерті в Господа нема.

• • •

Приходить строга жінка у вуалі,
небаченої вроди і краси,
небаченої втоми і печалі...
З якого віку, пані, ви єси?
Шампанське вам налити, чи мадеру?
Рейнвейн чи рислінг? Чисте каберне?
А живемо в епоху постмодерну,
романтика до нас не поверне.
Ваш погляд у вуалі, руки милі,
цей перстень із брильянтом на руці.
А ми тепер інакші. В псевдостилі.
Ми автостопом –
і на манівці.
Із-за вуалі очі. Пані строга.
Її в кабриолеті не займай.
Але така у пам'яті дорога:
веде до танцю бар – «Сосновий гай».
Оркестр живої музики. Цигани.
«Гуцульське танго». І туманна даль.
І все пройшло. Лише димлять тумани.
Гуцульське танго, і старий скрипаль.
І поїзд засурмить на перевалі,
На цій землі, де ми колись були.
І мила, строга жінка у вуалі...
Коли було це, Господи, коли?
Я не вернусь. Мета моя далека.
І чужина для мене – рідний край,
а Бескиди, а зрубана смерека,
а той далекий бар – «Сосновий гай»...

• • •

На літопис, у сльозі вологій,
Вічність сліз огненних не пролле.
... Став і я поетом антологій,
Вбитий у посмертний барельєф.
Серце у метал мое закуте,
У свинець оспалих черт і рез.
Як воскресну я у врем'я люте,
На виду розколотих небес?
Я любив найкращу в світі жінку,
Пив вино, пив небо голубе...
От і знов гортаю цю сторінку
Так, немов хороню сам себе...

ЛЮБОВ У ПАНЕЛЬНОМУ ДОМІ

Завмирають у домі нічні голоси,
У панельному домі...
Знав ти інші літа, знав ти інші часи,
Та вони – не відомі
Тим, хто цю допотопну квартиру купив
У старому під'їзді.
Це з тобою – навечно забутий мотив,
Але місяць і звізди
Заглядають опівночі в чорне вікно:
– Ти постарів хоч трошки?
Ти у дім цей приходив, приносив вино,
І любов, і волошки.
Але чари любовні й напої міцні
Тут лилися до ранку...
Ти давно вже, любове, упала в ціні,
І поштучно, як бранку,
Забирали колись Роксолану в ясир
Яничари відомі, –
Забирають наш місяць і сяєво зір
У панельному домі.
Я гортаю ці ночі, гортаю ці дні,
І рондо, й ритурнелі...
От і слово моє помаліло в ціні,
Та й воно на панелі.
На ольвійському березі чайки кричать.
І не жаль анітрошки
Рай панельний, де зорі із неба летять,
А з балкону – волошки...

АНТИЧНИЙ СЮЖЕТ

Їх розкопають – на руїнах Ольвії.
...Де Східна Вежа, спалена дотла,
Вони лежати будуть. А магнолії
Цвітуть. І над лиманом – ковила.
Тут я, із комсомольської газети,
Де археолог Толя Ждав мене...
До ранку, наче еллінські поети,
Із амфори пили ми каберне.
Богиня Клію, та собака Гера,
Плач кіфареда, золотий туман...
Ні Анахарсіс, ні його гетера
Вже не розіб'ють крижаний лиман.
А я ще молодий і з молодіжки...
Пишу про Толю, що колись умре.
Та ми п'ємо ще з амфори, не діжки.
І в амфорі скелети – де юре.
Дві мумії у амфорі, дві пристрасті.
В амфітеатрі – плаче деревій...
Ольвійським дітлахам судилось вирости
Не в бронзові часи...
Епохо, стій!
Боспорське царство. Зраджена химера.
Навала перська. Гомін скіфських орд.
І двоє тіл, гексаметри Гомера,
І тіль трієри, й дума про народ.
А там орел у небі пролітає,
І колісницю Геліос жене,
А там пречистим снігом замітає
На цвинтарі і Толю, і мене.

А там – рапсод, не воїн і не ратай.
І ти вже сходиш із ольвійських веж.
І ще ні в чому ти не винуватий.
Усі вже мертві, ти усе живеш,
І каберне із амфори доп'єш...

БОГОМАТІР У СНІГАХ

Середзим'я. І грається птах.
Чорний ворон, колючі дати.
Божа Мати бреде у снігах.
Божа Мати...
Відлунала за обрієм «Радість нова».
Божий син народився, і чути в вертепу
Богорівні, спасенні, великі слова...
Хай летять во спасіння Великого степу!
Богоматір в снігах... Слава Господу й небу,
Що зібрало колядників свято Різдва...
Зникнуть Ірод, Пилат, і здолаєм ганебу,
І в сніги попливем. І не раз, і не два
Упадемо і встанем. І золото, й синь
Понад нами, Пречиста й Розіп'ятий син.
І різдвяна свіча просяває в тумані.
Грає чаша церковна, бо мнозі вина.
І недолю вже спито без чаші до дна,
Ні Інгулі-ріці, в крижанім Іордані...

• • •

Ця жінка в полум'ї волосся...
Її зустріти довелось,
Аби у ніч перелилося
Пречисте золото волось.

Я не засну... І вже до ранку
Ніхто з асфальту не зітре
І каблучків її морзянку,
І чорну крапку, і тире...

БАТЬКОВА ТОПОНІМІКА

З-під Кука. З Говерли. І десь із Бескида
Вже сходить зоря, та на обрії – лід.
...Мій батько давно вже
За діда Всевіда,
Записує книгу загублених літ.
«Цвіте Ясенова. Тут були у тайстрі я
Носив до ягнят. Оплакав усіх...
А тут ґаздувала Мадярщина-Австрія,
Тепер – Україна. І сіємо...сніг.
Грушанину знає онук. Ясенову.
Сніги серед літа леліємо: Кук.
Якщо Україна загине ізнову,
Чи дідову книгу допише онук?»

НЕПОВЕРНЕННЯ БЛУДНОГО СИНА

Усім – по таланту.
Усім – як судив нам Господь...

Спасибі Рембрандту
Ван Рейну. Як хочеш – приходь
У хату отецьку,
Яка вже давно не твоя.
Хай Ольвію грецьку
Завіє снігів течія.

З Евксинського Понту
Прибудеш у днину жалю.
І в хаті на гонту
Шовкову закинеш петлю...

НОСТАЛЬЖІ

На полонині вже не стало снігу.
А з темних зворів потекли струмки.
Отак життя перетікає в книгу,
І білий сніг – як білі сторінки.

Життя мого квітуча половина
За перевалом – там, на рубежі.
І знов цвіте зелена полонина,
А Верховина – річка Ностальжі.
Цвіте, цвіте гірська бібліотека,
Життя у слові, і життя в словах.
І ближче день, де схилиться смерека
На кичері, у мене в головах...

А далі настає Господне літо,
І наших літ останній апогей.
А ти грими і плач мені, трембіто,
А скрипку й вишиванку – у музей.

І що мені цей сивий час порадить?
Які мені вдягати кунтуші?
А ще недавно плакав босий прадід
Над безголов'ям босої душі...

ХОРАЛЬНА МЕСА ПАМ'ЯТІ ХУДОЖНИКА ФЕРЕНЦА СЕМАНА

– Митре, чи ти пам'ятаєш? То скажи своїм землякам: Ми ж вас іще в XI столітті завоювали! – так мені казав угорський мій друг і поет Йозеф Желіцкі.

– Тепер уже XXI століття, а ви все ще не хочете бути собою, – дивувався Йозеф, – і нам не даєте встановити над перевалом статую Арпада.

– Та нас уже не вистачає на всіх завойовників! Може, завоюємо себе самі?

Так я відповідав і думав про українську душу мадяра Ференца Семана, великого європейського завойовника в царині атомістичного малярства. Мир праху твому, Ференц-бачі...

Армада Арпада стоїть на Веречанським перевалі.
Минуло рівно сто століть, а ти у студії, в підвалі.
Тобі казали про арешт уже минулого вівторка.
Тебе чекає Будапешт і пише брат твій із Нью-Йорка.
Мовляв, страшенне КДБ усіх карає за ідеї,
Приїдь же, Ічико, тебе ждуть в Метрополітен-музеї.
Ти в Унгвар-варош повернувсь, але тебе заслали в Рахів.
... А Ференц Семан – п'є вино. Малює, всіх пославши на...
Як геніальний цей мадяр любив Шевченка й Україну!
І «Єзус Крістус – суперстар» я в нього слухав без упину.
Ми говорили про Далі, і про Пікассо і так далі.
Немає більше на землі богеми в тихому підвалі,
Де «сюр» картинно поставав, і дух осяяння й натхнення.
А Семан Седнева шукав, і знав Шевченкове імення,
І дух «Кавказу», дух вина, і край містичний, як могила,
Де геніального – княжна поета в Седневі любила.

Богема Семана... Була вона в мистецькому підвалі.
Токайських вин тонка хвала, цей андеґраунд ув опалі,
Де п'ють, малюють і кричать ці бунтівні мистецькі долі,
Богемна в дівчинки печать, яка працює в комсомолі.
О, внуку Арпада! Твоя натурниця ще зранку п'яна.
І п'яний ти, і п'яний я, хоч не нащадок Тамерлана,
А тільки син своїх батьків, а тільки схильний до овацій,
Вони мені – як водоспад русинських наших резервацій.
Бокал токайського вина.
П'ємо і славимо богему.
... «Параноїчна зона «А», – так я назвав колись поему.
Вона в спецхрані дотепер.
На ню бомонд колись молився...
А Ференц Семан – не помер,
У кращий світ переселився.
Десь на «Кальварії» сама
Тепер стоїть його могила.
Земля холодна, як зима,
І вмерла та, яка любила.
Зима і в Рахові, зима. А ви, можливо, і не чули
Про сніг у Рахові, про гори, любовний шепіт до зорі...
А тут, на вулицях брукованих, ідуть усміхнені гуцули,
Мов пір'я птахів екзотичних, горять гуцульські киптарі.
Говерла. Сніг. Підйом і спуск. Але йдемо – і нам не тяжко.
Туристи. Бітники. Поети.
Ідуть – крізь зоряну югу.
Тут жив, у Рахові художник. Він малював блакитну пташку.
Але тепер за ним заплаче лиш чорний ворон на снігу.
А ми із милою йдемо. Наш світ блакитний і безхмарний.
Лижва. Підйомник. А під вечір –
У синіх зорях білий сніг.

І старовинний передзвін церков. І музика кав'ярень.
Мотивом юності й любові співає скрипка у вісні.
Як ми танцюємо удвох у старовинних ритмах танцю,
Немовби Тиса полишила свої високі береги...
Та це осяяння мине, і я один, один зостанусь,
Із тебе й мене посміються солодкоусті вороги.
І голос мій завмре і вмре в засніжених високих горах
І твій високий – про надію... А її повернення нема.
Ще ворогом дістане друг, і стане другом вічний ворог.
І все ж нам нині не до того, тому що в Рахові – зима...
Бо й Ференц Семан мудрим був,
І марив краєм невідомим,
І скриком птахів екзотичних, і гомоном далеких рік.
Тому він гори полишив. Угорцю гори стали домом
І пантеоном. А додому він не повернеться вовік.
О, Семан, Семан... А мене такий смертельний сум огорне.
Ну де на «корзо» в Унгварварі тепер зустріну я тебе?
Мене стрічає сивий птах, перефарбований у чорне.
Мене стрічає чорний ворон, фарбований у голубе.
На тому світі пригадай, як ми стрічали дні захланні,
Де в одинокому світанні ми прилучались до вогню.
І ні Парижа, ні Нью-Йорка – в багетній рамі Модільяні.
А ти: – Поезія – це диво! Віват, і вип'ємо за ню!
О молодосте, ти живеш, мости спаливши за собою.
Посеред слави і безслав'я, серед парсун, облич і лиць.
Далека музика столиць. І свічі Домського собору.
І світло ужгородських храмів, і потойбічна мла каплиць.
У цім далекому краю, де катакомба у підвалі,
Де андеґраунд у підвалі – прости, маестро, і прощай.
Армада Арпада стоїть іще на дальнім перевалі.
Вино токайське недопите. Жалоба – вічна, як Дунай...

**ANNO DOMINI
ПРОПАЛА ПОЕМА***Фрагменти, вихоплені з вогню*

І

...в землю Колхіди вступає Ясон.
Воїнство-зуб'я посіє дракон.
Що мені з того?
В чорному небі промчить Фаетон.
Тишу нічну розірвав телефон:
– Ждіте руна золотого.
– Як золотого? І де те руно?
– Так у нас назване модне вино.
Навіть останній страшний алконавт,
А вимагає собі – «Аргонавт».
– Добре. Спасибі.
Що мені з того, що в світі прогрес?
Овни рогаті не шлють есемес.
Ми – при вині і при хлібі.
Добре життя в ресторані «Еней».
Добре життя, коли ти між людей.
Сяє зізда Вифлеєму...
Драма вертепна – мов казка жива.
Тільки згубив я
На свято Різдва
З колядниками... поему.
Йшли ми з вертепом
При зорях, вночі,
Несли горілку й смачні калачі,
Шинку, та м'ясива мнозі...
Окіст і хліби, і кільця ковбас.

Голос у чорта – немов контрабас:
– Що загубив ти в дорозі?
Доки стрибав я в личині своїй,
Випав у тебе великий сувій,
Там, коло шинку «Містерія»
Я ту поему тепер не знайду.
Я зачиняю свою коляду.
От і пишу на папері я
Те, що пропала поема, і зник
Місяць у небі, нічний рятівник
Оргій, веселих колядок...
Ах а чи ох, а немало халеп
Носить у торбі веселий вертеп.
В іншому – повний порядок.
Бачу під снігом колиску стебла,
Буде поема, яка не була,
Буде, яка не бувала...
Віє снігами на чорне шосе.
Вірю: не все проспівали, не все.
Тільки ...поема пропала.

II

Пропала поема, – і треба ж такому на свято!
Уже пропадали і грамоти, й вірші, й багато
Поем хоронили, але не знаходили досі,
Один лиш папірус колись однайшли в Сарагосі.
А я із вертепом іду та співаю колядку,
Та й то упівголосу. Можна сказати, для порядку.
Я був би дячком-пиворізом і звався поетом,
І пляшці радів би, і жив би з її силуетом
У драмі вертепній. А там – був би голос із бочки.

Лихвар, офіцер, а у мене в очах – ангелочки.
Коза-дереза – й та під градусом б'ється рогами.
А я пиворізом – виходжу з ночей амальгами,
І пляшку із царським гербом заховаю, півлітру.
Півпляшки – півсвіту, це наче сходити до вітру.
А десь у вертепі, а десь у вертепній країні
Картонні пророки, месії, й під зорями свині, –
Вони календарні, дарма, що такі вже примарні.
Лише у вертепі, секс-шинку ці відьмочки гарні,
А сили земні, як і сили оті потойбічні,
У цьому вертепі персони такі символічні.
Усе проміняють – Вітчизну, родину і жінку
За трон із касетою, чарку в парламентським шинку.
Восходять на сцену поміщики, дами, гусари,
Вертепний народе, такі народив ти почвари,
Країно-вертепе, я довго вертався до тебе.
Пропала поема? А ти возродився, вертепе!

III

Сніг різдвяний – білий, заозерний,
Спогадом тепер мене не бий....
Срібний сніг у Стебнику.
Сріберний.
Але сміх у жінки – золотий!
Як вона горіла!
Як сміялась!
Відступала мука, як жива...
Як нам непорочно обіймалось
У вертепній драмі торжества.
Сміху срібний стеб у срібнім Стебнику.
Віфлеємська зірка, чи зізда, –

Не шукай ні в біблії, ні в требнику,
Це вже не розкаже й коляда.
Зірка богородична пригасла...
Срібний сніг і срібна ця зима.
Сніг різдва – не віфлеємські ясла,
Молока ослиць у нім нема.
Так зі мною доля ця лукавила,
Душу мою змучила і кров...
Ти – мій храм, собор Петра і Павла.
Загашу свічу. І це – любов.
На вітрах поезія захрипла,
Та завжди поезія жива...
Ти подай нам, Боже, трішки срібла –
Срібла снігу, щастя і Різдва...

IV

Вертепна богема
З колядкою йде у село.
...Пропала поема.
А, може, її й не було?
Та я неодмінно
Рукопис і в чорта знайду.
Вертепна країно,
Танцюй і співай коляду!

V

А її називають Марія,
По-біблійному звать.
Се ля ві...
Не один починався месія
В українським селянським хліві.

І таке щебетала до ранку
Про розбратаний братній Союз.
Задніпров'я. «Поляна поетів».
І шампанське, і кава-гляссе...
Але після польотів і злетів
«Залетіла»...
І – знов на шосе.
Персонально стоїть героїня,
І її називають –
Марія.
Я спинявся. Сигналив: «Я – свій».
Мульти-пультиком – бренд українця.
А вона натягала сувій
Міні-строфи на голі колінця.
Пропадає ця жертва ідеї
Постмодерна – давно не в «Енеї»,
А в приватнім готелі, в «Дніпрі».
Бог її наділив не талантом –
Феміністкам вона консультантом,
Іншим – Мері, а може, Марі?
...А її називають – Марія.
І в селі та Марія живе.
І для когось Марія та – мрія.
Недосяжна... Готуйте «лаве»...
І народна артистка республіки
Затанцює на сцені під вальс,
Як і бабця, що спробує бублики,
Але свічку несе в парастас.
І коли на дорогах Європи
Погубилися жриці краси,
Ми дивились не ті гороскопи,

Кажем: пісні. А мислимо: хліба.
Ох, коли б тільки хліба, коли б...
Ні, не нам ти світила так, зоре,
Над Майданом у зоряну ніч.
Де поема? Поема про море –
Там, де щезла Олешківська Січ.
І немила дідівська колиба.
І хотілося, доки еси,
Щоб лишався о часові хліба –
Час волошки і геній краси.
А краса –
Не циганка-ворожка,
Не путана з бокалом вина.
А краса –
як пшенична волошка,
Серед хлібного моря – одна.
Де той край золотого руна?

VI

Це Місто Волошок.

Газета «Волошка обсервер».

Закута в бруківку, тече попід містом ріка.
І я тут – транзитом, неначе транзитний мій сервер
У гранд-інтернетній цій грі ЦВК.
І тут у чеканні останнього третього туру.
Гастарбайтер Філя сюди прилітав на халтуру.
Танцюючий ректор одеське вдягав галіфе.
Корови з діброви, овечки із поля, з туману.
Таке інтернетне, таке відчуття балагану,
Що вже на майдані лаштуємо автодафе.
Всі глеки з Опішні. Ми грішні. А хто без гріха?

Солом'яна моя доля. Палімо свого Дідуха!
У віці залізного, часі веб-сайтів, удома
Часи волошкові, а люди – справдешня солома.
Вони спалахнуть і згорять: час вертепної дарами.
І вже не прийдуть і до нас тріє царі з дарами.
А далі, панове, не буду вникати в деталі я.
Казав мені стрийко, що світ поза морем – не світ.
І формою чобота з карти глядиться Італія.
А в нас у запасі багато армійських чобіт.
Роками снаряди гримлять і падають літаки.
І як долетиш до середини диво-ріки?
Та ми – у Європі. І дядько не преться в Європу.
Програв під Полтавою? Знає часи Конотопу.
Навіщо ті Штати і НАТО, і всякі Канари йому...
Він виміряв кирзою, вимріє – після потопу
Нового – ще все непоміряну тихим хохлом Колиму.
А я – повертаюсь.
... Земля незапам'ятно-древня
У місячнім сяйві така голуба-голуба.
Мене обступають високі-високі дерева.
Мені наспівають високі-високі хліба.
І вийду до степу. І з ним я ділитимусь бодем.
Про давне й недавнє.
Парламент. Майдан. Людомор .
І котяться зорі у небі, й згоряють над полем,
Мов душі козацькі, мов «чайки» козацькі летять на Босфор
Високі козацькі могили.
Місяць із небовиссю.
А землю б оцю купили разом із земною віссю.
От би її крутили прямо від Крутів, коли
Крутять, як циган сонце, землю свою – хохли!

VII

Я пішов по шляхах та обніжках,
Між послулих зі втоми осель...
Спала хатка на курячих ніжках,
Староскіфською – «Хата-мотель».
Там, позбавлені зовсім комфорту,
Кажани між стропил прижились...
Українському хитрому чорту
Відвели б цю будову колись!
Географія наша й історія –
Вічний люфт і небесний етер.
А шукаю в цій хаті лав-сторі я,
За лаве, а шукаю тепер.
І на мапах чужих розіп'ята,
Розіп'ята на горлі Дніпра,
Ця вертепна країна і хата –
В слові Гоголя і Гончара.
І тоді, як запахне солома
Та затьохкають знов солов'ї,
Ніби зірка, в риданні солона,
Мовчки гасне кризь сльози твої.
І коли на Івана Купала
Загоряється тисяча свіч, –
Ніби грамота наша пропала
Повертається в спалену Січ.
І гримлять січові барабани.
І свобода зорить у віках.
А потому вселюдські майдани,
А потому вертепні гетьмани,
Чорна рада, й питво на бруньках
Нашу хату, сумну й безталанну,

– Ні, Маріє. Вже не пізнаю.
Та колись і нас покличе доля
з міста повертатися сюди,
До джерел і моря, і до поля,
ти мене додому приведи.
Що із нами наші роки роблять? –
Я давно забув отецький край...
– А за рік і це село затоплять,
так що ти не вельми поспішай.
І на дні гульнуть химерні гості
не вина церковного – ропи.
Там, де проростуть козацькі кості,
Прохриплять козацькі черепи.
Попід серце давня пісня горнеться,
віриться, що ми іще живі...
Але нині в нас у торбі «Хортиця»,
горлиця, жадана і в Москві.
Олігархи. Влада чистогану.
Світить із фарватеру маяк.
А не наш. І нам з-за океану
вже привозять імпортний гопак.
І живе в Палаці «Україна» –
все, крім України.
Це така
В нас вечерея.
І шампанські вина
після заливного «гопака».
Де Марі, Марія, Україна?
Темна ніч, а кажуть нам: десь є.
Депардье Жерар. І кримські вина. А колись була Мішель Мерсьє.
Ну й сенк'ю вам прямо в борщ, месье...

Тарас Григорович Шевченко
Й Павло Василіч Енгельгардт.
А гола правда між гетерами
Стоїть на київській землі.
І дума пан в «домку з химерами»,
Що нині думають в Кремлі.
І думав я собі з вертепу
Про наші ночі, наші дні.
Що побажати пану Вепру,
Який живе у рік Свині?
Невже, як Лев, запанібрата
Я пригортав колись ягня?
Такий вертеп. І тут – розплата:
У бальнім платтячку свиня.
Я віджену її, химеру,
Вертепний гумор, наші дні...
І я почую під «фанеру»
Аншлаг естрадної свині.
А свинство вилізе зі схрону –
То ми на лінії вогню.
А та свиня хотіла трону,
А не потрапити в меню.
Я знаю істину козачу,
І за рахубу я плачу.
І не старе село оплачу,
Нове село не оплачу.
Не оплачу йому любові,
Не оплачу йому скорбот.
І не шумлять гаї дубові:
Пішли на меблі й ешафот.
А феєрверки і салюти –

У небі слід і на піску...
А всі ми люди, й доти люди –
Допоки й ми при колоску.
Зимове поле – не субтропік.
А ми – у пошуку руна.
Лиш біль у серці, – будь він проклят!
У морі човен – вирина...

Х
Був бар і – бард, цей хлопчик із села.
Було його перо, як серце, чесне...
Новітня його доля встерегла:
Чи у вертепі це село воскресне?
Горілка, як відомо, не вода.
Але шкода і меду, і горілки,
Коли замовкла наша коляда
Без янголів письменницької спілки.
Така ця мука – вже забракло слів
Оддати забуттю все на поталу.
...Як я її тоді за руку вів
У щемних
звуках
випускного балу!
А далі – ніч у літньому степу.
Цю ніч пізнав я – волошкову, хлібну...
Тоді я думав про любов сліпу,
Тепер од снігу зоряного сліпну.
Маріє, Мріє, з-під отецьких стріх
Ішли ми у небесне й неокрає.
Чому ж мене шельмує і карає
Той давній спогад, непростений гріх?

І зичу віфлеємському волхву
Спадкового і неземного раю.
І я у цій країні ще живу,
І ще у цій вертепній драмі граю.
Це другий план. І третій. Це вже скраю.
Уста мої, слова мої – німі.
Та славу рокотаху безголосся.
...А жінка вранці знову при кермі.
І спогади поляжуть. І колосся.
А жінка буде. Спом'яне мене,
Ще й чарку вип'є на Різдво до шинки.
Та скошена волошка прозирне
В ясних очах заплаканої жінки.

XI

При нічному вікні жінка чеше волосся.
При нічному вікні вона зовсім одна.
А в волоссі її заблукала волошка,
І, зіп'явшись навшпиньки, гукає з вікна.

Ти чеши, ти розчісуй, самітнице, косу.
Ти, волошко нічна, не гукай із-за скла.
Мою душу тривожну, оголену й босу,
Розтривожила квітка малого села.

Може, завтра село це набезвік позникне,
І бульдозер байдуже хатки рознесе.
Я вдивляюсь у ніч, у негаснучі вікна.
Жінка косу розчісує русу. І все.

Я вдивляюсь у ніч із маленької хати.
У твоє непогасне, Маріє, вікно.

Все пройшло. І вертепам, і діткам би – спати.
Але спогади наші не сплять все одно.

Відійшло... Розвели нас пороги похмурі,
Як писав передчасно погаслий поет.
І вдивляються зорі у вікна в зажурі,
А зів'яла волошка – мов час-часолет.

І сніги за вікном пролетять, мов кіннота.
Заблукали вертепи в снігах до зорі.
А сувій запалає – і траурна нота,
Ніби голос відьмачий реве в димарі.

Все доцільне в житті – рокотання Бетховена,
І любов неприхована, кельма і вірш.
І моя «есемеска» в твоїй заблокована.
Може, хочеться Овена? Вепри – все ті ж...

Ти удосвіта встанеш, і спогади ранні
Перев'ють твою зачіску раннім сріблом...
Ах, нелегко, нелегко стираються грані,
От і Нью-Мегаліс уже над селом.

Як я хочу, щоб світло із вікон лилося...
Може, це і життя все – ця хвилька одна;
Гола жінка розчісує срібне волосся
В одчайдушному, чорнім квадраті вікна?

XII

Автострада,
дзвінка автострада,

ти помчала мене із села,
Там, де ти, моя ладонько-ладо,
моє серце спалила дотла.
Відгуляли вертепну богему,
я в чеканні нових перемін
і забули модерну поему
на печі, чи – жбурнули в камін?
Добре жити тепер в Україні,
де в свині не корито – общак.
Догоряє у ретро-каміні
ще й плакатик із написом «Так!»
І палає картонна підкова,
що ніколи не знала коня. –
– Ну яка іще в гаспида мова?
з-за трибуни кувікне свиня.
Безкордонна транзитна республіка,
де схилилась доземно верба.
Не тризуб уже, дірка від бублика
буде правити замість герба.
Отакий ренесанс на руїні,
Де ходили із краплених карт.
Але ще в президентським каміні
Не палає гетьманський штандарт.
І про віщо казати з трибуни,
Як побачиш у рідних степах:
наші рідні моголи і гунни
На дідівських танцюють гробах.
...Марі, мерсі...
Прости мені за те,
що не з тобою я.
Прости, Маріє,

що ще не раз волошка зацвіте,
а нас уже і спогад не зігріє...
Бо ми – це ми.

І ми вже не солома
У довертепні, допотопні дні.
Зерно зі стебел візьмуть...

А солома
зостанеться догнити на стерні?
І наша мова мовою санскриту
зникатиме – таке у нас дання...
І гімни малоруському кориту
в парламенті жуватиме свиня?
І лихварі запіють у вертепі,
зомліє ангел, стихне снігожать.
І тільки дикі заповідні вепрі:
свинцю назустріч свині не біжать!
А тихий плюскіт кривці ще проб'ється
крізь гул мисливський, реактивний рев?
А ми? Що нам у світі застається,
крім цих зірок високих і дерев?
Прощай, колядко! І прости, село...
Зоря у Галілеї тихо мріє.
А те, що проминуло, відбуло, –
прости, прости, прости мені, Маріє!
Мов пульсар небес –

тиха «есемес»:

– От і все. Не шкода анітрошки
Цю поему спалену твою.
...Із очима вічної волошки
На чужому полі постою.
У тополі платтячко зелене

досі не зів'яло, а з небес
білий, білий сніг летить на мене,
небо шле прощальну «есемес».
Той, хто під тобою – був до тебе.
В небо есемесить і тепер.
Відкривайся, грайся, мій вертепе –
янгол, чорт, лихвар і офіцер...

XIII

...а вночі задзвонить телефон:
– Без руна повернувся Ясон.
Есемески. Листи. Телеграми...
Я століття чекаю листа:
чи на вас вже немає хреста?
Тільки драма вертепна. Не та,
що із древньої грецької драми,
Театральний окреслений круг.
Забувають і ворог, і друг
плач калини, димок Батьківщини...
Я сконав би давно між потвор,
А за мене заступиться хор
і підхоплює «бог із машини».
... Забувати я став молоді мої зими й літа.
По воді ніби зоряна магма розлита.
Час огненного вепра. Мов тінь!
І сади – ув екстазі цвітінь.
Не барися!

У небо полинь
у чеканні Господнього літа!
Як давно тут збирався народ,
скіфський, еллінський плакав рапсод.

А тепер тут ріка Мертвовод,
але простір і місяцю, й зорям...
І до Понту прослався лиман,
і останніх везе християн
цей іржавий ковчег із мотором.
А душа – мов собор без хреста.
І за морем ажурні міста.
Що там буде рабу й пілігриму?
Полічи перелітних гусей...
Вже травною поріс Колізей
і не ждати четвертого Риму.
Світове казино
закружляло і нас, закужляло,
І мені так багато дано,
але випало мало.
Чорне море гойда
сиву хвилю свого з голубою...
Ти була молода.
Де втопили ми щастя з тобою?
Сивий жмуток трави
збережи в оберезі.
Де ж оті острови?
Пропливли
на останнім ковчезі...

• • •

Кому не пишу – все одно, що на тому світі
Написати на стінах огненні слова олівцем.
А в реальності – німо. Вогнями рекламними – СІТІ.
Сіті-центр.
Епоха минула. Боян і баян перламутровий.
Натискую клавішу – чую не пісню, а крик.
Можна, звісно, слова набирати в рядок на комп'ютері.
Все одно винувати відсутність епохи.

І зник –

Дух епохи тотального дефіциту,
Потаємного слова свободи. Як мовиться – другий план...
Але ми цього прагнули – замість сільпа щоб СІТІ,
А в столиці країни Безрадицах – радісний пан.
І від чого веселі Веселі таки Боковеньки?
Чи на хутір Надія кирилиця книг добреде?
Поставали панамі, до гривні підносячи жменьки,
Ті, кого не чекали, тим більш – не читали ніде.
Уявімо, що в пана якогось Тараса Шевченка
Вже давно козачкує байстрюк: се Павло Енгельгард.
І малює, і пише... Його наречена –
Федеріка-Софія-Августа. Павлові женитися варт,
Але «вольну» Шевченко йому не дає...
А між тим покріпачене плем'я – моє!
От і пиши, як нам жити із іншими націями,
Що тобі на плечах, уже з еполетами, ще й на грудях – медаль.
А щоб із неволі, та же в гривняках асигнаціями...
Ну, та це ж не індійська вам, справді, «Криворіжсталь».
Справді, шабля козацька булава – не та, котра криво ріже,
І минуле не гріє серце так, як транзитний газ.
Але я вже німую. І німувати, ніже

Універсали пропащі – вони не для нас.

У Рембрандта Ван Рейна кінчається вахта на Рейні,
А коли в нас, до дідька, закінчиться ніч на Дніпрі?
Український ґешефт із дияволом. І сподівання даремні
На дощі золоті, та на грамоти з чортом старі.

Епоха минула. Епоха в усім винувата.
Освоюю метод соц-арту – співатиму чорту хвалу.
Аж поки не стрельне остання трофейна гармата
У граді Чернігові, після Полтави, на древнім валу...

• • •

Це все в колишньому житті –

турніри лицарські і дами

Левине серце на путі в Єрусалим з Єрусалиму
але підступності давно відкрито всі фортечні брами
і що Айвенго він давно в Юкрейні ходить поміж нами
тому з батуринцями я на шибениці знов плистиму
козаче Розуме скажи: нема й тепер вогню без диму

між нами ходить хитрий лис і землячок полковник Ніс
і месідж він кидає нам а в нього імідж – «хитрий дурень»
Айвенгом був у нас Богун

з коня не зліз в петлю не ліз

а відімкли таки «свої» столицю гетьманську Батурин

на шибениці по Десні пливу й сьогодні мов у сні
не Запоріжжя і не марш козацький тут – погниле збіжжя
і на окраденій землі Бориспіль – це вам не Орлі
архівний прах музейний пил
енд українське зарубіжжя

а в Петербурзі де на трон уже звели одну з Мотрон
заклали царський Літній сад – Єкатерининським каналом
уже летить веселий цар але хитнувся царський трон
і вже історія гримить а наша воля з кров'ю й калом
у вічі б'є – свій чорний стяг простерла вже на Жовті Води
але свободи в нас нема – є шабля люлька і клейноди

• • •

Шукаю історичну батьківщину,
бо нині географії нема:
Ярило виглядає із-за тину
і спис чужинця вже уп'явся в спину.
Весна квітує, а в душі – зима.
І так, руїно, ти в мені зориш,
мов тріщина в Маріїнськiм палаці.
Мов Анні Ярославiвнi Париж
ввижається на знімках папарацці.
О, це вінчання в Рейнському соборі,
пощезли королівські весілля...
Вік двадцять перший все-таки надворі,
а дух – дохристиянський звеселя
глаголичним письмом на саркофазі...
Комоні наші линуть по росі.
Збираємо образу на образі
Від образів у Київській Русі.
І так руїнно, а не українно
Крізь нас течуть і ріки, і віки.
Та я сюди повернусь неодмінно,
поглянути на Київ з-під руки.
Шукають історичну батьківщину,
а знають: географія не та...
Димить із-за червленого щита
кривавий дух великого почину.
Софії Київської древні стіни
вже кришаться, а в Києві – Тарас...
І вже у нас немає Батьківщини!
І рейдери-рейтари б'ють у спину,
і вітер з України дме до нас.

...Якої ми шукаємо землі?
Якої ми шукаємо відваги?
Блищать і сяють в історичній млі
Пощерблені щити, пониклі стяги.
Із тисячлітніх зібрані незгод,
і ми в полоні вічного закону.
а може, це оспівують народ
філармонічні труби Єрихону?
І є народ: вернувся в Єрихон
і захистив себе у вічній брані.
А ми? Що ми? Гетьман і фараон
у камені скорботи на кургані.
Мов труби ерихонські – журавлі,
готові й ми летіти, тільки свисни.
... Якої ми шукаємо землі?
Якої ми зрікаємось вітчизни?

• • •

Арїона,

Івана-пророка,

Посадить у човні при стерні.

Кінна річка і справді глибока,

Не допоможуть без весел пісні.

Я на місячну вийду дорогу,

І для мене – єдиний прогрес:

Посилатиму господа Богу

Із понтійських глибин есемес.

Занедбав я сучасні ремесла,

Жебракую, в людей на виду...

Та до Бога летить есемеска,

І по струнці я в небо зйду.

Наливається кров'ю аорта.

Виривається стогін із губ.

А стояла тут римська когорта

І шумів тут веселий яхт-клуб.

А минуле до нас озивається

І скорботу тамує в собі.

Тут Мазепа із Карлом XII

Проскакав у скорботі й ганьбі.

Я на яхті в тумані розтану –

Ця земля нам іще не чужа...

Наче бризки Сухого Фонтану.

Знов на струнах то кров, то іржа.

Арїону –

і ліри, й зажури

Теплий Геліос щедро дає.

І пливуть понад річкою мури,

І життя пропливає моє...

• • •

у неіснуючій країні
із неіснуючою мовою
із неіснуючим народом
існує – от іще існує
гетьманська клята булава
і сяє місяць молодан
іще турецькою підковою
і десь на вулиці Денікіна
десь там отам де площа Леніна
у тупику Миколи Щорса –
народ по-руському співа
Воно конешно ждали воленьку
а прийшов лунатик
рубай рубай тополеньку
і при на Хрещатик
ой вухаста ти
воленько
чи позвати «скору»?
рости рости тополенько
все вгору та вгору
віруня кажете сердючка
уже б сидів гітарний Кучма
і «арсеналові» радів
а тут живеш немов на кратері
і сотні шлюшок шлють по матері
матір руських городів
а ніхто не розуміє
цю княгиню Олю
на Подолі вітер віє
гне мат по Подолу

• • •

Я чесно зізнатися мушу,
Ступивши у морок століть:
Взяли ви і море, і сушу.
То й небо собі заберіть!
Умре на Івана Купала
Без племені-роду сім'я...
Чужа Україна пропала,
Але не пропала – моя.
Пригорнеться в хвилі солоній
До берега мушля одна.
Країна, перлина колоній,
Тобі – ні покришки, ні дна.
Такі в Чорноморці світанки,
А в сяйві небесних зіниць –
Комети, ракети і танки
І слід бойових колісниць.
Згадаю письменницьку дачу
Світило й мені там вікно.
Сухими сльозами заплачу
І вип'ю церковне вино...
А душу мою проколело
Списом – полинове стебло...
Томління жіночого соло –
І хоро, і в хорі було.
Та зникли картонні атланти,
Зів'яли – і голос притих.
І знову лишаєшся сам ти
В завів'ях пісків золотих.
Це скільки століття змолело,
Поліття, а смерті нема.
Жіночого голосу соло.
І в білому жінка зима...

• • •

Помирають люди. Їх виносять
Із під'їздів темних і квартир.
І на небо янголи возносять
Грішні душі до святих офір.
Діти, внуки, вдови безутішні,
Панотця кадило золоте...
А труна –
мов амфора з Опішні,
Напрокат – оркестр із вар'єте.
Єрихонські труби злотом сяють,
Мародери рвуться до офір.
А над нами янголи співають:
прейскурант од проданих квартир.
От іде, іде, іде епоха,
Хід труну з китайкою несе.
Вітер у личині скомороха
І Херсонське цвинтарне шосе.
По фігу могила безіменна,
Поіменно поминки – не п'ять...
Похорон, а чи дебют джазмена?
Вже й за нами янголи стоять...

ФЛОТСЬКИЙ БУЛЬВАР

Коли іду по Флотському бульвару,
А на ріці Інгулі – хресний хід,
Снігів пречистих, чорного піару
Не додавайте до утрат і бід.
А сонце сяє!
Подивлюсь угору –
Побачу там небесну Іордань.
І тїнь Адміралтейського собору
Під золотом оцих соборних бань.
Іще не храм, іще мала каплиця,
Та йде із Мир Лікійських – Миколай.
Адміралтейська золота столиця,
Ти бий у дзвони, золотом палай!
А в Іордані – піють браття й сестри,
Вода студена, мертва і жива...
Та літургія дужче за оркестри
Звучить о чистій миті торжества.
На Мертвоводі, може, на Темводі
Ти заспівала в хорі не одна.
Святий Андрій ходив тут у народі,
Де нині балом править сатана.
Та ще надійде мить христовоскресна,
Коли засяють храми золоті,
І золота стріла Адміралтейства
Засяє на небесній широті.
Коли ми подамось на Ніагару? –
Я думаю, але на серці – лід.
А я іду по Флотському бульвару,
Коли вже на Інгулі – хресний хід.

І в гromі слави ця вечірня жертва,
Де тільки тінъ козацького коша.
І я ще вірю: ні, не буде мертва
Ув Іордані скупана душа...

ЕНЕЙ

Енея зву, а не рутульця Турна!
У поєдинку наші ночі й дні.
Десь королівські лебеді з Кінбурна
Уже стулили крила крижані.
І метрономом – серце несхололе,
Проб'ється крізь холодні вечори...
І все. І я покину Дике поле,
І – в море, на Покровські хутори.
Якщо не згину – якось, коли-небудь
Я ляжу на фарватер кораблю...
А горду шию королівський лебідь
Уже зав'яже смертно, як петлю.
А там – Кінбуρν. А там іще Гілея,
Сосновий попіл і гірка смола...
А ти мене шукала в морі: де я?
І лебедино плакала й пливла.
А я тебе в Гілеї на узліссі
Ловив, любив, підносив до зірниць.
І лебеді сурмили королівські.
Прощай – минуло.
Мертво нам без птиць.
Отам – Покровка, а десь там – Почайна.
Йордань у місті, і в душі зима.
І лине із Кінбурна ця прощальна,
Прощальна королівська ця сурма...

ПЕРЕМІНА ПОЛЮСІВ

• • •

Минуло – музикою свята,
Минула музика свята...
А свято це – не день і дата,
Життя, записане в літа.
Літа пекельні, самовбивчі,
Часи окраїнних країн.
І голоси зривають півчі
У храмі з банями без стін.
Високі храми, півчі й зодчі,
Барочні фрески на стіні...
А синє небо впало в очі,
Мов храм розтерзаний, мені.
І шлях на Київ, на Чернігів,
І серединний Козелець,
Варязький шлях і печенігів –
Усе до глав і до сердець.
А ця земля не винувата,
Що тут пройшов Медовий Спас.
І плаче музикою свята,
І плаче музика по нас...

• • •

Третього відділення, цензури
Спазми, та мордовські табори,
Арсенал старої диктатури, –
Все рідненькі пахани й авгури,
Неуки сучукрлітератури,
Зберегли до часу, до пори.
Дописали старосвітську драму
Куліші, старенькі кайдаші,
Лірників і вірників із храму
Вигнали – і в храмі несть душі,
І багато храмів тут і краму,
Бариші тут ділять – торгаші!

Вже не хрест Ісуса – книга Стуса,
Інша ера, та стара спокуса:
Змій-облесник в райському саду...

Де ти згинув, український раю?
Вже осінні яблука збираю,
А в країні – все не до ладу.
За яку Вітчизну помирили
Мужні дисидентські генерали?
Витоптали душу нам живу –
Й нині в емігрантах пів-народу,
Пів-народу – знову коло броду,
Кожного запроданця й заброду
Славимо за вкрадено грошву!
Де старі боги?
Позасинали...
А нові – із золота боги.

І старі згоріли арсенали,
І вода підмила береги.
Не буквар, а ноутбук героїть,
Але сила вража знов устоїть,
І старий літопис, і таблоїд
Оминають нас, і це – прогрес?
Он Бориспіль. Даль капіталізму:
Підкладають у багаття хмизу,
І в багаття падають донизу
Люди й зорі з крадених небес.

І погасла піч у білій хаті,
А палає хата на зорі,
Явлена Тарасу в казематі,
А пропала в ранчо на Дніпрі...

• • •

І силуетик молодого місяця,
І менуети молодих тополь,
І ця краса – із неба манна сіється
На землю цю, на цю земну юдоль.
І лиш мені тут молодість далека –
Як недосяжна золота пора.
І клуб сільський, і та бібліотека,
Яких давно нема... et cetera.
Тут нині «зона» у старій обителі,
Старі човни на молодій ріці...
Тут юний льотчик у блакитнім кітелі
Ходив із модним кейсом у руці.
А з ним під руку – юні стюардески...
Так оживають наші юні дні,
Немов у храмі проступають фрески
На варварами біленій стіні.
І є молитва о вечірній жертві,
І подаяння просить знов дітвак.
А льотчик був, і всі вже нині мертві:
Той льотчик, стюардески і літак...

• • •

Вмер полковник – обізвались друзі,
Але й ті були іще в Союзі,
А його не стало – і тепер
Люди із померлої епохи
У медалях, наче скоморохи,
А вмирають люди, і нітрохи
Не болить лиш тим, хто вже помер.

Ідемо у землю – голі й босі.
Хай новий костюм, старий мундир...
А війна іде за нами досі,
Генералам сниться завжди тир.
У війни смертельнім стоголоссі
Не до миру й тиші, не до лір.
Із Ширазу, може, із Кавказу
Прилетів осколок, і пропік,
І пропік те серце, що відразу
Взяв у руки мертвий чоловік.
А носив од Гучі та Версаче
Вже костюм цивільний, не мундир...
І ніхто так гірко не заплаче,
Як останніх воєн канонір.
Але всі ми бранцями закону.
Хто сказав, що ми – одна сім'я?

...Залетіла куля з-за кордону:
Там десь мав убитим бути я.

• • •

Ледь шелестить вологими губами
В колодязі глибокому вода.
Серпнева ніч схиляється над нами,
Зірками в душу небо загляда.

О, ноче України! Ми самі
Себе шукаєм, задивившись вгору,
Де все вже є в небесному письмі –
Літа війни, терору й людомору.
Але не цим і ми, світ стоїть,
І ми не діти цвинтарної саги.
І сяйво йде із світлових століть,
Немов небесні корогви і стяги.

Яке високе небо уночі!
Мов авта на Хрещатику – світила.
Сузір'я підбери собі, і мчи
На Банкову свою небесну, мила.
Це ж так у нас: окраїнна земля,
То половці, то Русь, то печеніги.
Вертаємось – і зорями поля,
А лоціями – Велесові книги.
То мчить по нас то Січ, а то орда,
Чумацький Віз гуркоче понад нами.
І ледь шепоче білими губами
У Сиваші солоному вода...

• • •

Падають яблука з неба на дах.

І павутиння летить, павутиння
Понад Десною, і гасне в полях
Днина серпнева ця, передосіння.

Яблучні ядра небесних мортир
Цілять у парус фантома-кораблика.
Серпню, мій серпню, ти звівся до зір.
Падають, падають, падають яблука...

• • •

Ольвія, Мигія та Гілея...

Зоряної карти Птолемея
Віднайшов уривок на шляху...
Із Александрійської читальні!

Видива далекі і печальні
Бачу в українську ніч суху.
Я вже й так живу – ось-ось зневірюсь.
А тоді беру до рук папірус –
Небо, що зосталось од вогню...

Ці плеяди, зорі понад хмару
Не світили шейхові Омару,
Ні його пророку, ні коню.
Тут осот і тут – сухе безмов'я.
Серед степу – Середземномор'я
Із Александрійським маяком.

І стою в задумі я пророчій,
І з небесних обгорілих лоцій
Змахую сузір'я рукавом.
Слухаю цю твердь. Господнє вуха
В небо нашорошене, а – глухо...
Шлях Чумацький впав у глиб ріки.

Господом, Зевесом і Аллахом –
Обгоріле небо понад шляхом,
І папірус вічний, і – зірки...

• • •

Оплакую молодість – де її слід?
А слід – у ріці, що перейдена вбхід,
І альфа, й омега, і зоряна крига...
Ступлю на розпечений цей тротуар,
А пахне з наметів – немов од хозар,
І скаче лошатко часів печеніга.

Назад у природу? Вперед – на Майдан?
Уже не гримить січовий барабан
У генах, а днесь прогриміло...
Тебе полюбити запраг на льоту,
Летів – і ловив, мов стрілу золоту,
Твоє зачароване тіло.
Тепер не вернути тобі та мені
Той слід у ріці, ані кров на стерні,
Ті зерна – пшеничні і житні...

У дальній столиці – парад і салют,
А птиці загублені зерна клюють
І кров од півнів на дровітні.
І тут іномарок – неначе хозар.
Церкви на замку, та вирує базар
У спечному гомоні серпня...

Оплакую молодість – сивий юнак,
І скапують в чарку сльоза і первак,
І все – еліксиром безсмертя...

• • •

Голови старі – сухе бадилля,
А цвіли колись, мов ярий мак...
Сонце раннє, храмова неділя,
А на серці щось усе не так.
Лиш у небі – чистий, мов надія,
Вже троянду виписав літак.

У чеканні храмового свята
Ти живеш і ходиш на город.
Сяє біла хата, біла хата,
Храм синів ойчизни і заброд.
І козацькі голови з наркозом,
І списками – древні будяки...
Симбіоз автівки мчить із возом,
І собор, і річка, і віки...
У чеканні свята – вийдеш радо
В сад, який од сонця заяснів.
Де ти, українське Ельдорадо?
Колорадо, золото жуків.
І до нас примчало вже торнадо.
Дикий кінь без збруї та підків.
А блакить уже давно розколото,
Храмовий гуде бджолою дзвін...
Ти ідеш – і під ногами золото
Сяє у травиці до колін.
Голова сріберна моя, сива, –
Це вона задумала не так.
Зуммерить мобілка мого сина,
Височить антеною будяк.
І курить дорога, і в Батурині

Замок Розумовського встає...
Тільки сиві голови зажурені
У молитві схилені, як є.
Білий світ – неначе біла хата,
Моляться удвох сестра і брат,
А нікого – від часів Пілата,
Гарбузова доля в нас щербата,
Без царя, поблизу царських врат.
У чеканні золотого храму
Буду я стояти на зорі.
Я поставив на пікову даму,
І програв. І правлять картярі.
Постає земля, од горя чорна,
Та за мене молиться рідня.
Може, знову осідлаю чорта?
Може, буду чорту за коня?

• • •

У минулім столітті любив тебе я,
У теперішнім віці любив...
Повертається пам'ять на круги своя,
Повертає весільний мотив.
І життя це – мов кола пішли по воді,
Ніби спомин далеких розстань.
Але це – як сюжет на старім DVD,
У зелених очах переглянь.
...На лугах піднімалась висока вода,
Все змивала – і ночі, і дні.
Ти була молода, і пливла на човні,
Був і я молодим на Десні.
Не зміліла і нині пісенна ріка,
Не зміліла пісенна душа.
Молода моя пам'ять – мов хліб з рушника,
Знову князь у похід вируша.
Я ж колись із столиці на Десну летів,
І чекав мене кінь в борозні.
Не прожити нам двоє і троє життів,
Але ми молоді на Десні.
І тепер озивається срібло зі скронеь,
А вогонь – золотий, як тоді,
Коли нас поєднав еротичний синхрон
І це відео на DVD...

• • •

Бабиного літа нить тоненька
Тане на блакитнім полотні...

Все минає. Навіть культ Шевченка.
Україна вся на засланні.
Натягти шинель, у кирзу взутись,
«Захалявну» лірику плести...

Як нам в Україну повернутись?
І не в Канів – мертвими, як ти?
Полчища імперських істуканів
І тепер ідуть і йдуть на нас,
Де ішли дорогою на Канів
Ми колись, і з нами йшов Тарас.
Золото світило на емалі
І в поета-парубка сльозі...
Більше вже тепер на Кос-Аралі
Хлопчиків на ймення Таразі.
Бабиного літа дощ, насійся,
Змий цей пил,
і змий із наших бід
В Україні –
дух малоросійства,
Змий бурлеск умерлих «Енеїд».
Ставте замість Леніна Шевченка,
А народ-кобзар – на засланні...

Бабиного літа нить тоненька,
Грай малим кобзариком мені.
Грай, допоки вічним небозводом
Сяє на блакиті золоте.
Ще народ повернеться народом,
І змете брехню, і все змете...

• • •

Гесіод ізрана пише й пише,
Муза коло генія стоїть.
– Веселіше, – просить, – веселіше.
Так уже сплигло не сто століть.

Анахарсіс їде ув Атени,
Переплив трієрою моря.
Що сумне читає він зі сцени,
Син-посол од скіфського царя?
Епос, де усі ми браття й сестри,
А несе нам Кронос море бід...
– Горє!
Хор співає із орхестри.
Далі – декламує Еврипід.
І гуде театр, собі на втіху,
Вся Еллада – світла, мов едем.
Бігає по сцені, бути лиху,
Діоген із вічним ліхтарем.
Анахарсіс. Понт Евксинський. Хвилі,
Скіфії Великої стєпи...

Він прибуде, щоб його убили.
Рідні скіфи – тільки крок ступи.
І ніхто цей епос не запише –
Ні Есхіл, ані сліпий Гомер.

Ти мене просила:
– Веселіше!
Напишу. Позбудуся химер.
Віртуальна ера Інтернету,

Подають цикуту під вино...
Та й мені, як першому поету,
Веселитись просто не дано.
Я дивлюся крізь магічну призму
На майбутнє наше – і моє.
Опишу вогонь, весілля й тризну,
Вип'ємо востаннє за Вітчизну,
Ну, а хто не хоче – хай не п'є.
І наллєм вина старенькій мамі,
Щоб і справді стало веселіш...

І живем – немов у древній драмі.
Хор веде, рапсод веде, і вірш
Уписали в глиняну табличку...
Глина ця переживе віки.
О поети! Ви візьміть за звичку
Окропити радістю рядки!
Пахне над Акрополем солома
І вино, а пах одеколон...
І мені крива усмішка Мома,
Скіфія далека й Іліон –
Українська вишня. Здрастуй, вишне!
Ти, Вітчизно, скупана в ріці.
– Веселіше, – просить, – веселіше, –
Жінка із сльозою на щоці.
Танки на Хрещатику. Свобода.
Ти, ніким не пізнаний, стоїш.
У вождів – одна і та колода.
А колись приймали Гесіода,
Але вийшла на поетів мода,
Чи від того стало веселіш?

• • •

Надвечір'я на серці, у світі й душі,
Так далеко лиман і бульвари.
Мов стило, на воді пишуть чар-комиші,
Їм присвічують небо Стожари.
Домотканого обрїю сниво снує,
Ти схилилась за кроснами, тише...
А вдивляєшся в обрїй – і серце твоє,
Мов сейсмограф, і пише, і пише.
Запиши мені в серці падіння комет,
І ріку, і платани з бульварів.
Надвечір'я у серці, а твій силует
Ув очу мені: марно я марив.
Обійму, розцілюю, і знов обійму
Золоту мою, сонячну жінку.
Повернуло на осінь, а ми – на зиму,
Жінка, сонце і сніг на барвінку...

• • •

У серпні, у пекельні ночі й дні,
У календарні ночі зорепаду –
Радів мені ти й посміхавсь мені
За склянкою терпкого лимонаду.
А нині впала зірка із небес.
А нині не гукай до тебе: де ти?
До мене прилетіла есемес,
Мов чорна тінь погаслої комети.
Планета Марс, легіонерський бог,
Уже роняє траурне проміння.
І твій далекий траурний чертог –
Могила, де зійшло з небес каміння.
Йшло наше покоління на війну,
Програло, та не зрадило присягу.
Несло, а не покинуло вину
Імперського малинового стягу.
Я вип'ю чарку, пом'яну тебе...
А вдарить смерть – і я в траншею ляжу
В заношенім армійському «хебе»,
Або ув однострої камуфляжу.
Немає благодаті на землі,
А в небі знов – кривава червінь Марсу,
Де ми пройшли, і згинемо в імлі,
Загинемо, та не зійдем із маршу...

• • •

Леліє легеньку травинку вітрець,
І луг смарагдовий, трава смараглова –
Де так ти купалась у річці Турець,
І так ми любились без імені й слова.

Не висохла річка, не вигорів ліс,
І світ не накрився, як мовиться, тазом.
Чому ж мені сумно, і сумно до сліз,
А весело буде, як будемо разом.

І ти обіпрешся на дружнє плече,
І я задивлюся коханій у вічі.
А річка Турець уже вгору тече,
І ми у ріку вже ввіходимо двічі...

• • •

Не спондей і пірихій – пірій і осот
Ув очу молоденькому бой-віршувальнику,
Що на землю впаде із захмарних висот,
І не слів, і не рим, а чогось таки жаль йому.

Ніби янгол із неба упав у ріку,
Плаче птах цей приречений – днина остання...
І будяк. І осот. І пірій на току,
Позабутому з літа. Сезон полювання.
Ні, сезон малювання!
Ехегі monumentum, як мовиться,
Вірно ти мовив, мій брате Горацію.
Але слава, як риба, у сіті не ловиться,
Енжабементом од Бродського, маєте рацію.
Фігурально, як мовиться, все мине,
Як у римлян – Sic transit gloria mundi.
І за інших імперій хтось нас пом'яне, –
У джаз-банді, джаз-бенді чи в іншому бунді.
Віршувальників нині, як мовиться, легіон,
А поетів – один, але й то вже обюстять по
смерті.
А ріку перейти – то уже Рубікон,
А себе малювати – на Шевченковому
мольберті...

• • •

Віки віковії.
Древній Київ...
Але
З мотузками на шиї
Громадяни Кале.

Ради міста й громади –
Не потрібно й імен.
А потому –
Паради,
І навіть Роден.

• • •

Чорнобривці цвітуть, чорнобривці,
На бруківці вони, на долівці,
На городі цвітуть, у садку...
В кожній квітці, в дівочій голівці –
Чорнобривці цвітуть, чорнобривці,
Та краса, що лиш раз на віку.
Дух заб'є од красивої квітки...
Чорнобривці, творці, а чи свідки
Ми із вами цієї краси?
Он сокира гуляє в діброві,
Де тополі росли сивоброві,
А в сокири жалю не проси!

Ти гулящій запроданці-дівці
Подаруєш і ці чорнобривці,
Та не прийме розбещена бля...
Не виховуй розпещену даму,

А червоний ліхтар Амстердаму
Їй, безбровій, життя звеселя.
Чорнобривці в руці, чорнобривці,
А тобі захотілось жоржин...
Ах, і ми – чорноброві убивці
Матерів, і сестер, і дружин.
Все продажне. І вільному – воля.
І в ханижках тепер королі...
Як співали ми? Щастя і доля?
На чий українській землі?
Але доки цю землю поганять.
І в глибокий колодязь плюють,
Українці і гинуть, і в'януть,
І не вірять у рідний салют.
А погладиш дитя по голівці,
То й дитя золоте-золоте.
І цвітуть, і цвітуть чорнобривці,
Час минає, дитина росте...

• • •

Царедворці були, блюдолизи –
Не народні обранці тепер,
Де творці перманентної кризи
Все зривають – і маски, і ризи,
Не барони, графи та маркізи,
Сиволапа еліта, топ сшег...
Охлократія чи хохлократія,
Самозвана така демократія,
Титул є – то уже й демократ...

Але сумно у нашому домі,
Де обличчя давно вже знайомі,
А кармін – це не кров по соломі,
Щоб із ним починати парад.
О, часи української драми!

Де те море людське з прапорами,
Дев'яності, недавній Майдан?
І тепер – не герою, не жертві –
У якій помолитися церкві,
Як довкола туман і обман?
І подосі, як символи віри,
Поміж нас польові командири...
Чи насправді такої офіри
Ми чекали, й чекали – од нас?
Просиділи в собі, як у схроні,
А колись – у глухій обороні,
А тепер – у глухій обороні,
А комусь – посидіти б на троні...

Всіх розвіє окрадений час!
І не всіх возведе у герої,
І не кожному золото Трої,
І не кожному – мармур, граніт...

Але шкода землі – дорогої,
Золотої – на ярмарку літ.
А на ній ми приходимо в світ.
Умирає останній поет,
І горять в небесі понад нами
Силуети ольвійських монет
І когорти ідуть під орлами.
Колісниця летить у зеніт
І прохромлено пазури орлі
В серце наших окрадених літ,
І свобода – як лезо на горлі.
Але з нами царі й королі,
Та корони, та пурпурна одіж,
І йдемо то в похід, як на продаж,
То зникаємо в сивій імлі...

...Де ж ти, дівчино, сина народиш –
На якій українській землі?

• • •

Медовий місяць у Карфагені,
Тут пригадала Коко Шанель ти...

А от Вітчизні ми всі – до фені.
І ми, і предки. І анти, й кельти.
Як пише «Джорнел оф джіографік»,
У нас тут – кельтів фортечні мури.
А нині, певно, тут наркотрафік,
І йде на Захід – і далі, на фіг,
Увесь бомонд наш у евротури,
А Бог не видасть, а шляк не трафить,
І з нас удома сміються кури.
Летять і їдуть, в натурі, самок
Стада і зграї, а в чартер – бонзи.
І всіх імперій гіркий уламок –
Цей артефактик епохи бронзи.
Сокир із бронзи чортяча дюжина
Всіх антикварів геть задовбала,
Де кримінальна братва биндюжна
З єдиним оком під Ганнібала.
Ми ж у столиці п'ятьох імперій –
Од Анахарсіса до Дерипаски.
І нам одкриті музейні двері,
Лиш гімни Еросу як нам скласти?
Тебе приймає король Марокко,
Тебе жадає король Тунісу...

А в нас і досі старе бароко,
І є дерева – немає лісу.
У Карфагені – моря любові,

А всі надії твої збулися.
Та жаль, що губи твої медові
Терпкі, як присмак плодів і листя.
Ти не Лаура, не Беатріче,
Літа минули, краса пропала...

Чи слоненятко тебе покличе,
Що тут пасеться ще з Ганнібала?
Як пише «Джорнел оф джіографік»,
Був Шлях Шовковий, а нині – трафік.
І хоч на Банковій нині трагік,
А нам на Захід дивитись нефіг,
А вже й зі Сходу послали на фіг...

• • •

...і думаєш про мертвого поета,
який пішов – і небо зачинив.
Отак на старті спалахне ракета
і падає на землю. Даль віків,
а де ті береги медові, де молочні
ті ріки, що взялися від Сули?

Тебе у славі обійшли молодші,
але тебе не в слові обійшли.
Ти упокоївсь першим поміж нас,
але пішов дорогою на Канів,
і перейшов і простір свій, і час,
а серце об зірки давно поранив.
Оптичний блиск портрета на каміні.
А ти все жив росою на зорі...

Поети не потрібні Україні –
тут лихварі тепер, не кобзарі.
А ми пили з гранованих стаканів
У чорний день, і мерзлої землі
взяли з собою, і прийшли під Канів,
і тут відчули муки і жалі.
А час минає. То мороз, то спека.
І є зима, і є веселий сніг.
Твою могилу засипає сніг.
І є проста сільська бібліотека,
яка не дочекалась наших книг...

• • •

Райнер Марія Рільке
пише «Дуїнянські елегії»
та новели про Бога
праукраїнського степу
час Бога та камінних колосків
а після його відходу
менше живих ніж полеглих
і в XXI віці
час каміння збирати наспів.

Але все ж я шукаю безсмертя
алхімічного витвору духу
атональну систему Арнольда Шонберга
в дихотомії смерті й життя
на кожного зайду
запроданця та псяюху
гряде воскресіння духу
босою душею йдемо
голим Големом серця
Торкаємось іскор неба
і пишу я «Деснянські елегії»
а з лугів виглядаю вчорашнього Бога
що прийде і розкаже нам притчу про себе
але Бог усе не йде і не йде

І на цьому
спасибі як мовиться любі друзі

унтерменшів не менше як сарани
от вони і правують і правлять
удень і вночі

то брешуть а то лукавлять
жаль мені жаль
була демократія – стала демографія
впала наша популяція в світі
наче ми трав'яні коники
з чорного степу

Арнольд Шварценегер –
це вам не Арнольд Шонберг
і тим паче не Райнер Марія Рільке
аби згадати Адольфа Алоїзовича
живописця з нічліжки
емігрантський ідол із України
пливе по Десні
а потому цей босий божок
іде до Верховної Ради
де навіть комп'ютери «Рада»
збилися з ліку
а які ж там автівки у босих божків

один відсоток голубої крові
на сорок мільйонів
аплодуючого бидла

цього ви хотіли коли проклинали Бога
праукраїнського степу?

повела нас «овеха майстрала»
уперед – за країну завбільшки у 30 соток
і босоногий дідусь у брилі під Саваофа
піднявся під куполом цирку з тризубом

але Бог іще в дорозі до нас
і йтиме вічно

• • •

Країна завойовників не знає.
Чужі їй рідні, а свої – чужі.
Імперія із душ не відступає:
Вони її останні рубежі.
Останні герої
Імперій –
Живі,
А золото Трої
Тепер у Москві.

Хай сто століть простоїть Україна,
Але судилась їй плавильна піч
Еллада й Спарта – це шаблі трампліна
Із Трої в Рим, а в нас – остання Січ.
І гетьман у ямі,
Й неволі віки.
Для кого – Маямі,
Кому – Соловки...

• • •

ця бабка – господня кульбабка
сама на подвір'ї чалапка
сама себе з вітром несе
село над рікою – все далі
а ми сидимо у VIP-залі
коньяк тут і кава глясе

у джинсах дір'явих коліна
дір'ява моя VIP-країна
де ми уже так нажились

а в лузі лелека і жабка
і бабка
господня кульбабка

а дівка на фото – колись
мор'як що писав їй із флоту
згубивсь між далеких широт
а ці трудодні за роботу
та пенсійка – з наших щедрот
трудився до сьомого поту
і весь перевівся народ

кульбаба і в лузі лелека
Іспанія ж надто далека
та вийде вона на шосе

і хай вам воздасться за все

• • •

Альтанка біла. Купол винограду
Колони іонійські вже обплів.
І Савік Шустер про Верховну Раду,
І ти з екрану вийшла на пораду.

Любове пізня, не потрібно слів!
Он сонце покотилося за обрій,
І в небі місяць, місяць-молодан.
А все, що є в нас у дірявій торбі –
Це тільки зорі, місяць і туман.
У нас не час, а муки лиховісні.
Та як тут слово викинеш із пісні,
Де кониченько, верби й журавлі?
Та спогади, та ці здогадки пізні,
Що стали й ми народом без землі.
Це ж три війни, а може, і чотири
Не впишуться у календарний час.
Як, помінявши лики і мундири,
Вожді лукаві, без любові й віри,
Круг пальця дурнів обвели. Це нас.
Облуда їде на авто, на танку,
На свято одягає вишиванку,
Та все це – дітваки Басаврюка.
...Лиш виноград уже обняв альтанку,
І ти сьогодні радісна така.
Люблю тебе! До молодої крові!
Нехай у нас – єдина ніч, одна,
Та чорнобривці пахнуть чорноброві,
Та все гуляє вітер по діброві,
Та ця любов, що п'яна без вина.

Естрадної поезії нема,
Епічної поезії не стало...
І ходить бідна муза тайкома –
Їй оплесків завжди було замало.
Немає в нас без тернів месій,
Один піар і гуркіт псевдодрами...
І графомани в доблесті своїй –
Данайці з депутатськими дарами.
Із краплених – уся колода карт.
Переберіть усю Верховну Раду...

Але коли я знов лечу в театр,
Але коли восходжу на естраду –
Я вас веду з облуди і брехні,
Із горла – кров, а мовлю нелукаво.
І хай ви аплодуєте мені,
Я віддаю вам ваші «біс» і «браво».
Благословенна рідна чужина,
Де ситим оком дивляться авгури.

Земну цю славу випили до дна
Ті, що зійшли з небес літератури.

• • •

І мова Тараса,

і мова Франка...

Я також старався:

– Ні дня без рядка!

Щасливо писалось

І довго жилосьь.

І дещо зосталось.

І трішки збулось.

Мене не купили

Ні слава, ні гріш...

І все ж не кумири,

І все-таки вірш!

...Прийшов я у старість,

І бачив не раз:

По смерті zostались

Франко і Тарас.

Естрадні софіти,

І соло, і хор.

А ми – неофіти,

Й гряде Командор.

І строфи залізні,

І крик до зірок.

А сльози ці пізні,

І пізній рядок.

Неслави і слави

Пізнав ти, поет,

І пізній –

З уяви

Автопортрет...

• • •

Відболіло. Відійшло. Відбігло.

І вечірні кола по воді –
Виру концентричне страховидло,
Маршем ночі у її ході.
Ніч із понеділка до вівторка,
Із вівторка день до середи...
Віршик емігранта із Нью-Йорка
Ви мені доправили сюди.
Може, й там каштани та акації,
На Волл-стріті наші вже сині?
У Музеї Самоокупації
Ми чужі вдягнули ордени.
Ці зусилля – навіть не насилля,
Православний хрест – один лиш хрест...
Україна справді не Росія,
То й стоїть обідрана, як перст.
Але в ній жива душа і тіло,
Навіть і без рідних орденів –
Не пройшло, не зникло, не зміліло,
Тільки засипає біло-біло
Українських доньок і синів.
От і я тепер на сінокосі,
Але смерть викошую давно:
– Прощавайте, містер Чарльз Буковські!
Добривечір, містер В. Махно!

• • •

Юні мистці на карпатськiм пленері.
Галстуки скинуто – не піонери!
Як відшукати натурну модель?
Храм дерев'яний, і вікна, і двері,
Бані дощаті, хрести – на папері:
Сонячна, радісна ця акварель!
Пахне отавою, зливою, серпнем,
Наш арт-учитель стоїть за мольбертом:
Юним художникам добрий урок.
Фарб акварельних стихія – причастя,
Господи, як воно близько до щастя,
Повного місяця, чистих зірок.
Галя позує мені...

На мольберті
Цей акварельний профіль в три чверті.
Як усміхається юна модель!
Гори в серпанку стоять перед нами,
І серпантини гудуть поїздами,
Перший і другий, і третій тунель.
О, поцілунок на чистім пленері,
Перша любов у карпатській печері,
Дощик циганський – я в ньому промок...

Галя-смерека стоїть край дороги,
Та й обороги – небесні чертоги,
В горах далеко – вівчарський димок.
Вже доживаю свій вік – як химеру,
Бачу створіння не пензля – пера.
Галю, яка не прийде із пленеру,

Юність, яку забувати пора.
Тільки туристам – трембіта й колиба,
Милий екзот і в століттях не вмер.
Пташка літає і плаває риба...

Де ж ви, наїлись чужинського хліба,
Друзі дитинства, карпатський пленер?

• • •

Усе – політ! Понад окопи!

Із площ, аеродромів міст,
Слов'янська готика Європи, –
Летять собори аж до зізд.
Як арсенали вибухають
Од пожовтілої трави!
І дерев'яні вибувають
Із списку зодчества церкви.
Церкви,

творіння дерев'яні,

Благословив

Архієрей...

А хлопці п'яні, коні п'яні –
В огненнім отворі дверей.
Але до зізд летять собори –
Комети з зоряним хвостом.
І, як собори, сиві гори,
Та ще й Говерла із хрестом.
Усе – політ у те безслав'я,
У марнослав'я тих владик,
Де візантійське православ'я
Собі прикушує язик.
І я лечу в обійми смерті...
Та все ж малюю дотепер
Церкви й каплиці на мольберті, –
Душа виходить на пленер!
Софія й храми дерев'яні,
Богдан гарцює на коні...
А та церковця на лимані
Уже згоріла в давні дні.

• • •

Він мені казав при повній чарці,
Що не п'є, а пив не коньяки.
Що спалили сина в кочегарці
У селі сусіднім бандюки.
Що, мовляв, були раніше травні –
Почувавсь людиною солдат.
А тепер усі такі безправні,
Що й начальству нині не до дат.
Що бували людомори й війни,
Та завжди казньонний був закон.
А тепер усі ми самостійні –
Женемо на продаж самогон.
Санаторну мав колись путівку,
Трудодні, заняття до зими...
– Чорт би взяв ту клятву Хоружівку!
Був земляк, солдатський син Кучма!
Сподівавсь і плакав перед смертю,
Хоч який у дядька в світі гріх...
Гірше від гестапо і від СМЕРШу –
Це образи й кривди від своїх.
Мав і на дільничного образу,
На стару бабусю, на город...
Так ми і не випили ні разу
За країну нашу, за народ.
І несли його в останні далі,
Піп махав кадилом, як тепер.
По-сирітськи дзвюкали медалі
Мертвої землі СРСР...

• • •

Теракотове військо династії Хань,
Македонська фаланга, троянський мій кінь...
А заржавілі стріли та відблиск повстань,
Сіракузи і Рим – тільки вітер і тінь.

Може, хетського воїна, може, коня
Силует – і до неба олтар над лиманом.
Забуваємо все, і бредем навмання,
І не все спопелим, але все опоганим:
І Боспорського царства високий союз,
Ассірійський клинопис, мечі з Сіракуз,
І маслиновий гай, і з підводного порту
Сотні амфор, а в них дух старого вина.
Ти на амфорі – в танці, все спито до дна,
Теракоту обернено в римську когорту.
Двох імперій буття – над життя і потоп,
І старий Одіссей у старенькому клубі,
А вахтер самотній – неначе циклоп,
Але з мідного віку – валторни і труби,
І забутого друга вже згорблена тінь,
Над Курганом Зевеса – уривки ридань.
І вухами пряде кінь династії Цінь,
І шикуються військо династії Хань.
Ти прощально поглянеш у небо з-під брів,
А вино із міхів ми у кубки вливаєм,
І п'ємо – за Долиною Мертвих Царів,
Тут, на Мертвій Ріці, над маслиновим гаєм.
Ми п'ємо – і не встане опісля прощань,
І не піде у марші на світло і тінь
Теракотове військо династії Хань
І це бронзове військо династії Цінь.

• • •

Соняшник із-за старого тину
Посміхнувся – блиснув чорний зуб.
А колись я тут учив дитину
По землі ходити без упину,
Син і йде, у молодості люб.
А у нього – космос у долонях,
І красиві друзі, і жона...
Ти ж, моя кохана, сивий сонях,
І літа вже наші мчать на конях,
Де зупинка знана і сумна.
Сумно те, що вже ми посивілі,
Що душею зовсім не старі,
Та в отецькій хаті, не на віллі,
Ти знайшла старі календарі.
Стали ми на цій землі ізгої,
Запиши – і запали скрижаль.
Тільки золотої й дорогої,
Золотої й дорогої – жаль...

• • •

і Болдина гора – в Чернігові,
і в Києві Батієва гора, –
Ви бачилися печенігові,
І половцю, й монголу – й пра-пра-пра...
Церквами, монастирськими химерами,
Тмутараканню золотих віків, –
Снитесь у злоті бань під хмародерами,
А вирости скінхеди з юнаків.
Інету раті – воями хоробрими,
Та хакерів ордою на Дніпрі...
А вже слов'яни вигибоша обрами,
Аскольдами і Дірами в цій грі.
А ще старими королями Лірами,
Ізгоями п'яти материків.
І що ми клянемо, у що ми віримо –
Не видно за кулісами віків.

Така мініатюрна ця Земля,
Вона була – у праці Божий камінь,
Фортецями, патериками,
Монастирями – серце звеселя
Цей еталонний українний дух,
І в Київській Русі – меди до хліба,
І кров зарізаних Бориса й Гліба,
Камінний хліб о часі лютих скрух.
А ненависть мине – листочки фігові
Спадають долу листячком трави –
На Болдиній горі в Чернігові,
І в Києві, де золоті церкви...

• • •

Зоряна у молодості кода,
Не мюзикл, а цвіт серед зими.
І на нас іще не вийшла мода,
Навіть там, де з моди вийшли ми.
Сакури цвітуть і рідні вишні
Там, де ми стрічалися не раз.
А про те, що вишні з моди вийшли,
Говорили нам іще й до нас.
І стило, немов легку пір'їну,
Брав і ти, філософе, до рук.
А подарували ми країну –
Тим, у кого нині ноутбук.
І не вірші пишуться у ньому,
А рахунки, вписані в офшор.
А проте у храмі золотому
Відспіває всіх церковний хор.
Як же ви соромитесь народу,
Але вийшли – й підете на дно:
Українства зоряного коду
Вам зламати просто не дано!

• • •

Потішна гетьманська столиця
Із мурів, гармат і церков.
Бароко, меди і пашниця,
І Мотря, така білолиця,
І чорна гетьманська любов.
А в небі комета Галлея,
Та відблиск батуринських веж.
Чорнило і кров Кочубея,
Усе у Батурині ждеш.
Усе тут на рівні балади,
Бо хто на землі не грішив?
Од Чорної ради до зради –
Дороги козацьких старшин.
Анатема. Кров і неслава.
Прокляття на віки віків.
А наша неслава – Полтава,
Вікторія царських полків.
І смерть, що приречена слову
Сьогодні на рідній землі.
...А хвилі із річечки Снову
Виносять на берег шаблі,
Пістолі та ржаві мушкети,
Пробиті старі черепи.
І де ви сьогодні знайдете
Мазепин відбиток стопи?
Болиголов буде стелиться,
Де гетьман безславно пройшов.
І кров, і гетьманська столиця,
По сліду царських підшов...

• • •

За старого диктатора,
За нового режиму,
А копають без трактора
Тут картоплю на зиму.
Буколічні повтори
Починаються вранці.
Як горять помідори
З огірками у банці!
А під чарку, до спецій
Тут і перцю доволі,
Мов козацтва в турецькій
І московській неволі.
А на Банковій – тиша,
На Грушевського – морок:
Універсалів пише
Президент уже сорок.
А в селі – розговіння,
Самогон за роботу,
Та сім днів Сотворіння –
Труд до сьомого поту...

• • •

Ользі

Цілий день на городі картоплю копала,
А прийшла із городу, бо зоряна ніч...
А вночі, накопавшись, і в снах не літала
І не бачила рідних облич.

Але ніч... Ах, ця ніч із Плеядами й зорями,
Розсипала небесний огонь по землі.
І невже ми ізнову тих предків повторимо,
Що копали не скарб у землі – картоплі?

Насмішили усіх, находились Європою,
А в саменьких – потоп, і при чім тут Дніпро?
...Піду й я на город – і щоднини викопаю
То картоплю, то древнє чавунне ядро.

• • •

Нині ти на колесі, лелеко,
Вчора ти кружляв у небесах...

А побув би тут Умберто Еко –
«Іменем лелеки» написав?
Інквізитор Марлборо.
Монастирські візії.
Древніх книг отруєна душа...

В Києві – аматори.
Драма «По ревізії».
Тут не до Шекспіра, Еко й Куліша.
Як загинув Гамлет – і загинув Гуска,
Так умре народний Малахій...
А до самогону – світова закуска,
Ти її зневажити не смій!
Я Умберто Еко і Сен-Сансу
Низько поклонюся між химер:
От і дочекались ренесансу,
Лебідь умирав, але не вмер.
І гряде осінніми полями
З крилами філософ...
Але ми
Вернемось до тебе журавлями,
З янгольськими
Білими крилами.
Вже і крига розтає на полюсі,
Та й життя це мов розбитий глек.
А Земля ще крутиться,
Й на колесі
Буду я молитись до лелек!

• • •

Скіфський ідол дивиться з могили:
Тут десь Анахарсіса убили,
Де твій дух, царевич і поет?
У лимані хвиля б'є солона
Кров'ю Анахарсіса й Солона,
І стріла летить ув Інтернет.
А потому – храми-на-крові,
Ми тут, без царя у голові,
Тільки політшоу на ті-ві...
Тінь утопій і фальшиві друзі.

Ти живи в натхеннні, ти палай,
А живе насправді Шустер-live,
І хитон обідраний на Музі.
Правд багато, істина – одна.
Чашу горя випито до дна.
Театральний час, пора музону...
Добре: в парках – золото і синь,
І в повітрі грає клавесин,
І пора вдягатись по сезону.
Десь на закривавленій траві
Тільки тінь од храму-на-крові.
Не одного ми царя убили...
Але в нас – ні князя, ні царя.
Чорним оком світиться зоря.
Скіфський ідол дивиться з могили...

• • •

На ясні зорі та на тихі води
Летіли й ми по цій гіркій землі,
Де з кутими колесами підводи
Везли з полів останні картоплі.
Райцентр у Мені, та село Гусавка,
Та десь на Десні той смертельний вир,
Куди пливла Маруся Богуславка
Та в Домниці виднівся монастир.
Усе пройшло в епосі неоліту,
Лягло в старокозацький патерик,
І бідну челядь нашу посполиту
Переселили в віртуальний вік.
Отак і є – комп'ютер і корова,
Та ще на лузі вранішній туман,
І шоколадна плиточка «Корона»,
Та ще ступила осінь на екран.
І з нею – гарбузові піраміди,
Та сплеск води, та ще світіння зір...
І все до мене їде – й не приїде
Ні кум із Мени, ані машталір.
А в Києві – театр у зоопарку,
Та відьми на Батисевій горі...
Та доки світ – тримай, Миколо, марку,
Збирай своє козацтво до зорі.
Хай ці хлоп'ята мамині і школи
Муштруються, і цей малий народ
Під корогви полковника Миколи
Уже стає – за хату і город.
Інакше завтра і землі не стане,
Та пропадуть останні картоплі,
І ми промаршируємо востаннє
Під зорями на цій гіркій землі...

• • •

Один ставок на дві артілі,
Дві вулиці – одне ім'я...
Озвалась баба у могилі:
Де я? – заплакала. – Де я?

Якби була горілка з перцем,
Справляла б поминки вона.
І випускниця в сорок першій,
І в окупацію – жона.

Якби була не кругла дата,
Не кругла дата над селом,
То й ця пропаща отча хата,
І ця стара вдова солдата
Жила б своїм добром і злом.
Котив би вітер гори-хвилі,
Летів би човен вдалину.
А тільки тісно у могилі,
Коли вже вимило труну.
Та ще гримлять у світі війни
І не минає давній біль...

Вже й смерть приходить, як снодійне,
Вона завжди знаходить ціль.
І страшно плакала небога,
І так пила гірке вино,
Бо на поразку перемога
Уже обернена давно.
Прийдуть сніги на землю білі...
А десь у бідному селі
Один ставок на дві артілі.
Та замітають заметілі
І цю могилу на землі...

• • •

Хата вмерла. Стоїть –
і солома з-під вишні
Виглядає. І тисячі хат
У полоні дзвінкої, не мертвої тиші.
А вікно – ніби чорний квадрат.

І вогонь відгорів, але шибка виблискує
І горить од чужого вікна...
Вже століття пройшли. Між труною й колискою
Править бал на землі сатана.
По ночах упирі устають із могили,
І палають хрести уночі.
А з'явився живий – то його підмінили:
Править бал Басаврюк із Січі.
Я зриваю плоди із зів'ялої вишеньки,
Дзвони б'ють, хресний хід у селі...
А болять твої руки, болять твої ніженьки,
Тільки ти, моя мати, в землі.

• • •

Королі. Тузи. Валети. Дами.

У столиці – політичні драми,
І немає на Майдані броду...
А сміється чорними зубами
Соня із осіннього городу.

• • •

У лугах уже пожовкли трави,
І прийшла вже осінь у село.
Пропливли рікою пароплави...

У якому віці все було?
З берега кричали капітану
Юрми ярмаркових молодиць.
Нині видко з сивого туману
Корабельні сосни й блиск зірниць.
І мені ви спогад цей пробачте,
Час такий, що п'ю гірке вино.
А з туману сосни – ніби мачти,
Мов ескадра, що пішла на дно...

• • •

Ритмізована мова ранкового лугу
канонічні
стрункі
силуети тополь
і ніде не знайдеш ані іншу ні другу
землю нашу
обітницю втрачених доль

о гексаметри вітру
пентаметри
зливи
ти прожив тут століття
у царстві тіней
і забудеш той день
коли був ти щасливим
заримуєшся в долі
щасливих дітей

• • •

Такого високого неба
таких недосяжних зірок
у небі шукати не треба –
все небо засяє в свій строк

а нині по вінця налито
мені золотого вина

спасибі за бабине літо
спасибі що ти не одна
вина золотого налили
і тости прощальні речуть
а як нам ці зорі світили
про зорі твій жаль не почуть
парує ріка у тумані
минулося літнє меню
вино і карась у сметані
усе з золотого вогню
і зорі що душу вкололи
і росяний слід на стерні
не плачу а більше ніколи
сюди не вернутись мені

• • •

Корова задивилася в колодязь
І впала поміж місяць і зірки.
Ніде її сьогодні не знаходять
Ані господар, ані пастушки.
Сама вона не вибереться з пастки.
А як знайдуть і витягнуть скоріш –
Уже вона не буде в лузі пасти,
А тихо піде під різницький ніж.
І нам колодязь – яма оркестрова,
І контрабас гуде, як голос бід.
А з неба озивається корова,
І плаче стежка босоногих літ.
Літак у небі креслить кола срібні,
Колодязні ридають журавлі,
Неначе й ми нікому не потрібні,
Останні українці на землі.
А живемо у центрі – наче збоку,
На перехресті тисячі доріг.
І воду цю колодязну глибоку
Бере на небо чорний одноріг.
А пастушки в нічне і досі ходять,
І ту корову досі жаль мені,
Яка упала в зоряний колодязь,
А світло згасло в мамі у вікні...

• • •

Золото розсипаного жнива.
Стежка в гарбузинні на город...
А була романтика фальшива,
Кажете? І нею жив народ.
І гриміли духові оркестри,
І було Довженкове кіно...
Повмирали браття наші й сестри,
Що екранне ткали полотно.
Десни зачарованої хвилі,
Місячна стежина до ріки...
Ще колись і в мене на могилі
Затріпочуть білі рушники.

• • •

Древній дух землі прийшов до мене
Рівно опівночі, як тотем.
Поле освітілося зелене
Аспидним прамісячним огнем.

Все тут – колісниці та комбайни,
Танки і гармати перейшли.
Але досі дух землі і тайни,
І чумацькі мажі, і воли.

Я спинився під Чумацьким Шляхом,
А зоря – у ківшику долонь.
І не все мине і стане прахом,
А душа моя вже стала птахом,
І летить. І в ній горить огонь.
А коли із півдня, із лиману
Полетять на північ журавлі –
Опівночі серед поля стану,
Вже і сам, як древній дух землі...

• • •

Коли генсек мов Deus ex Machinae
на землю сходив із КП-небес
ГУЛАГи на просторах Батьківщини
гриміли – так і рухався прогрес
імперія тисячолітня впала
та ми для неї історичне тло
і палимо і знову на Купала
вже не вогні язичницькі – село
кому наснилися місянянські культики
тому під силу і новий масштаб
а ті вожді немов дитячі мультики
як Інтернет о часі скіфських баб

а нині на просторах пост-імперії
то леніни то сталіни то берії
то хуторянський золотий божок
але доба не стане золотою
освячена Іваном Калитою
і вже мисливський чути нам ріжок
і під ногами корчиться трава
ясніють зорі та все тихші води
де зводиться імперія нова
якої ви чекаєте свободи
муштровані у світу на виду
чекаєте на дулю чи півдулі
сурмить ріжок мисливський
я іду
на тихий посвист золотої кулі

• • •

Невже й мені – до старості й убогства,
пророчої святої простоти,
і до жахить Ієроніма Босха
життя прожити – поле перейти?
Як ви казали?

Любка Аполлона
ця муза мандрів – їй і чорт не брат.
А наша кров – червона і солоня,
стріла Стрибога лине в Київ-град.
Апостолом рядиться мнозі літ
один із многих, а хитон пророка
продав за тридцять срібних. Кров і піт
у нього, та печаль його глибока.
Іудою у пеклі будеш ти,
а грюкаєш і досі в двері Бога...
А як нам чорне поле перейти,
не знає досі братія убога.

• • •

Все – слова. Слова – й «свобода слова».
Вибір, демократія... Слова!
Слово Бога, українська мова,
Лиш у слові Бога ти жива.
Генії, апостоли, витії,
Та дорога між добром і злом...
І проліг од часу Візантії
Шлях у спориші поза селом.
Українське слово буде з нами
На Голготу йти, і йти, і йти,
І каміння, і хрести з орлами,
І на скромних пагорбах – хрести.
І свобода, і скорботні жнива,
І ранкове київське шосе...
Все від Кия, Щека і Хорива
Нам сестриця Либідь принесе.
І зорю, яка світила в серпні,
І любов, що ждала тут мене, –
І слова, давно на порох стерті,
Пронесе з народження до смерті
І за малість нас не прокляне!

• • •

...жменю проса
і мішечок дерті
ув артілі вкрала – і несе
крізь літа Голодомору й смерті

а сьогодні в неї вкрали все
гвардія стара з нових мундирів
поглядає ликом бузувірів
олігархів доні та синки
всі з отих колгоспних бригадирів
що судили нас за колоски
церквою московською прочанам
пахне
пахне полем цим гречаним
кризовим і кирзовим
ячанням
у високім небі журавлів

Господи
молюсь тобі сльозою
вирви із епохи мезозою
стань для нас молитвою без слів
а єсмо вже доки наша мова
доки наша мова – доти ми
золота насіяна полова
поміж людоловами й людьми
під чужими ходимо богами
босі й голі по своїй стерні
вписані навічно батогами
ці літа криваві на спині

МАРАМОРОШ

На Мараморош, Мараморош-Сигет,
Ішов я маршем закарпатських сиріт,
А в прикордонну Тису не зайшов...
Отам, де Тиса Чорна й Тиса Біла,
Там Данія тисячолітня збігла,
А Третій Рим – імперське зле ток-шоу.

Там едельвейс і квітка розмарія.
Імперська, європейська ностальгія
Ріку Дунай продивлює до дна...
Єднало нас карпатським колоритом
І римських легіонів маршем-ритмом:
Європа їм здавалася одна.
Ми в Азії, а в них уже Європа!
І в Бухаресті Ніколае Попа,
Мій друг-поет, молдавський господар...
А я між Трансільваній і Трансністрій.
І досить спалахнути божій іскрі –
Сузір'їв не побачиш і-за хмар.
Історію минулу не повториш...

Іду, бреду на сивий Мараморош,
І йдуть за мною прадіди й діди...
Такий мій край, така моя держава,
Що нам Дунай, і Тиса, і Боржава
Транзитними здавалися завжди.

Опришківство карпатське – як горнило...
І в Будапешті предок мій Данило

В анналах залишив писемний слід...
А я живу поміж панів і паній,
І дух смерек у далечі туманній,
А шлях до волі нам шукати слід.
І ти зі мною, мій московський кореш...
Історію імперську ще повториш,
А там, де ти, скінхедів мільйон...
Учора воля нас давила з танку,
І Шоні Гаврош, і Петро Мідянка,
Й Василь Кузан шукали свій патрон.

На Мараморош, де туман лягає,
У вишиванці ходить граф Довгаї,
З ним Телеш та Шенборн...
Але ми –
Із іншої і віри і любові,
Ми – русини, тернові й смерекові,
Ми українці, крайні між людьми.

В московській церкві запалили свічі,
А в київській уже не раз і двічі
Клялися смертно Габсбурзьким орлом...
І йде на Мараморош плем'я голе,
А під хрестом край шляху Красне Поле,
Та ще родина плаче за селом.

О, Мараморош-Сиг'ет, Мараморош!
Коли судьбу юкрейнівську ти повториш
І спокою в Європі не знайдеш, –
О, Марморорош, і тебе згадаю,
І ляжу вмерти там, коло Дунаю,

Біля дакійських, біля римських веж.
Клялися ми карпатським колоритом,
А нині попід київським коритом
Увіч бомонд – і сестри, і брати...
Але коли в Верх раді поговориш –
Немов ідеш і йдеш на Мараморш.

А треба ще й до Сигету дійти...

• • •

такого високого неба
таких недосяжних зірок
у світі шукати не треба –
і небо засяє у строк

а нині по вінця налито
мені золотого вина

спасибі за бабине літо
йому ні покришки і дна
вина золотого налили
і тости прощальні речуть
а як нам ці зорі світили
про тебе твій жаль не почнуть
парує ріка у тумані
минулося літнє меню
вино і карась у сметані
усе з золотого вогню
і зорі що душу вкололи
і росяний слід на стерні
а більше а більше ніколи
сюди не вернутись мені

• • •

я жив ще тоді коли все було ясно
а ще більше – неясно нічого
і тепер я живу старомодно й сучасно
на розпутті Чумацького Шляху нічного
і Малої Ведмедиці зорі
і Полярної зірки проміння –
це усе не якесь там «лав сторі»
а нічна холоднеча осіння
і коса що косила іржава
у старім гаражі помирає
і деь є у нас рідна держава
дежавю нас щоденно карає
у столиці з гербом і зі стягом
президентським полком та із гімном
ти самотньо б'єш крилами
птахом
і тобі невимовно і зимно
ясно буває лиш на городі
гарбузиння росте тут і лантух картоплі
але всі траєкторії щастя – насподі
вже згоріли в ракетному соплі
переміна плюсів на мінус
переміна усіх полюсів
і якщо я ще вавтра щасливим прокинусь –
то лише від пташиних сумних голосів

• • •

По закону неземної практики,
В небесах, розсунувши Стожар,
У далекі зоряні галактики
Відлітає зоряний пульсар.
Скажете: а скільки їх навколо,
Вершників космічного коня?
Не Гагарін і «Союз-Аполло»,
А вони у космосі щодня.
Я і сам не дам поради будням
І плюю на марсіанський цвіт.
Але демагогам, але трутням
Я забронював би цей політ.
Аби там, на кам'яному Марсі,
Квітнув сад, літали мотилі.
А бравурні, а прощальні марші
Так і не змовкали на Землі...

• • •

І чавунні гармати,
І камінні фортеці...
Треба порох тримати
Сухим і в безпеці.
А коли небезпека –
Ніби зашморг на виї,
Що там вітер і спека
Та народні витії?
За залізним забралом
Бій спалахує хмизом –
З Низом і Евріалом,
Евріалом і Низом.
З нами Діва Обида,
Реставрована фреска.
Але ще й «Енеїда»,
Травестійно-бурлескна.
І знімає утому
Світло рідного дому.
Ти стоїш над землею,
Український Енею!
Ах, у чистому полі
Я давно уже вмер би,
Та високі тополі,
Та похилені верби...

• • •

Якщо вирізьбив скульптор посмертний
мій бюст,
А на ньому немає останньої дати. –
Не печалься: фіналу вже я не боюсь,
А тобі не допоможе палкий златоуст,
І лиш вітер колиску порожню гойдати
Все не стомиться.

Крапка.

Ні парі із уст.
Але буду вмирати – гайну в Емірати,
А, можливо, заїду і в Євросоюз.
І зійду до зірок, де заждалася мати.

СМЕРТЬ ГАМЛЕТА*Пам'яті Євгена Гашинського*

Прогриміла божа колісниця –
Deux ex Machinae.
Ніч як є...
Озираю, прозираю лиця
У нічному стишенім фойє.
Зграйні виї пещених кокоток
Ув очу на дотик знати варт.
Але варт
Із чорно-білих фоток
Прозирати цей нічний театр.
Женю, Женю...
Бита наша карта,
Це – життя звернуло на мінор.
Потойбіччя
Бродить грізна варта
В старовиннім замку Ельсінор.
Нам же скласти суджено екстерном –
Не периферійний декаданс –
Там, де Розенкранц із Гільденстерном
Грають у могильний преферанс.
Гамлете мій Женю,
Як забути
Передсмертні ночі,
смертні дні?
Це питання «бути чи не бути»? –
По тобі, мій друже, по мені.
Ти блукаєш, доки п'ють треті,
Йдеш на сцену, як ішов не раз...

Але вже не Гамлет на портреті.
Гамлет – мертвий.
Третій – Фортінбрас.
Тут, у закуліссі, мов у лісі,
Все ясніше бачиться стократ:
Негаразд у датському королівстві,
У кривому королівстві дат...
Де вони, ці демони, підпалять
Нить залізну, золото часів?
І невже, невже картонний палац –
Для звучання мертвих голосів?
Гамлет провінційний...
Бумерангом
Б'є нас цей акриловий прогрес.
Інфернальним знаком –
Мертвий янгол,
Бідний янгол, скинутий з небес.
І тепер із чорно-білих фоток
Надто процесійно постає
Демонів,
героїв
і кокоток
темний ряд у темному фойє.
Так ми провінційністю калічим
Тих, кого возносили до хмар...
Гамлетові відповіді нічим
На підступний зрадницький удар.
І не ждати на підступні оди,
І не ждати, доки й нас уб'ють.
...Є і в цьому виборі свободи
Вічний вибір:
Бути чи не бути?

•••

Дерева у небі нічному –
Ніби дереворити.
Ці силуети потому
Як мені повторити?
Музика над рікою
Лине, а з нею – танці.
...В пошуках супокою
Я ще змалюю вранці
В зошиті, на веранді,
Знявши костюм од Версаче.
У пелюстках троянди
Джміль заблудився – й плаче.
Креслиш і ти рукою
Птаха в старій шпаківні.
Музикою над рікою,
Сонце в ріці – опівдні.
Пісня була про Галю,
Галя була – й пропала.
Спати на хмару лягаю –
Там її ніжка ступала.
Завтра листа попрошу
Галоньку-листоношу.
Галя зійде із воза,
Мов із поезії проза.
Дерева у небі нічному,
Зоряні плинуть ріки.
Ти – в силуеті дому,
Дому, що зник навіки.

• • •

Я тут народився й виріс, і славу знав молоду,
і янгол зійде на крилос, коли я в землю зійду.
язичієм у каноні янгола трубний глас,
і ритуальні коні помчаться – ну перший клас!
О часі вечірньої жертви я ляжу під синь небес,
а півчі сільської церкви –
це наш здобуток увесь,
де предки мої воювали за чистоту джерел –
і нині на перевалі у бронзі чужий орел,
а нас у неволю гнали ж і розпинали теж,
і тільки кружляє галич над мурами древніх веж,
і тьохкають ніжно кулі, де рідна моя сторона...
Ви думали, це минуло? Ви думали, давнина?
Камінний Невицький замок і крики далеких орд.
У рабстві – і спів як замах, і все ж я беру акорд.
На всохлому піаніно клавішу б'ю тугу,
а ти, моя полонино, давно вже у білім снігу.
А я ж тут ходив і вірив – уже нас міне людомор,
а вийшло – з одних вампірів у храмі
церковний хор.
Горять дерев'яні храми ще звечора на горі,
а ті, що прийшли з орлами, живучі, як упирі.
Та янгол зійшов на крилос
і довго читає Псалтир,
а я тут родився і виріс, на площу ходив і в тир.
А брама скрегоче грізно і камінь з могили втік...
О, Вітчизно моя й дідизно, мій патріарший вік!

• • •

І садок вишневий біля школи,
Біля школи яблуневий цвіт...
О, невже не вчути вам ніколи
Голоси дзвінких дитячих літ?
А травною встелена алея,
Яблуня, що звалася «апорт»?
Діти Архімеда й Галілея,
Малювання, музика і спорт...
У новітній феодальній ері
Як ми жити будемо віки?
Так, аби сміялись на пленері
Пана Енгельгардта малюки?
І музикувати, і радіти
Буде пан за кавою глясе.
Ви питали, як там наші діти?
Просто не народяться. Це все...

• • •

Коли судили Данте Аліг'єрі –
тоді уже писали на папері
La Divina Comedia
проте
Флоренцію кохану та Верону
він не змінив на доживську корону
і вічність слід його не замете
пекельна та засмага – не од літа
выводить Аліг'єрі Nuova Vita
і мова італійська виграє
над мертвої латини письменами
я думаю про те що буде з нами
посмертно бард прощення дістає
від Ренесансу й Реабілітансу
немає в нас ані дрібного шансу
розстріляне придушене гірке
і ми свого вже Данта не зустріли
наївні самовбивці й самостріли
летить Вітчизна з нами у піке
а ми себе колись любили вельми
неначе справжні гібеліни й гвельфи
та наплодили поетичних шкіл
створили пекло у Вітчизні милій
прокляв нас Дант і плюнув нам Вергілій
межи очі
такі нам дев'ять кіл.

• • •

Коли згасають на крайнебі
Ранкові зорі в вишині,
І повертаються до тебе
Далекі спогади і дні,
Коли ти вийшов у дорогу
І вже не вернешся сюди,
Оглянься: пізно, слава Богу,
Прийшли осінні холоди.
Ти тут жадав такої тиші,
Якої зроду не було,
Та холодніші, холодніші –
І кров, і серце, і чоло.
Ріка ця вигасла й багаття,
Де ми любилися по ночах...
Ранкову постіль, що зібгав ти,
Де від тепла і слід прочах, –
Усе бери тепер на спомин,
Коли довкола – ні душі.
Гірких образ, пісних оскомин
Не прошелеснуть комиші.
Салют!
І рано помирати,
Коли завершився маршрут,
І де пекельні емірати?
Лиш емігранти – там і тут.
Але ніхто тебе не впише
У той небесний календар,
Де ти стоїш над нами, тише,
Й свіча освітлює олтар...

• • •

Відлетів – і не вернувся голуб...
І замовк, і занімів майдан:
Це нещастя – волю, дівку голу б
Обрядити в пір'я з комсомолу б,
Гіркоту підсипати медам.
А п'ятірко президентських діток?
А свободи незабутня мить?
А смертей можливих смертний дотик?
Але голуб той не прилетить.
І якого князя вам – Олега?
Ярослава Мудрого в землі?
Та немає голуба й ковчега,
І Майдан у пам'яті й імлі...
Так і склалось нам – і мент дубасить
Тих, які за Україну-Русь.
А чекав же як малий Тарасик
Голуба, що випустив татусь...
Жаль мені маленького Тарасика,
Та мені й дітей бездомних жаль.
Але це вже українська класика:
За країну програно медаль...

• • •

На Погулянці, у старому Львові,
На Погулянці, в домі 35 –
Ми поклялися на крові і на слові!
Хрещаті долі під вікном стоять.
Горять свічки. Стоїть поет Митуса.
На Янівському цвинтарі плита
Поламана, і черепом «Усуса»
До нас минуле наше доліта.
І Чеслав Неман – в домі, як ротонда.
Окраїна із лісом, і вольєр...
У Львові фронда, в Ужгороді фронда,
І все уже померло дотепер.
Усе, як є, і я цей час приємлю, –
Як знак, що ми клялися на словах.
Одні zostались. І йдемо у землю,
Але шумить тополя в головах.
А хто пішов із вервієм на виї.
А хто пізнав мордовські табори,
Тому не чути плач Ієремії,
Того не вчути, як не говори.
...Іду по Львову серед інших візій, –
Олігархічний, артистичний край.
І йде, мов тінь, Микола-Дионизій,
І йде, мов тінь, живий Грицько Чубай.
А вже у Гриця доля проречиста,
Христовоскресна в галицькій мокві.
Та українська доля – як невіста.
Повінчана на цвинтарній траві.
Лиш 33 життя вділило Грицю.
Але комусь і 100 – як 33...

І не впізнаю Галю-удовицю,
Минулося. Розвіялись вітри
І спомин про далекі сімдесяті...
Готелі «Хілтон». Магдебурзький Львів.
І свято є. А ми чужі на святі.
Шумить вокзал, і людям не до слів.
І йде поет Митуса, як на тризну.
На Погулянці – спробуй, погуляй.
Знаходимо в своїй чужу Вітчизну,
Чи це восплаче нам Тарас Чубай?
Європу заспівав музика-рокер,
Узявши в батька цей біблійний бренд.
А чути гуркіт командорських кроків
У цім краю бунтарства і легенд.
Налий мені вина прощальну склянку,
І ми почнем із лівої ноги.
І мертві, ми прийдем на Погулянку,
Де світиться і світяться сніги.
Слова давно вже звіяні в полові.
Опудалами ідоли стоять.

.....

На Погулянці, в цісарському Львові,
Ще світять вікна
В домі 35...

• • •

Гетьманщини, Батурина руїни –
Писалась так історія сама...
Коли ж прийшла епоха України,
То з'ясувалось, що її... нема!
Такий народ. І грамота пропала!
Хто ворожив нам – бог чи сатана?
Імперія лиш тяжко відступала.
Гукнули – і вертається вона.
Комусь і досі пахнуть чорнобривці,
А не старі онучі й постולי.
Ідеократи, україно вбивці
Ідейні малороси і хохли...
Старі герби пробилися крізь стіни,
Фарбовані у золото і синь.
А шароварні дурні з України
Обводять знов круг пальця власну тінь.
О, не спали цю землю, грізний Боже,
Ще є тут українці, не хохли.
І є земля, Землі зелене ложе –
Де наші предки в битві полягли.
Всі полягли, як кажуть, крім одного,
Який приповз володарю до стіп
І похилився на віки до нього.
І ключ подав – од Золотих Воріт...

• • •

Vers libre

О верлібр

Цей vers libre

у чеканні свободи
з початку минулого століття
ох і бавились у слова
генії віртуози
а під усім підбив ризику
підбитий під Парижем дирижабль
і криваві окопи в Галичині
та куля у лобі Аполлінера

нині бавляться в словеса
постарілі мачо
грають у те
що давно уже зіграно
героїчна епоха минула
прощай
і позичена доза псевдопостмодерну
це як луцтити в пальцях із манікюром
уже вилущене насіння квасолі
або надувати у себе під носом презерватив
український постмодерн
література одноразово користування
а воли не ревуть хоч і ясла порожні
бо де ті воли і де ті ясла

натягайте на голову в с. Натягайлівка
кондом сусідові на голову
це буде за прикид од марсіан
ура

самозванці колишніх окраїн –
тільки свисни –
біжать уже вслід за Пауло Коельйо
за Умберто Еко та Джоан Роулінг
і за Гунтером Грантом услід
б'ють у жерстяний барабан
і ночують у древніх капищах
позиваючись до ООН
аби їх усиновив хоч якийсь internet

а тим часом у нас під ногами земля
не розверзлась
а її мов діряве рядно
втягли з-під закоханої пари
а перейменували силабо-тонічну систему
на слабо-характерну націю –
раз плюнути
от і плюють у дзеркало
зранку до ночі
з ночі до ранку

• • •

Високе багаття горить над рікою,
Багаття – і в річці, на дні...
Шукав ти гармонії та супокою,
Шукав ти далекі вогні.
Церкви золоті – перехоплює подих –
На древній древлянській землі...
А де пароплави на крилах підводних
І де – катерочки малі?
Ти мовчки стоїш, мов на паперті каліч,
Отам, де пишався вокзал.
І жінка, з якою повік не лукавиш,
Тебе обіймає в сльозах.
Вітри у багаття золою війнули,
В лице палахкоче вогонь...
А наше минуле, а наше минуле
Відходить – його не відгонь.
А ти споминаєш літа реактивні,
Польоти й сльозу на щоці.
Гарячу любов на гарячому півдні,
А сльози – на темній ріці...

ПЕЙЗАЖ У ЯПОНСЬКОМУ СТИЛІ

• • •

На Кінбурні цвіте орхідея.
А довкола – армада людей.
Полонила їх мила ідея:
А чи стане для всіх орхідей?
Що те місто! У місті – вітрини,
І стріп-герлз, і купований гріх...
Але ще не було осетрини,
Щоб її вистачало для всіх.
І покличте минуле за свідка,
А майбутнє – за друга позвіть,
Але знаєте: риба – не квітка,
Ви цвітять, орхідеї, цвітять...
А цвіли ж у далекому віці
Древні міфи наївних людей.
І підносив тобі я в правиці
Незрівнянний букет орхідей.
І в штормах, і в святах вирішальних
Увижалося нам море трави,
Де ходив молодий віршувальник
І з мольбертом – художник з Москви.
Тут чекала Геракла Гілея,
Ерос вабив,
  гукав Гіменей...
І тоді тут цвіла орхідея,
І ніхто не губив орхідей.
Та не справдились наші прогнози:
Не в гармонії правда і суть.
Олігархи з Одеси, чи кози
Із Кінбурну, а все це... пасуть.
Парки вічної сива куделя.

Понад морем зазиміло. Мла...
Але ти – молода орхідея:
Як ти цвіт свій зронити могла?
Роздягалася. В трави лягала.
І не стало на світі людей...
Але випливла в морі галява,
Сяє світ од твоїх орхідей!
А, можливо, світило щоднини
Просто в серце любовне дання?
І комусь осетрини з вітрини
У відерці носили щодня?
Марно море у мареві тане,
Гори-хвилі жіночих грудей...
І любові ніколи не стане,
Так не стане, як цих орхідей...

• • •

Повертаєшся в місто, де був ти епоху тому,
Кинеш камінь у воду, немовби із «судна сучасності»...
Екскурсійна «комета» загасне в бузковім диму,
На озерній гладіні, та в серці немає ще ясності,
Просто неба пливеш, а чи вирине дальній круїз?
І де місячна стежка прослалась у пущі Анталії,
Там заплакане щастя твоє не приховує сліз...
Але щастя нема. Лиш на пляжі забуті сандалії.
Ти ж у місті невпізнаний, сієшся в очі, мов дим,
І згинаєшся долі, донизу, й горбатого месника
Посилаєш із свічкою – от і палає твій дім,
У забутому граді, від Ігоря Кіо до Мессінга...

• • •

Почути голос щасливої жінки,
Опісля ночі – сонорне:
– Спи...
А літо пройшло, і сумні обжинки,
І лічать зернята і снопи.
Ти ждав на появу посмертної слави,
Але за життя ще прийшла вона.
І ти не зрадів од її появи,
І випив келих її до дна.
А світ задзеркальний – із амальгами.
Із пірамідами. Але ти
Ідеш ув осінь один степами
Під реквієм вальдшнепа з висоти.
Цигарка в роті. Підніс рушницю,
А птах журливий у небі щез.
І стало жалко не просто птицю,
Себе і сивих, як ти, небес.
Життя – як автобусна ця зупинка.
Літа – як авта, і все не ті...
А як сміялась щаслива жінка!
Та все це в іншій було житті...

• • •

Двадцять років тому,
Тридцять років потому...

І не знаю, чому
Я приїхав додому.
І тебе не зустрів –
Де мої найрідніші?
...В глибині вечорів
Чую музику тиші.
Хто заграє мені
Вічну музику сніва?
У вітражнім вікні –
Жінка,

горлиця сива.

Перелітніх гусей
Плач –

і я зненавидів,

Де блукав Одіссей,
Де постарів Овідій.
І з могильної мли –
Тільки тиша і морок...
І мої відійшли
Двадцять, тридцять і сорок.
А світило нічне
Ставить срібну печатку.
І ніхто не почне,
Не почне від початку.
А світило ж у тьму
І мені, молодому,
І в холодну зиму
Світло рідного дому.

Двадцять років тому,
Тридцять років потому...
Бачу в сивім диму
Рідну постать знайому.
Із плачів-голосінь
Осінь стежку протопче...
Де мій дім?
Де ваш син?
Пом'яніть його, отче.
Скрипка грає йому,
І в огні золотому
Лине в білу зиму
Світло рідного дому.
Сорок років тому
І сто років потому.
Не забудьте питому
Ані крапку, ні кому
Ви простити йому!
Двадцять років тому
І всю вічність – потому...

• • •

Царі були – не кошові гетьмани...
А та цариця під двоглавий герб
Усе взяла – і море, і лимани,
І Бузький Гард, і шум інгульських верб.
Старокозацька грамота пропала...
Десь там, отам – отаман у коші.
Музейною пилюкою припала
Шаблюка із Дамаску в комиші.
Голосить гола гілка осокара,
Чумак вола підносить на горбі.
А ще учора, вчора-ізвечора
Співали соловейки на вербі.
Як на гербі. Але слова поета
Ніхто не чув, не вчув: «І це мене,
І хто пальне в минуле з пістолета,
Тому з гармат минуле поверне».
На Хортицю, панове відзігорні,
На Хортицю, на Хортицю... А там
Уже звучать мелодії мінорні,
Міноритарні дні фольклорних драм.
Гербовий лицар б'ється на пістолях,
Але давно погас Чумацький Шлях.
Адміралтейство всілося у школах
І бур'яни регочуть у полях.
А нас не раз державна длань карала,
Бив молот нас і тнув гербовний серп.
І ця дорога від Мазепи й Карла
Поразкою лягла під гомін верб.
Але й тепер згадай слова поета,
Вони звучать і до великих дат:
– Стріляєш у минуле з пістолета,
То жди собі привіту із гармат...

• • •

На Співочому полі в Тернополі
Хори янгольські –

й тиша лягла...

А сльоза в театральнім біноклі,
Де Павличко й Аббас Абдулла.
І Павлу Мовчанові на скроні –
Сивина поетичних рядків,
Наче ми просиділи у схроні,
А не в Раді аж двадцять років!
А колись ми були у Варшаві,
У далекому Білім Бору...
«Добре жити у власній державі», –
Знову чуємо мудрість стару.
На Олімпі сиділи доволі
Ті, хто кинув немодний Парнас.
Але знов на Співочому полі
Сиві музи співають до нас.
Але ви і зі сцени погляньте,
І почувєте цей вокаліз:
Півкраїни пішло в емігранти,
Півкраїни – у пошуках віз.
Аплодують. Стоять на осонні
Постарілі у мандрах жінки.
Божа мати сплакне на іконі,
Древніх книг шелестять сторінки.
Я із віком двадцятим розстався,
Та не з тінню двоголавця-орла.
На Співочому полі назвався
Українцем Аббас Абдулла...

ЕЛЕГІЇ З ПОНТУ

• • •

Ми з моря поверталися. І тіло
Світилося у бронзі, золотіло.
Світило море. Золотів лиман.
Ахіллові сліди світили мужні...
А спогади, як равлики у мушлі,
Таїлися. Вина прощальний жбан
І юліанський древній календар.
І вуст твоїх розпечений нектар.
Навіщо ти вела мене сюди,
До моря, щоб у морі сум розтанув,
А ми чекали прісної води
Із дна солоногорлих океанів?
До сонця ми підносили вино
В пакетику, неначе кров, прозоре.
Ночей і днів не густо нам дано
Там, де зійшлися і лиман, і море,
І тисяча старих і денних бід,
І каберне з кефаллю на обід.
А скибка хліба всохла на столі,
Бджола – і та тікала із намету...
Чи ми востаннє тут, на цій землі,
Чи це лише привиділось поету?
Вітри з Гіпербореї загули –
Прощай, прощай, ми стрінемось коли?
Ще ти – мов юна грішниця Ліліт,
А з мушлі равлик нам повзе услід,
І ти сльозою з неба впала, зоре...
І вороного вечора вогонь,

І срібна павутинка біля скронь.
І нас нема. Але зосталось море.
І з моря ми вернулися. Прощай,
Веселко рання за далеким лісом.
Адамове ребро із чортом-бісом,
І все, що нам світило з краю в край.
Егейське море кличе – і зоря
На жовтих сторінках календаря...

• • •

Перекреслила блискавка небо.
Перед громом – затаєна тиша.
Черешнево запахло, вишнево,
І трава зеленіша.
Філософствую. Чиста емпірика:
Час лихий, та й еліта продажна.
Але є в буревії цім лірика –
Романтична, чи просто пейзажна.
Я виходив колись на естраду
У далекому віці старому.
А тепер не ховаюсь од граду
І чекаю від блискавки грому.
У Севільї, а може, в Содомі,
Ти – найкраща з усіх українок.
І не тільки у рідному домі
Родовий твій, давальний відмінок.
Королі з королевами голі,
Чорний ангел і чорна офіра.
І співоче у Дикому полі,
Ще від часу Аскольда і Діра.
Гілка блискавки. Дощ по сезону.
Пахне в небі водою живою.
І троянда біжить по газону,
І асфальт вибухає травною...

• • •

Я на побачення ходив,
неначе на екзамен.
Світився місяць.
Сніг світив.
І слід світився санний.
Твоє із профілем вікно
світилося таємно..
Та згаснув місяць той давно,
І все довкола темно.
Згортає ніч снігів сувій,
взялись льодами ріки...
А голоси – «твоя» і «твій»,
«твоя» і «твій» – навіки.
Старий годинник збився з ніг,
зозулі клич останній.
І сипле сніг.
І сяє сніг.
І слід згасає санний.

• • •

Володимиру Пучкову

В тебе є від київського мера
золотий годинник на рюці.
Але час – така собі химера,
у театрі – не сезон, прем'єра,
і вечірній парус на ріці.
Циферблату вічний поєдинок
Одлунав, і в нас новий режим.
Але є ще піщаний годинник,
і його відведено чужим.
Антиглобалістська й некультурна,
ця епоха здихалась ідей.
Діти українського Сатурна,
Кроносу ведем своїх дітей.
От і буде: Лукашу – сопілка,
Кобзареві – кобза. Де поет?
Переводить стрілку пляжна Стрілка,
із піску – високий очерет...

• • •

Впала музика з неба, і сім її нот
Долинає до мене із мороку літ.
Молодому поетові дивляться в рот,
А старому поетові дивляться вслід.
Молодий – на естраді: гуде стадіон,
І майбутнє щасливим експресом гуде.
А старому поетові свій пантеон,
А вже голос його не почувш ніде.
Був і я молодим, а розтанув, як дим,
І січе мене люто із неба шрапнель.
Але все мені – музика, й давній інтим,
Коли муза з райцентру прийшла у готель.
Ти прийшла – наче музика, повинню вод,
І старому поету – видіння снує.
Досі є в нас поети і є в нас народ,
Але кожен із свого колодязя п'є.
Полонезу стихія. І полум'я, й лід.
Але впав я, мов янгол, із горних небес.
Я пройду – ти прощально поглянеш услід,
І заплачеш, як плакав колись полонез.

• • •

Не поїду до матері в гості, –
де гора, як малий Еверест...
А злітають сніги високосні
на підсвічений місяцем хрест.
І далеко – і Юрмала, й Дзінтарі,
сива Балтика, синій Дунай.
Півсела на високому цвинтарі,
півкраїни в селі не шукай.
А коли прилетять з-за кордону
окільцьовані вже журавлі,
підсолодимо хвилю солону,
біля моря не густо землі.
І живу, як у місячнім кратері,
та своїм не торгую ім'ям...
Як вам, рідні, живеться без матері?
Як без неньки шенгениться вам?
Ви до мами не їдете в гості,
але їде у гості біда.
І не линуть сніги високосні –
Навіть снігу нам Богу шкода.
Не звели на «хрущовці» горище,
але всі ми – царі й королі.
І до неба я вище і вище
І все ближче мені до землі...

ГАЛАНТНЕ XVIII СТОЛІТТЯ

На трубі, на флейті, на валторні
грає, грає, грає цей оркестр,
а шовкові пари пари відзігорні –
плаття білі, ну а фраки чорні –
шелестять у вальсі...
Мить – і щез
ураганний щем грімкого вальсу,
шемрання і тупіт вихилясу,
мов на брук покладено асфальт...
І вальсуєм тільки ми з тобою,
завмирає флейта й звук гобою,
змовкла перша скрипка, плаче альт...
Із вітрил галантного століття
шиємо шовковий шуму шарм.
А Версаль суконний затаївся?
Перше коло вічності.
Аларм.
Звівся дим дуельний пістолета,
а корнет іще не зразу вмер...
Як ви шепотіли з-під корнета,
як смертельно пестили, мон шер!
У перуках крутяться придворні,
а кармін і карма на щоці.
...На трубі, на флейті, на валторні
грають роззолочені мерці.
З-під камзола – вишита сорочка.
Камера ТУ, як у людей
www.Україна.
Малоросія.UA.

• • •

Поети помирають молодими...
А хто зажився до суворих літ,
і перед смертю згадують інтими,
і серцем залишаються із тими,
хто їм світив, немов вишневий цвіт.
І я живу – посеред шикуні й шарму
чужих людей і скурвлених ідей.
Суворий час прирік мене на карму,
собор мені обрати, чи казарму,
себе не жаль, а тільки тих людей.
І доля – екзотична, мов колібрі –
не в канонічних строфах і верлібрі,
а в нашій інфернальній житті.
Мов квітка лотос, скупана у Тибрі,
Немов рушник хрещатий на хресті.
...Я не забуду, як мене любила
ця дівчина, і як вела зі сну.
І як нам вишня у вікно світила,
і скіфська із трикутником могила
світилася, і я торкав струну...
Така вона: поетова дорога,
Мов стежка споришева у садках.
І біла вишня – зрубана небога,
і наша доля українська вбога,
де ми ходили в молодих богах.

ДНІ ОКАЯННІ

На Олімп епоха нас виносить
і в безодню кидає вона...
Доки хтось окрайця хліба просить,
У холодний дім приходить осінь,
з нею – дух і хліба, і вина.
І земля у бідності багата,
мов хрещата українська хата,
де Тарас Шевченко в рушниках.
І зоря летить понад землю:
як вам, Архімеде й Галілею,
спитьсся в занапщених віках?
Сніг летить, а пахне вже весною,
в Києві – Олесем Бузиною,
дерибаном пахне й кизяком...
Але нам приречено сьогодні
олімпійський спокій і в безодні,
а народ зостався козаком.
Козакують Байда і Голота,
а над ними щедрість і підлота
диха дерибаном світовим.
І до дупи Байді та Голоті,
чи в Шенгені ми, а чи у СОТі,
а пророки наші п'яні в дим.
Як вони розводять нині лоха, –
блазня, фарисея, скомороха
в олімпійські вивели боги.
Та стоять китайка й домовина:
йде у світ од Господа дитина
і хрещаті сіються сніги...

• • •

Ти плачеш? А плакати пізно
Про все ти сказала залізно,
мов янгол над нами злетів...
Чужі розлучили нас люде,
а більше ніколи не буде
ні в тебе, ні в мене життів.
Ми бранці. Із Заходу й Сходу
течуть до нас тьма і зима.
І треба платити за воду,
за світло, за газ...
І свободу!
Свободу, якої нема...
Свобода, як мовиться, гола
приходить навзаєм до нас.
Але залишається школа,
а в школі – комп’ютерний клас.
І ми вдалині, на Ай-Петрі,
Зустрінути інших могли б –
на сотому кілометрі
чужих феодальних садиб.
А там, де стежки пролягали
до моря, й маяк миготів –
уже підросли феодали
із комсомольських вождів.
Ти плачеш... Як мовиться, сука –
не римська вовчиця й тепер.
І надто велика наука
Народженим у СРСР.

• • •

Іванові Сакалю

Пейзаж у японському стилі...
Сніжинка злітає на брук.
А ми загубились на віллі,
сніжинки сивіючі, білі,
платан під вікном і бамбук...
І горнутья, горнутья хвилі
до хвиль, наче руки до рук!
Он чайка...
Її покусали
комарики? З білим крилом...
Немов із гравюру Хокусаї –
хмаринка над «царським селом».
Пейзаж у японському стилі...
Це молодість, юні літа.
На «хондах» летять самураї,
смертельні ці гонки і ралі,
де сакури цвіт заліта.
І хвилі зажурені сірі,
горить у каміні вогонь...
Зробити собі характері,
чи лезом – о квітку долонь?
А сакура в сніжному вирі,
Саке і пивце «Оболонь».
Пейзаж у японському плані.
Це сакури дикої цвіт.
І гейшею бачиться пані,
танцює у цім ресторані,
якого немає сто літ.

Привіт!
Одлунали на схилі
життя й боротьби за життя –
пейзаж у японському стилі
і меч самурайський, і та
печальна заплакана гейша,
папірус і вогнище слів...
І спала додолу одежа,
мов тисяча крил журавлів.
Японську згадаємо матір,
сади і літак у піке...
А риба влітає у ятір,
і в чашку влітає sake.
Горілка. Горить Фудзіяма.
Стоїть порцелянова дама,
свіча і горілка гірка.
Любов у дешевім плюмажі...
Але на японським пейзажі
Тече нескінченна ріка!

ПОЛЮВАННЯ НА ДИКОГО ВЕПРА

Полювання на дикого вепра –
Коли десять районних мужчин
Залишають, а сніг у півметра,
Рівно десять блискучих машин.
І в дублянках, у валянках, гетрах
Із рушницями пруть до вершин.
Над горою займається ранок...

Що ти, веприку, їв на сніданок?
Як сирітками лишиш дітей?
Ти зайняв кругову оборону,
Але люди які! Із району!
Їм до смерті потрібен трофей!

І тоді, коли влада народна,
Або антинародна вона,
Влада бути не може голодна,
Бо яка тоді влада вона?
Їм подай на обід кабана!

Дикий вепр, ти виходь із нічлігу!
Ти мисливцям скрутив уже фігу,
Себто пулю, дикунським хвостом...
Але це задля мітингу – дуля.
А летить із вінчестера куля
І по лобу тебе – батогом!

Ви мисливця вполюєте, вепрі?
Рівно десять троянд на снігу...
У Карпатах або на Ай-Петрі
Ти тікаєш до кулі у нетрі.
А куди ти втечеш? Ні гу-гу...

Обривається слід на снігу.

Полювання на дикого тура!
Це така українська натура –
Десять куль у дурній голові...
Це Говерла чи Рацинська дача,
Зафонтанила кривця гаряча, –
І смерека – мов Спас-на-Крові.
Ще рушниця із цівкою диму...

Я трофей до машини нестиму,
У стрільбі по мішенях – мастак.
Лижуть сніг – і гончак, і вівчарка.
Буде шкварка під вечір, і чарка:
Хто тепер мені скаже не так?
Переможці – стрілець і собака...

Що ж ти, з профілем дикого хряка,
Тихо схопиш з трибуни під свист?
Був мисливцем – долав перевали
І – Маріїнським теж наливали,
А тепер і тебе зацькували
І без кулі убили на піст.
Ах, якої боявся ти зради?
Люди хочуть трофейної влади,
На фіг їм – Одіссей і Орфей...

Здуло вітром тебе із вершини,
І війнуло бензином машин,
І в багажнику схлипнув трофей.

Полювання на дикого вепра.
Полювання Ахілла на Гектора.
Треба вбити вдову із дітьми,
Щоб до нас повернулася Троя...
І підсмажать тебе як героя,
Українці, троянці, це – ми!

Повертайся і ти до народу:
Спробуй, сунься в приватну природу!
Чи на Банкову, до верховіть...
Кожен з нас – і мисливець, і жертва,
Та природа, жива або мертва,
Три століття іще простоїть.
Полювання на дикого тигра...

На сафарі ти будеш один.
Там природа забути не встигла
Губернаторський твій лімузин...

МОТИВ*Віталію Коротичу*

Так от яка ти, дорога Вітчизно!
Так наспівалась, а тепер – німа...
Ще ти проснешся, але буде пізно:
Тебе не стало, а мене й нема.

Це так судилось – дути у фанфари,
Дух веселив країнний пейзаж.
А все реальне перейшло в примари.
Фата Моргана. Марєво. Міраж.

Фатальна мить до крові і до смерти
Розвіялась, мов цигарковий дим.
Глухонімі нас кличуть на концерти,
А ми писали й пишемо сліпим.

Над нами брами зводяться залізні,
Іржаві брами, а душа – одна...
І тільки вітер віє по Вітчизні,
Така транзитна рідна чужина.

Тут плин віків, а нас і в ложці топлять,
І нас завоювали не в бою...
Сильніше аплодуймо тим, що роблять
Удома в нас історію свою!

Так одрікаймося – на усю Європу,
Що нас нема, не буде, не було,
А як дійде до другого потопу,

Щоб тут лише безоднею гуло!

Потопами, війною, ураганами
Благословив Господь цей бідний край.
А нині й Дике Поле із курганами,
І вся Вітчизна – як земельний пай.

У тих курганах – привиди Вітчизни,
І б'ють литаври, і сурмить сурма...
І все це – від колиски і до тризни –
У титлах емігрантського письма.

*Так от які ми в першій покійній,
Де мчить кортеж на Київськiм шосе...
А вся Вітчизна в тій іржавій міні,
Яка ландскнехту череп рознесе.*

Остання пара чистої білизни,
І мамина могила у снігах...
І – тільки небо милої Вітчизни,
А землю ми рознесли на ногах...

• • •

Так жаль мені саду, який сам собою цвіте.
А білена хата давно на замку. І нітрошки
Уже не чекаю, що літо прийде золоте...
Старе моє щастя – як схлипи трофейні гармошки.
І жаль мені саду і всього, що тут постає...
Малиновий запах городу обійми розкриє.
І внук – наче янгол: о радуйся, бабо Маріє!

А завтра – на Седнів. Альтанка там Глібова є,
Пленер живописців і церква кіношна із «Вія».
Лиш хату замкнула і не йде уже баба Марія...

Барокові, панські, мазепинські Снов і Турець.
І десь тут у Седневі – слід молодого Шевченка...
І я на заплаву гребу, на малий острівець:
Княгинє, яскине, яка ти мені далеченька!
П'ємо на пленері з мольберта, а хай йому грець!

Тепер і самому немає ні ночі, ні дня.
І лізе на голову вшістка мені чортівня,
І все ж мені жалко того молодого коня:
Він став, бо зчепився плужок уже з віссю земною...
І небо високе гойдається понаді мною.
І в небі – як діти – літак літака здоганя.
Було мені щастя, та й то воно рідко буває...

Висока-висока вода із Десни прибуває.
Літа під водою, де мріють столітні соми...
Висока-висока вода вже півсвіту затопить.

І риба столітня тебе попід хвилями схопить,

Й «Ракети» з Чернігова вже не діждемось ми...

І панночка-відьма над нами летить у труні,

І схлипує вітер, і дивиться Вієм ув очі...

І хрест на могилі. І хрещики на полотні.

О панно любові! О ніч України! О, ночі!

І більше – ніколи. Ти чуєш? І більше – ні-ні!

Лиш панський маєток крізь липи біліє мені,

І ляля у льолі. Махнула поету рукою, –

І все потонуло навіки, як сад над рікою.

Лиш Вієва доня, лише силует на стіні...

ДЕ ПЛИВ ОДІССЕЙ...

Еллади таємної знаки,
Ольвійський Зевесів курган...

Де плив Одиссей із Ітаки,
Там золото впало в лиман.
У Понті Евксинському краби
Відшукують Колізей.
А скіфські камінні баби
Квитки продають у музей.
Ольвійського чорного лаку
Торкнулось гаряче стило...
Як плив Одиссей ув Ітаку,
То золота вже не було.
Греки в амфітеатрі
Давно аплодують на дні.
Та гавань на зоряній карті
Нагадує давні дні,
Коли кіфареду-поету
Світ бачився з древніх веж,
А ти в мережі Інтернету
Той вік золотий знайдеш?
Ти вмреш – то схоронять в кургані,
Де ліг припочити Зевес...
А золото сяє в лимані
Й ніяк не впаде із небес.

• • •

На березі моря маленький оркестрик.
І бар «Капітан». І дует.
І я не відкрив тут ніяких америк,
Ніяких любовних вендет.
На березі моря щоночі, щоночі –
Любовне дання.
І я тут співав би про чорнії очі,
Якби не знання,
Якби не знання, що збиратися рано
В дорогу до дня,
Якби не щеміло у серці сопрано,
Якби не знання,
Що ти тут ходив золотим Аполлоном,
Крилатого бачив коня,
Якби не свобода, що стала полонем,
Якби не знання,
Якби не знання, що в небесних етерах
Небесний готується тест,
Архангельську дудку позичивши в Герах,
На березі грає оркестр.
Маленький оркестр імітує великий,
І соло співа саксофон.
І як ти легенду віків не прикликуй,
Пропав Іліон.
Щоночі оркестрик на березі грає,
Ізночі – до білого дня.
Якби ж не знання, що життя проминає,
Якби не знання,
Що знову картярська таверна «Три сімки»,
Любов і вино,
Й «Титанік» з оркестром, як ті невидимки,
Лягають на дно...

СИМФОНІЇ

САД

І

МОТТО

*Коли вже нема вороття,
Ні дому немає, ні саду,
Невже не зігріє життя
Маленьку нічну серенаду?*

...Сад стоїть у небес на виду,
небо топиться в тому саду.

Над літами самої землі,
Над садами, де ми – всесамі,
Усесвітній пустельник один
Над пустельністю наших годин.
Над хвилиністю наших імен,
І над плинністю уст і рамен.
Понад пустокою наших бездонь,
Над плачем бунтарів і мадонн...

О прости нам цю пустку!
Прости,
Сад розлуки і сад самоти...
Твій гіркий, твій золочений плід
Б'ється в землю, неначе болід.
Як правічна античність –
Земля.
Ця самітня земля – замала

Для далеких біблійних зірниць,
Та близька для таємних темниць.
Стоїмо у всевітній ріці,
Стоїмо – як всевітні сліпці.
У ріці, що угору тече...

Де віднайдемо братнє плече?
Стоїмо у всевітній ріці,
Безголови пророки, сліпці,
Що учора позбулись очей
У ріці, що угору тече,
І чужим вже не вірять очам,
І не ждуть, і не відають чар.
І не вірять у власні пісні...
Так сади, ці сади навісні
У моєму самотнім вікні
І в ріці всемотній, на дні.
В моїх вікон немає очей,
Але річка угору тече,
Той силкуюся жить...
А проте
Вмерло сяйво моє золоте.
Тільки знову крізь кров і крізь леп
Просяває мій сад, мій вертеп.
І – без ляльок вертеп. А коли
Вже всі ролі у нім роздали,
Хай ти Цезар чи дяк-пиворіз,
А на сцену глобальну – не лізь!
Інші ролі там, інші вожді.
І нові там криваві вертепи...
І живими вмуровані в склепи

Учорашні пророки бліді.
Так і буде вівіки віків:
Голоси понад нами іржаві...
І задушені ми у державі,
І замислені тільки в бажанні
Наших немічних бідних батьків...
Усесвітня печаль немала
Вже всі ролі свої роздала,
Тим і встигла зіграти – своєю...

Але знову дерева в саду
Видираються й німо кричать
Із небес, із посмертних свічад...
Так посмертний звучить вокаліз, –
Із надії, із мороку й сліз.
Я кидаю авто у віраж,
А влітаю в соборний вітраж.

Де ти, юносте, біль мій і мрія?
Задихається
«Аве, Марія...»

II

АНДАНТЕ
«АВЕ, МАРІЯ...»
я загубився у чорному лісі,
Між деревами і світляками.
А ліс – у чорнім,
А ліс – без листя,
А в небі місяць – мов чорний камінь...

хапаючись за серця...

III

ANDANTE

МАЄСТАТИЧНІ САТУРНАЛІЇ

Перший голос

Другий голос

Третій голос

Четвертий голос

А тепер – тільки сад, як непам'ять, у всесвітньому домі твоїм.
Сад садити – як дім запалити, тож одвічний свій сад запалім.

Дім – як сад твій, і що тобі треба – поразки?

У соборі літанія лине твоя...

У божественнім храмі молилась не раз ти,

Але змила молитву із лику віків течія.

Наслухай, наслухай же маленьку нічну серенаду,

Наслухай, наслухай же вітальну божественну ніч.

Двоє божественних дерев із померлого саду.

ПЕРШИЙ ГОЛОС. Поночі він схопився і заплакав. Йому

ввижалися вічні сліпці, які простують у вічність із своїми

сліпими поводитрями. Вічні сліпці, транзитні.

Дві ріки злилися водно й завирували довкола.

Голова оберталася довкола своєї осі, як глобус...

На синьому тлі глобуса застигали вітрильники, простували

сходинками паперті до неба білосніжні собори із золотими

глобусами бань.

О саде душі моєї, соборе!

ДРУГИЙ ГОЛОС. А соборні свічки співають – «Ісайя!»

Забутому саду, соборному саду – «Ісайя!»

Собор, наче свічка соборна, горить і згасає.

Ісайя!

І білість зимова – як викрита змова.

І стан твій, і голос, молитва і мова.

Як викрита змова – зима злotosяйна...

Ісайя!

Соборні свічки розгоряються й гаснуть...

Закінчуйте вчасно!

Та б'ється ріка в білий берег зимовий.

І на плащаниці твій лик пурпуровий,

А ми потонули в невірі, зневірі.

В саду, в Пантеоні Любові дерева стинають.

Це вічна Голгота, наш сад Гетсиманський, кого розпинають?

ТРЕТІЙ ГОЛОС. Уночі до мене прийшов бог – сяючий, як сад. У білому,

Як собор. Я не смів і глянути йому у вічі.

Прийшов до мене бог, а може, то був усесвітній нічник.

Сад упав на коліна.

І я на коліна упав, наче сад.

ЧЕТВЕРТИЙ ГОЛОС. У саду – тиша. У саду – тихий блюз од початку світа.

Як початок од стін.

І тоді я збагнув, кого мені не вистачало все життя.

Пустелі?

Ні.

Не вистачало голосу Господнього – для всесвітнього нічника,
і голосу голосів, і пісні пісень.

Опівдні віку, в полуденний скін саду св. Себастьяна...

ALLEGRO GIOCO SO

IV

ПОЛУДЕННИЙ СКІН СВЯТОГО СЕБАСТЯНА

на зеленим стовпі серед площі – очі мої на стовпі
самота обкладає даниною всіх – стіл і стілець
вікно на площі і вікно всередину будинку
вікно в сад із намальованими деревами птахами квітами

оддалік гейби в затінку райського саду сиве подвір'я як сиве
повір'я
повір'я про середину світа а отже середину площі середину дня

співати співати співати

співати – полуденному світу і полуденному сонцю
і волаючому в пустелі і волаючій пустелі – співати
співати співати співати

співати –

маршовим колонам стрільців що ростуть од собору
як од маєтного осередку днів нашої пам'яті пам'яті наших днів
співати

соборна площа як усесвітня пустеля

і сонце над головою

тільки вікна тюрми що навпроти здогадуються про прихід
пустельника його нашестя

і сонця над головою

августійшого білого дня починає звучати соборна площа

і сонце над головою
його пресвітлість «се людина» Ніцше – і сонце над головою
його пресвітлість у багатьох августійших які на колінах стоять
собор мовчить але в магнітофоні виростає мій голос –

і сонце над головою

виростає мій голос із спогадів пана імператора і пана слуги
голос імператора що ставить народ на коліна
голос божий який піднімає народ із колін а отже слугує народу
коліна пустельників згинаються і розгинаються за повелінням
господнього голосу

легіон голосів устає над пустелею із сонцем над головою
мовби глас волаючого в пустелі всесвітнього пустельника
легіон голосів а отже один виростає з господнього голосу
тінь усесвітнього пустельника виростає з господнього голосу
виростає зсередини всесвіту але й світу давно вже нема
тільки стріли летять до розп'ятого стрілами Себастьяна
який і не думає стати святим і тим паче на дереві
і немає пустельника і немає міражного саду поза овидом сад
а міраж видається садом і стадом яке іде до води але до стіни
доходить

до стіни «се людина» Ніцше і сонця над головою

в непам'яті нашій змія води і луна води
старовинний автомобіль катафалк із невизнаним генієм
всесвітній пустельник іде до води
заспіває пустеля «Радуйся» – даю тобі плин води в окулярі бінокля
радуйся радуйся радуйся
крилатий зелений коник день у день скаче по дзвінкому люстерку
автострадою наших літ усе скаче й страбиє дурна сарана
із патентом людського імення
як сотворення світу – першого дня настає передчуття всіх семи

а дурна сарана вже стрибає в палаці генсека президента прем'єра
скаче коник-колібри за маршрутом «непам'ять вітчизни – стовп на
соборній площі»

голос господа лине до всесвітнього Себастьяна що стріл дочекавсь
на стовпі

співати співати співати

за осанну плину води зачинається правий берег – як берег свободи
а людину уже розіп'ято на площі старій на стовпі

скаче коник-колібри комонний омонівець смерть на стовпі
і на площі святої Софії

так це наша земля Україна цей спалений сад із хрущовими а не хрущами
навіть пташка мала каганович і пташка кравчук і двоглавий орлице
кучма –

як відлуння води ув оазі а до нього прямує зачумлене стадо
потоптавши пророка свого на стовпі

не пішли ви побігли на вас уже сталін не гляне
замуруйте хруща в мавзолей

тінь моя виростає ізсередини площі але мене ще немає
із самітнього саду крадеться дівчак як лилик і самотній нічник
навздогін дівчаку

на соборній на площі очі вовків на стовпі
полудення

ясного того полудення тінь усесвітнього нічника
обертається в стовп усередині всесвіту площі майдану

із землі еси в землю й повернешся

все йде по колу то й коло довкола нас іде

все йде по колу – собори й дзвони і очі вовків на стовпі

тінь пустелі голос волаючого в пустелі пустеля голосу
наче флейта Сковороди
флейта співає співає
та до нас не летить уже голуб із оливою в дзьобі
і немає стрільця що голубку убив і голуба вбив у саду та у лузі
і летить потаємна стріла в моє серце
і розстріляно вже св.Себастьяна
а крилатий коник а коник усе все ще скаче один по дзвінкій
автостраді
та стріла що летить до стріли й на межі золотого свічада
зустрічає спасенних смертників що по колу ідуть
і стрічає розтринькану волю свободу води для пустельника

Я – пустеля
всесвітній пустельник що зрікся людської хвали задля відлуння води
і відлуння води посередині всесвіту

Я – стадо іду за відлунням води та від мене тікає міраж
і міражна оаза у звіра в очу
радуйся
радуйся саде часу гетсиманського плодоносіння
радуйся радуйся радуйся
співати співати співати

V

МОТОТЕКСТ ПРО МОТТО

Які ці сяткові жалі!
Стоїть при душі костюмаха...
Не вбий!
Дай пожить на землі,

Де дівчинка гратиме Баха,
І Моцарта флейта, і гра
Життя, що і скінії рада...
Яка молоденька, –
Стара
Маленька нічна серенада!

RISOLUTO

VI

СОБОР САДУ

У притворі собору –
крипти спалених стін.
Заспіває соборна свіча,
І навіки:
Білі стіни біліють прабілістю тіл,
І співають осанну невисохлі ріки.
Отче наш на землі і на небі...
Назад
Вже мені вороття – повороту немає.
Вийде янгол із саду. Навколішки – сад.
І палають свічки у тунелях свічад.
І мале янголятко мене обіймає!
Я виходжу із храму, заходжу до саду,
Наді мною пратемні літа – мов сичі.
Я віддав за маленьку нічку серенаду
Світоч моцартіанства, мов сяйво свічі.

А собор

Соборує на площі великого міста.

А собор прозирає віки золотії...
Слався,
Слався вовік,
Українська гірка реконкіста,
Повивальнице духа,
Повивальнице людства на паперті храму Софії!

А на вулиці плаче жебрак,
У фраці й манишці,
Біля ніг його – чорний футляр,
І скрипка в футлярі, і смик...

В якій це країні?
В якій прочитаємо книжці?
В якій се тональності плаче старий чоловік?
А дівчинка поряд не плаче.
А дівчинка грає на скрипці.
І сонце гаряче
Горить на незайманній пипці.
І зринає під пальцями:
– Ти – ли – ли, ти – ли – ли, ти – ли – ли...
Жебраками й блукальцями
І вгоспода ми не були.
Жебрак ув обмотках,
Ув обносках аристократ...
А скарби Полуботка?
А злото Карпат?
Це Софія, це Київ – і Зміїв, і Віїв.
Це чекання касогів, чекання Батіїв.
Ця кварцяна сволота, омонище п'яне
Б'є усіх навманя...

Придивись, придивись, придивись, Богдане, –
Ти немарно пришпорив коня!
Не якась там Італія –
Журавлі українські над нами ячать.
І Карпенка Віталія
Вчити музику часу омонівці вчать.
І, ментівським кийком поціляючи в очі,
На відьомські поклавши кийок весілля, –
Б'ють мою Україну,
Яка проти ночі
Є дружина у друга мого Василя?
А були ми не кури – орли,
А бажали добра ми народу...
– Ти – ли – ли, ти – ли – ли, ти – ли – ли, –
З підземного переходу.
А було...
Солов'їне пили ми тоді молоко,
І, господнє зневаживши око, -
Поставало для нас над усі рококо –
Українське бароко!
...Брама сяjala золота.
Дзвони бамкали мідні.
Українське бароко.
Літа
Магдебурзького права у Відні
І хренбурзького права в Москві,
І такого – в степах України...
Досі, досі в іржавій траві
Лебедіють соборні ці стіни.

Коні царські. І рейвах, і швах.

Голоси самовбивчі...
І під регента впевнений змах –
Заливаються півчі.
А тепер, після мук і одмін,
Солов'ям не озватись.
Прозирає з розтерзаних стін
Візантійськими ликами святість.
Прозирати і нам довелось
У безодню неволі і чести,
Де хреста український Христос
На Голготу не може донести.
Але чую на древнім валу
І в печерному склепі
Не анатему, а похвалу
Іоанну Мазепі!
Пролітають літа.
Проминає неслава і слава...
А конаємо обіч хреста,
Як Варава і Сава.
Але там, вдалині,
Ти з'явилась, дорого...
І горять на стіні
Грізні очі святого!

GRAVE

VII

СЦЕНА ВЕСІЛЛЯ В САДУ

Над сади і сліди мої сад-пантеон.
І ромашки гадають – півспалах, півтон:
– Любить...не любить...

Лю...

Над сади і сліди, над сліди і сліди

Білі янголи вийшли з нічної води...

Любить? Не любить?

Лю...?

Сім утоплениць білих по саду ішли.

Скатертями застелені білі сади...

Любить...не любить...

Лю...

А в країні далекій – степи, степи...

Постинали дерева...Стовпи... Стовпи...

Любить? Не любить?

Лю?..

Закричав білий янгол: з'явилась жива

На тарілці відрубана голова.

І спитала усміхнена голова:

– Ти жива, моя мила? Ти все ще жива?

Суламіф, Соломія, вода і трава...

.....
любить...не любить...

Лю?..

ALLEGRETTO

VIII

ПІСНЯ ПІСЕНЬ САДУ

Ти знову озиваєшся мені,
І знову не накличешся мене...
Чи не тому твій голос посумнів,
Що й він невічно, що він мине?
Я не забуду...
Як тобі самій,
Коли в тобі мій голос оживе?

Над білим садом дівич-голос твій,
Як птах співучий, молодість позве.
Нас лодія непам'яті несе,
Де дівич-голос твій і голос мій...
А сад співає, наче сад пісень,
Співає сад, бо ще не онімів.
Співає сад, бо ще не остовпів,
Як я – в полоні горя і біди...
З Гераклових стовпів серед степів
Мені вже сяє вічність. Назавжди.
Води живої, грішного вина
Подай мені – за всі гіркі літа.
Хай буде так: і бог, і сатана.
У небесах – колиска і труна,
І тільки ти навіки золота.
Візьми мене за руку й поведи...
За овидом блудних синів, за ним
Зістаємо стовпом трави й води.
І добре ще, коли не соляним.
А за тобою остигає й слід.
Вже ти по той бік суєтності йдеш,
І ти до наших золотих праліт
І далі вже, і ближче не стаєш.

Ти говори до мене, говори.
 Нехай і не про мене – все одно.
 Твій білий сад приходить до води,
 І йде, і опускається на дно.
 Мене любила жінка не одна,
 Та всі чекали золота й руна,
 Яке таке ж і справді золоте.
 Руна немає. Тільки сад цвіте.
 Не вибираю між явою й сном.
 Не вибираю тліну і зела.
 Забутий сад квітує за селом.
 Але стежина терням поросла.
 Мої герольди, городи і гради,
 І річка Геракліта, й суховій...

Маленької нічної серенади
 Відлуння у гіркій душі моїй.
 Та понад садом, понад нашим раєм,
 Як небуття і як буття твоє, –
 Пресвітлий голос твій мене карає,
 Ні жити, ані вмерти не дає...

IX

ALLEGRETTO

САД – ПАНТЕОН

САД між землею і небом ніби міст підвісний

ніби міст підвісний провисає між небом і долом земним
 наче міст на землі не зосталось

САД   наче міст на землі не зосталось

а сад

уже спалено

не посаджений – спалений сад
САД як маленька людина загублена в антисвіті
САД над садочками гетсиманськими і над ночами
які почалися з колін
САД або віддзеркалене люстро в яким віддзеркалені
вічні дерева приходу
САД і в нім збунтувались дерева і спалені і забуті
і бунтують сади ще неспалені і бунтують однадні в бунті

САД як сад потопельників і воскреслих дерев і людей

САД –
сад маркіза де Сада зниклого
нам у сад одчиняються вікна
і встає у вікні як фантом
сад божественний
сад-пантеон
із печалі горить ніби хмиз
сад
із сонцем що впало наниз
і кидає мов птах висоту

спотикаємось о пустоту
сад мій спалено сонцем дотла
та довкола – дерева тіла
невідомих таємних людей
і соборів без вікон дверей
і горять на останній межі
вітражі
вітражі
вітражі

ALLEGRO GIOCOСО

X

САД УСЕСВІТНЬОГО НІЧНИКА

І всесвітнє вікно, що прочинене в сад.

І солодке цвітіння, й гіркий його плід...

Золота моя юносте, я тобі рад.

І – осанна вікну, що прочинене в сад.

Ах, як жінка кричала!

І чулося:

– Ні!

Не давалася жінка – я брав силоміць.

І вона – заспівала! Собі і мені.

І відкрила вікно для страшних таємниць.

І прикликала звіра, що в кожному з нас

Причаївся і жде, що прийде його час.

І той звір причаївся у кожному вікні.

І ніколи, ніколи цього не забудь.

Шепчуть губи гріховні розпачливе:

– Ні!

Але перса, і лоно, і очі:

– Здобудь!

І гнучка, мов ліана, й гінка, мов змія,

Каже «ні» її мука...

А пристрасть:

– Твоя!..

Ти очам, ти вустам, а не слову повір.

Кожна жінка чекає – прийде її звір.

І настигне її, і здобуде її,

Заведе ув екстазу шалений танок...
Навіть звіру співають тоді солов'ї?
Коли нам одкриваються лона жінок.
Там і сяйво зорі, і відлуння води.
Ніч любовного шалу, молитви, гріха...
Там за ніч розцвітають і в'януть сади.
Там зелена оаза й пустеля суха.
Але якось до тебе прийде чоловік...
Чорний бог самоти!
Усесвітній нічник.
І тоді вже не кайся, не плач і не клич:
Бог розплати приходить у зоряну ніч.
І налякані тіні великих дерев.
І страхітливий плач пересохлих дверей.
За гріховну цю плоть, за гріховну цю хіть, –
Чорний,
Чорний нічник на порозі стоїть.
Усесвітній нічник – це покара і мста
За гріховну любов, за гріховні літа.
За пропашу любов і гріховну любов
Чорний, чорний нічник і до мене прийшов!
Ти до слави й жінок, і до радости звик?
А тебе вже чекає страшний чоловік.
...Стало жажно мені, як опівдні сові.
Він промовив:
– Ти генія вбив у собі.
У гріховній любові, у грішнім вині.
І належав ти богу, а будеш – мені.
Я сказав:
– Я до тону такого не звик.
Що він хоче від мене, страшний чоловік?

Він сказав:

– Недаремно знайшов тебе я,
Це тебе загубила гординя твоя.
Я не раз, і не два подавав тобі знак,
Бо ж, убивши себе, ти стількох повторив...
Пам'ятаєш, і плакав ти, наче дівчак,
Як уперше до тебе я заговорив?
– Усесвітній нічнику, – я мовив йому, –
Йшли в донощики друзі, я йшов у корчму.
Натомивсь од утрат, натомився від зрад.
Але я посадив – і не дерево, сад.
Є країна у мене, і сад мій, і син...

І схопив свою голову в руки.

Один!

Я зажився на світі? Прости мені, вік.
Був я богом, а ти мені крила попик.
Прощавай, моя Ольвіє!
Бачиш в очу,
Як смиренно я крила свої волочу.
Але те, що люблю тебе дуже давно,
Винуватий не я, а ольвійське вино.
Я зажився на світі?
Та в час-часолет
Сходить проповідь твій гордий із древніх монет.
Мов жебрак, що продав і пропив таїну,
За старою копійкою крила тягну.
Але те, що люблю тебе дуже давно,
Винуватий не я, а ольвійське вино.
Вороги на кургані?
Нога в стремено!

Та мене повалило на землю вино.
Це воно чарувало лиманські вали.
Це воно продавало чумацькі воли.
Це воно марнувало високе чоло,
Аж не стало України, немов не було,
Як не стало і Ольвії в цьому краю,
Де на власних кістках півзотлілий стою...
Та мене вже не купить, бо я не дівчак,
Ні стамбульський гарем, ні московський кабак.
І ніяка метіль уже нас не змете.
Байда я усесвітній, але без гріха...

Пригортаю волосся її золоте,
Бо ж я Байда, я сад, а не пуста суха.
І не плачу, хоч рани не раз заболять:
Досі вражі гаки із-під ребер стримлять.
Не за гріх, не за гріш, не за підлу хвалу
Я страждаю, та я добуваю стрілу:

а як стрілю – царя вцілю,
а царицю – в потилицю,
їхню доньку – в головоньку...

Та й подамся додомоньку.
І за Байдину покару
Привезу домів товару.
І повернуся назад, –
У всесвітнє вікно, що прочинене в сад.

І цвіте мені сад мій упродовж століть.
І всесвітній нічник на порозі стоїть.

GRAVE

XII

ОСТАННЯ ПІСНЯ ЗИМОВОГО САДУ

Голоси із того світа
Перейшли у білий крик...
І прийшла зима без літа.
А здалося – льодовик.
Відболіли і відбігли
Дні на горе і біду...
Всі дерева білі-білі
У зимовому саду.
Полетіла з вітром лютим
Неприкаянність сама.
І над білим-білим літом
Насміхалася зима...
І від крику білих коней,
І від неба до землі
Закрутилось біле коло,
Біле колесо зими.
Льодолюди, льодолюди,
Стріну їх – і пропаду...

І ходив по селах лютий,
І в оселі, і в саду.
І за вітром, як за мітом
Наші білі імена...
І була зима всевітня,

Біла-біла, як стіна.
Дерева, як на старість,
Йшли до іншої землі...
Йшли дерева...
Та й zostались
Вікувати у зимі.
Чи чогось у полі вбило,
Чи про сад свій хто забув...
І тепер у світі біло,
Як у вічному саду...

ANDANTE

XII

ПЛАЧ ЗА САДОМ

У ніч літургійну, соборну, причинну –
Ввійду до собору і браму причину.
Без гніву й печалі, й трагічного жесту, -
Радію відходу,
Відходу-пришестю.
Мій боже верховний, рятуй нас од мору,
Осанна, осанна соборному хору!
А ти, моя мила, стрічаєш неміло.
Свічок не потрібно...
Життя догоріло.
Тебе не украли, мене не украли...

Засвітяться вікна, як телеекрани.
І вдарять органно два зболені храми,
Розчиняться брами останньої драми,
І ніч пересвітлять, і болесті сплять...

Вічная пам'ять!

*Ми підем: у тернах душа, а не нозі –
Соборної ночі, соборної ночі.
А день не навіки, а ніч – не навіки...
Божественний сад
Починається з вікон.
І, просячи моці
Пресвітлому богу,
Ідуть од порогу.
І поки не звикнемо
Бути навіки, –
Зачинені вікна.
Зачинені вікна!*

ЗОЛОТА ЛІХТАРНЯ

•••

*У ліхтарні всесвітнього міста
ростуть голоси
як липи на еспланадах кав'ярень
хаос камінь
огонь і померла зоря*

у ліхтарні всесвітнього міста

.....
300 000 літ
од початку

ALLEGRO GIOCO SO

А по тисячі літ за мавпами,
Після смерти і після погонь, –
воз'явився,
як мамут,
на наших мапах
золотої ліхтарні вогонь.
Вогонь блукаючий бідний!
Він хоча й омине, та майне...
Як ми плакали, як ми бігли
за блукаючим бідним огнем.
За свою безпросвітність дику
вічним страхом платили пеню.
Бо ж немає, немає диму
Без блукаючого
вогню!

Я конав од скаженої хіті,
А торкався жіночих долонь
як сумний і далекий хіппі –
Золотої Ліхтарні вогонь.
В танці тіл божевільних жіночих,
в дикім танці оголених ню
бачив я, бачив я всенощний
екстатичний танець вогню.
Там бували такі одчайдухи,
що згоряли самі згаряча...
Був я свідком такої задухи,
що вмирала не тільки свіча.
Нас, дітей, не жаліли нітрохи,
накидали на душу оброть...
Був я свідком такої епохи,
де на попіл – і душі, і плоть.
Мов нічних мотилів у гербарій,
безтілесна збирала рука
потаємних
страшних канцелярій, –
всіх, од старчика до юнака.
Цебеніла там кров із аорти,
шили юдам нові кунтуші...
І топтались, мов римські когорти, –
по душі,
по душі,
по душі!
І могил безіменними маками
нас манив потойбічний едем.
...А по тисячі літ за мавпами, –
хто ми і що ми, й куди ми ідем?
І в зимову, без огника, безвість

Йде зимовий холодний звір...
Хтось виходить на білий берег
і клянеться, що вбивця – не він.
І клянеться, що він – безіменний
вік утечі од вовчих погонь...

Там, на березі, там безсмертний
Золотої Ліхтарні вогонь.
Але – мертвий огонь із реторти,
і вже іншого нам не дано...

І ступають чужинські когорти
на пречистих снігів полотно.
А клялись. А приймали присягу.
А з'омонились, наче в гостях.
Тіні СМЕРШу і тіні ГУЛагу
впали кров'ю людською на стяг.
Впали кров'ю на телеекрани.
Від землі й до безводних хмар
відлітали вогні.
І грали
їм услід тріумфальний марш.

GRAVE

ТРИУМФАЛЬНИЙ МАРШ

Загорілися букви в небесній книзі,
наче знаки волхвів віфлеємських...
Загорілися небо й земля.
Мої оркестранти, вчорашні і нинішні,
нехай вас осяє моя зоря.
Міністри, поети, актори, фізики
грають марш тріумфальний –

і несть їм числа...
Тільки я, тільки я примушений відповісти
за померлі зірки і сліпі дзеркала.
Гірки мої дні!
Шекспіре, Данте!
Крім світла померлої вчора зорі,
крім світла зорі, що померла сьогодні, –
кого мені взяти в поводиті?
Кого мені взяти в секунданти?
Із ким – у дорогу? З ким – на дуелі?
Я пережив свій богемний транс...
В людей Мікель Анджело і Рафаелі,
а де він, розстріляний наш ренесанс?
Один репресанс, –
і вже хочуть нового.
Когорти стають під кривавий кумач...
Дивися, небоже!
Дивися, небого!
Вони воскресають, – не вий і не плач:
генералісимус Йосиф Віссаріонович Сталін,
маршал Лаврентій Павлович Берія...

Скільки лягло нас під їх п'єдестали!
Де там республіка!
Що там – імперія!
А ми – коліщатка всесвітньої драми.
А гвинтики досі надійно живі.
І доки нам сняться відроджені храми,
їм сниться відроджений Спас-на-Крові.

Їм сниться: провістям новітньої ери

оркестри у Тушині грають туш.
А ніччю зникають прості інженери
разом з інженерами людських душ...

Голова Мейерхольда в заплаві нужника.
Вселюдська піраміда, від крові слизька.
Вам мало, що вбили і Курбаса, й Плужника?
А як убивали Косинку й Влизька?
Поверховодили на трибунах.
Поверховодили у серцях.
...Скільки ж то їх, і красивих, і юних,
хресний пройшли нескінчений свій шлях!
Не удостоєні, поза маршами,
навіть простецьких отецьких могил.
Поети й наркоми, селяни і маршали,
снігом завіяний табірний пил.
Та крізь літа у колимській обителі
знову приходять до нас, як тоді,
вождь у своїм білосніжному кітелі
і в габардинових френчах вожді.
Бронзові й гіпсові, кожен у власній подобі,
сходять до нас із небесних орбіт
фотогенічні вожді вузьколобі, –
ллються криваві струмки з-під чобіт.

Люмпен оскіфлений, знову за капище ратуй,
доки земля без дощів і без крові суха.

В світі, що став наче парк заборонених статуй,
зводиться чорне дерево болю й гріха...

• • •

Ми пройшли. Ми були. Наші древні кургани доокіл.
Наші коні пасуться...Двигтять попід нами земля.
Я згорів, як огонь. По мені промовлятиме попіл.
Але образ вогню нам ввижатися буде здаля.

.....
Зарізані трави й квіти. І губи зарізані сміхом.
І милі засипані снігом. І пам'ять засипана снігом.
Де ви, друзі мої? Хто оплаче любов пресвітлу?
Зарізані квіти...
Зарізані мої губи. І як вас покликати, як?

О, крик опівночі! І камінь, і лист, і світляк.
І наче уперше, в очах ваших туга і страх
Штурмують високе небо золотою ордою мурах
У ваших зіницях...

Десь похорон почався.
Плаче кортеж оркестровий –
Барабан, і труба, і бубон.
І як мені мертвому бути?
Де ви, друзі мої?
Як ви плакали, коли із труни висувалась порожня рука мерця.
І – музика похоронна. Музика без кінця.
Зарізані трави й квіти. Зарізана квітів ніжність.
І ця потойбічна засніженість, і цвинтарні солов'ї...
Де ви, друзі мої?
Я ще зустріну вас – не мерцями, а свідками.

І я себе зустріну – квітами.

І буде Фауст. Буде вогонь до хмар.
Будуть поети й по мені. Будуть поети нині.
Тому тріумфально, під похоронний марш
Загорілися зорі в небесній книзі.

І все – таки пройде пекельне літо,
Пекельне літо геніїв, нездар...
Огнем зістане те вино
Столітнє,
Щовчора видавалось за нектар...

ALLEGRO

У ліхтарні всесвітнього міста

ростуть голоси
як липи на еспланадах кав'ярень

Хаос камінь огонь
і над усім –
архангельська труба
Армстронга

Язичеське древнє тубільське вбрання
вривається в душу неначе нектар
щоб спалити себе
насправді

тільки в літньому небі
старий двомоторний літак
зависнув на крилах і падає
а над ним –
архангельська труба
Армстронга

двадцять років пройде
наче двадцять століть
я усіх пригадаю на ймення

там я п'ю із живими вино
із Грицьком Чубасем закарпатське вино
адже Ужгород все ж не Париж

андеграунд зі Львова –
Микола Рябчук
і Олежко Лишега –

не зречуся ніколи тієї пори
коли всі ми були як богове
не зречуся

що такий молодий ювілей у Скунця
тридцять три –
і вже він на Голготі
і живий і воскреслий Іван Каламар
денно й нічно випитує час каяття
у тезка ув Івана Чендея

і Василь Басараб у блукальських огнях
геніальній дитині на хліб подає –
і не гасне вогонь у винарні

я прочитую зорі вже спалених літ
і мені з небесі вже махає рукою
вже за мене молодший Грицько

але там угорі
там річка небесна тече
над рікою ростуть голоси
як росли голоси над гірською рікою
там Грицько і Галина
Тарасик малий Соломія
там на березі неба і я
але в небі
двомоторний Левіафан
зависнув на крилах
і падає

мурашиний король
розкопав муравлисько зірок
і відкрився такий краєвид
ув очу

я сиджу у винарні
з краєвидом на муравлисько
і кидаю цигарку в вікно
що летить по параболі
й гасне десь наче зоря

у зорянім муравлиську
задихається
дюралевий Левіафан
а над ним –
валторни і труби і скрипки й гобої
п'ють небесний нектар
щоб спалити себе насправді

світлі духи алкоголю
вибухають фонтанами лип
і згоряють насправді

ALLEGRETTO

Незвичайний небесний концерт
починає в мені оживати.
Знавіснілий і хтивий концерт –
Наче дух алкогольний крилатий.

Ти горів. Ти палав.
Не вписався в систему...
Вік жорстокий тебе записав
У жорстоку богему.

Тобі сісти ошую дано
А тобі – одесную...
Як я п'ю із живими вино!
Як я милу цілую!

Я і демон, і бог...
Твої перса, і очі, й коліна...
Загубилось між зір і епох
І моє покоління.

Ще настане мій час,
і вже нас не поглине геєнна.
Прилетить і по нас
наша птиця вогненна.

Лиш тебе я не стріну ніде.
Але нині я відаю, де ти...
Впала зірка в вино молоде, –
Пийте, браття-поети!

Ми ще справді орли.
ми зчиняємо галас:
Україну не ми пропили,
а так нам дісталась.

Згоримо у пекельнім огні?
Так на те наші чаші богемні.
Як нам бути тверезими, – в вині
відбиваються мури тюремні?

В алкогольнім чаду, в алкогольнім диму
як я буду гріховно любити...
Люди – глина співуча.
Я знаю, кому
їх людьми і належить ліпити...

ANDANTE

«Люди – глина співуча... Отак одчайдушно ходять
за мною слова.
Кому ж я співатиму, кому я озвуся? Кому розповім ці дива?
І йду між дівчат, між білявих, між бестій-блондинок.
І зве мене на поєдинок
мій космос, заселений творчою глиною...

А ми навіть бога зробили людиною.
Наплювали в епоху нам, наче у душу.

І до чого тут одяг у стилі «модерн»?
Як мені вберегти своє тіло і душу? З ким любитися мушу –
в понеділок, найперший день?

Я іду як герой марсіанської хроніки. Я іду по планеті людей.
Але я захлинаюся власною пам'яттю в понеділок,
найперший день.

В перший день...

В перший день ми ще юні богове.
В день останній – усе ще не смерть...
Не клени, не клени молоді любови,
не клени цей любовний концерт!

RISOLUTO

SCENES PATHETIQUES

Боги на Олімпі співають?

Співаються, –

Так тяжко, що їм і пісні не співаються.

А мариться край занебесний незвіданий,

Та з атеїзму минулий урок...

І, може, зробили б з поетів ідолів, –

Ідолів роблять із кінозірок.

Віче мій змавлений, як нам прожити,

Як пережити нас нашим літам?

Можна мене і забути, і вбити, -

Я вже ніколи цих літ не віддам.

... І буде Фауст...

І буде огонь...

Вік, а чи крик людожерної хроніки?
Літо пекельне. Вино і вогонь.
Навіть в парламенті наче у схроні ти,
Як цих пекельних думок не відгонь

Червоне сяйво в синім небі
зблідло,
Немов на небо хтось пролляв
вино...
І все – таки пройшло пекельне
літо,
І вже повік не вернеться
воно...

Понад вертепи шикованих готик
Стільки захмарної стало екзотики.
Ходить між нас учорашній сексотик,
Але між нас і сьогодні сексотики.
Вічно вони – секунди і секухи...
Але процокали в серці секунди.
Десь ти, любове, далека, сама.
Десь тебе вбила космічна зима.
Зимно пророкам нового Союзу.
Армстронгу зимно вже з власного блюзу.
Тямлю естрадників. Тямлю зрадників.
Тямлю й себе – був місяця естрадником.
І не місяця, предтеча, пророк,
Став я співцем віфлеємських зірок.
Став на коліна в молитві, у требі.
Боже, як ще не покинув нас ти,
На українському вічному небі
Божому сину зорю засвіти!

GRAVE

У ліхтарні всесвітнього міста
ростуть голоси
золоті й злогогорлі

а далеко отам на горі
соло вечора наших літ –
голос гобоя

там далеко на горі
кричать стадіони і площі кричать
переповнені в'язнями серця

і б'ють чемпіони
омонівських лав
кийками по серцю
неначе по м'ячику

а я відлітаю у зоряну ніч
мов привид огню
і сам я неначе ліхтарня

і тисяча тисяч сумних цвіркунів
ударять смичками по скрипках журби
на дні Золотої Ліхтарні

бо тоді коли птах надвечір'я летить
відлітає ліхтарня неначе життя
та не гасне вогонь у ліхтарні

П о с т с к р и п т у м

Немов вино, у небі літ розлите,

Космічний пил моїх торкнувся скронь.

І все життя пройшло. Пройшло, як літо.

І я промовив: «Так, це був огонь».

І плакав я, що дні згубив безхмарні,

Що розгубив і друзів, і рідню.

І серце розірвалося в ліхтарні,

Щоб стало більше світла і вогню...

ЧОРНА МЕСА*тиха симфонія вітражів*

I

Одного дня прибуде НЛО...

Я бачу їх у чарівному скельці:
Ау, брати по розуму, пришельці!
Такого ще пришестя не було.
Покличе нас, галактики чужі,
Відіграно і програно хорали,
І хочеться востаннє, щоб заграли
Земні ще кольори у вітражі.
Душа відлине в віртуальний світ...

І вже із-під землі, як піднебесся
Лунає «Dies irae», чорна меса.

О, чорна меса проминулих літ!

II

.....

І тінь його відійшла від нього і підійшла по небу, забравши із собою й за собою сяєво блакитну, бо коли зійдемося у тій миті, щоб продовжити мить і себе, поєднавши біль розпачу і крик сорому, в повітрі пролунає крик огню.

Це День Гніву, коли душа шукає інопланетного шляху,
День Гніву...

– Я вбив у собі художника, – думаєш ти наостанку, залишивши

на ясні зорі і на тихі води
а ти в чеканні зоряної коди
і ти уже не тіло – тільки тло
це тут – школа безуму
древній праліс –
лісовий шум
це тут Робінзонів острів
павук моєї кімнати
софіт НЛО
вхопився за павутиння
а час уже тут не минає

ввечері

доторкнутись до білої скрипки
із мелосом чорної меси
вслухатись як у пралісі плачуть
листочками
мокрі дерева
це вривається в душу

співочими птахами
зеленими квітами
співочими трунами
слов'янськими чортами
тотемами людини
дерев'яними ідолами
ідольськими деревами
але це – чергове занебесся
раювання імпульсів слів
архі-

ідольські

дерева
діво-
дерева

древній праліс
обличчя й маски
співочі діводерева
від себе себе вкрасти
о віку – земний і древній
вік мій вродив людей і звірів
та дослухався до своїх речей
і уперше собі повірив
що устами моїми бог рече

V

Я знаю: і я – не навіки.
Я вірю, і все ж не втаю:
Від жовтих осяяних вікон
Лягатимуть тіні в раю,
Щоб глиною голубою
Сховати вогонь і смерк...

У тиші стрілецького бору
Чекає на оленя смерть.
До бору, неначе до скиту,
Де нарізно душі й тіла,
Я бігтиму –

олень блакитний,

Мій біг перепинить стріла.
Прощайся із твердю земною,
Прощайся навіки, коли
Заплаче відлуння за мною,

Пробуджене зойком стріли.
Я вірю, що я не зневіривсь,
Живий – я увесь із відлунь.
Та прямо вже в серце націливсь
Забутий прапредківський лук.
Прощайся! Бо там, в занебессі,
Натягнуто нитку тугу,
І діждешся чорної меси
На білім снігу...

VI

Перше коло едему, – це близько.
Та вогонь – уже в тиші німій –
Видирають із рук василіски,
Що встають з самоспалення змій.
У Вергілія п'яна наука,
Та й у Данте ми ще не були.
Ми пішли від стріли та від лука,
І вернулись до лука й стріли.
Ви чекали красивої казки?

А з зеленого полум'я літ
Стопалаючі ідольські маски
Прилетіли на чорний граніт.
І спалахує присмерк яскравіш.
І смеркає вмираючий день,
І життя – від клавiра до клавiш,
І життя це усюди й ніде.
Ти пророк, ти обрав собі месу,
Ти схилив сумовите чоло...

І якого ще треба прогресу,

Є вже все – ІНТЕРНЕТ, НЛО,
Є ще нами розкраяне небо,
Де і ми політати могли б,
Там десь голос клонованих стебел
І крилатих не зловлених риб.
Чорна меса із тіл безтілесних,
Чорна хмара
З огненным вінцем.

Чорна меса, ти чорний мій месник,
Янгол смерті з дитячим лицем...

VII

А мені земля дала прозріння ще тоді, коли
помаранчеві райські дерева зникли за овидом, мов
купол собору, постало страшне НЛО.
А ми йдемо та йдемо під супровід чорної меси:
так і є, як у Брейгеля, де сліпці ведуть сліпців, і всі
поводирями й сліпцями.
А меса лунає, лунає, і я відлітаю: мигтить занебесний
сигнал.

VIII

На площах модернових міст
Я волі і долі шукаю...
Прощайте!
Я днесь відлітаю,
І хай вам гряде благовіст.

На площах модернових міст
Мій голос і слід загубився.
Себе вберегти не зумів,

Та вбитий не є самовбивця.
Або, може, і звір на ловця біжить
Лиш тому, що той звір – убитий...
Може, бог наш до нас поспішить?
Може, бог – у єдинім: добігти?
Ми летіли, та стріл не зустріли.
Але нас вичатовував лук.

І летіли натомлені стріли
Крізь містично побожну імлу.
І прийшов із стрілецького бору,
І припав на коліно стрілець.
І земля закричала від болю:
З того світу спішив гонець.
Закрутилося вічне коло...
Закрутився один мотив...

Чорна меса.
Господній голос.
Він осанну землі творив.

IX
Одного дня прибуде НЛО...

ЗАМУРОВАНА МУЗИКА

На муарових мурах – полотна розгойданих гмін,
або мапи країн, імператори і королі...

Диваки!

Ви мені замовляли манюсінський гімн?

Прощавайте!

Вже реквієм – реквієм лине давно з-під землі.

Це дівчатко тендітне в сандаліях збилося з ніг.

Інтернатська недоля, а може, заплакана муза?

Сальватор Адамо проспівав шансона про сніг,

але музика нащо їм, тим, що вживають од пуза?

Замурований в час Горбачова, старий ресторан,

але йду по Соборній – і музика у «Наталі»...

У циліндрі та фракці з копितцями й ріжками пан,

але ще на банкеті тут імператори й королі.

Над столом нахилившись, доп'є це «токайське»

поет...

Він давно у могилі. а все ще вино не доп'є.

Цей чортівський банкет,

юна відьма, король і валет,

і звучить неіснуюча музика – деь вона є!

Саксофон починає тихенько-тихесенько в такт,

і вступають ударні, а скрипка циганська –

потому.

Я розсаджую в пам'яті всіх за столами.

Літак

вилітає уранці в Жуляни з аеродрому.

Контрабас літака і на віях од сліз – вокаліз.

І тоненько бринить одчайдушна прощальна ця

музика...

Залітає літак у Жуляни – не треба й віз,
але віз наш і досі удома...
Ти мусила
на прощання сказати, що любиш мене, що все
поміж нами закінчено, треба скоритися долі...
Що не треба ні Брамса, ні Моцарта – кава глясе
вистигає, а в тебе заняття а музичній школі.
А любовні сюжети на цвинтарі – це не для нас,
і вино, котре звалося «тисяча щасть» –
«езер йов»...
Експланада каштанів гуде і відлічує час.
А розрив – коли мила востаннє руки не подасть...
О, любов!
Але в форменім кітелі всміхнений льотчик-ас,
у його Дон-жуанському списку – цих лесьок і
насть...
А тим більше марійок, арійок – і справді, від
того злі
ці мотори, які відчувають, де вірність, де зрада
є...
Саксофон починає соло – в «Коб'єті» чи в
«Наталі»,
а літак на Жуляни летить і доземно падає...
Саксофонь, саксофоне!
Тобі на богемний вік
Вистачає видінь і падінь у «мисливському залі».
Замурована музика в скелі вже втратила лік
тим літам-літакам, що відбилися у задзеркаллі.
Стало гіпсовим янголом тіло красиве твоє.
Стало соло любові уроком музичної школи.
І звучить неіснуюча музика – десь вона є.
Замурована музика в скелі – вона вже не змовкне
ніколи...

ПАРАНОЇЧНА ЗОНА «А» ЕССЕ НОМО

отакого сумного пекельного літа вибираю між світлом і тінню
бо вони – вертикалі: бачу високий будинок із портиками
де колоратурне сопрано зізвдаря Геми
там оголені зорі й жінки до половини живі
мармурові – до жіночого встиду
вони на високих постаментах
вони б'ються на списках і нутрощі їхні летять
як риби крилаті в повітрі:

зачинається вік зізвдарів починається вік надвечірнього серця

Я – Антигалілей

мовлю що земля зупинилася бо вона дуже уважна
до божественних жестів кібернетичної інквізиції

Я Антигалілей кажу що земля зупинилася отакого пекельного літа
земля ця безплідна – то місто то сад
отакого сумного пекельного літа шукаю сад
але бачу я тень свою що крадеться поза деревами
мій улюблений чорний кіт у циліндрі – се тільки запрограмоване
креслення
що варте неонових сліз
я не вірю що він – се вік я завше прагну рожевого «удосвіта»
(«удосвіта там де марева крикнула жінка самотня
а сніг так білів за вікнами»)

параноїчна зона «А» –
сумний пекельний вік самовбивць із країни Удосвіта
параноїчна зона «А» –
мерці посинілі й розпухлі летять на срібному літаку

але розбиваються руки їх об срібні дошки похоронні
і кричать вони і кричать своє запізніле

ЕССЕ НОМО

XX вік. XXI вік побутування двійників – у мені

У літаках загиблих і срібних

параноїчна зона «А» –

у спалаху прожектора бачу радісну танцівницю
удостоєну оплесків кібернетичної інквізиції
вона танцює й сміється до залі але вже вона летить
але вже вона в літаку що не повернулася

параноїчна зона «А» –

срібні літаки як літаючі ящури як літаючі динозаври
я геть вимучив плоть свою від посмертних забаганок
тих літаків померлих

параноїчна зона «А» –

де я думаю: в цьому небі так багато красивих покійників

А потім я йду на голос надвечірнього марева

замислений стоїть чоловік у саду під високим зеленим деревом

о плодами із цього дерева годують

лише немовлят

і дивиться він на дерево очима немовляти

благаючи:

пташко, зійди!

та під деревом тим замело плодів але забагато покійників

і замислений стоїть чоловік у саду під високим зеленим деревом марева

і високими сходами йду до звіздяря Геми що вже у д о с в і т а

і на сходах б'ються риби й кричать голосами людськими

і кожна риба крилата має очі рожеві як очі немовляти
ув алкогольним повітрі споено тисячі риб

параноїчна зона «А» –

люди живуть табунами і жінки виплакують дітей
народжених від літаючих параноїків
хтось із них покаже на обличчя
у траурній рамці
на обличчя у траурній рамці – обличчя лежить на дорозі

по тому обличчю ходять ноги й колеса
місто із автами полісменами космольотами міражами динозаврами і т. д. –
летить на срібному літаку що не повернувся рівно рік тому –
той літак як всесвітньо відомий чорт що так схожий
на актора з театру тіней
а
над
туманними
обсерваторіями
світить висока зоря облітання –
там спляють поета із палаючою головою хлопчика
на високій зорі облітання обличчя моє
воно плавиться
в цьому пекельному літі
параноїчна зона «А» –

де всі кажуть –
утоплені і покійники із літака
La strada з обличчям моїм
я кажу – поет народився є і ходить невпізнаний

і тому над туманною обсерваторією спляють поета
із палаючою головою хлопчика

БУНТ ПАРАНОЇКА

Хто у труні, хто за труною –
всіх возять авта параноїків
але міської божевільні
ніхто у місті не минає
марева...

1

літнього вечора у міському параноїчному гаю з'явилося «А»
дерева-параноїки трави квіти забagli його зловити і від-
правити в міську божевільню – прибігла жажна зелена машина
обізвавшись до дерев симфонічним гудком (дерева зааплодували)
і з машини вийшли двоє *te deus ex machinae* у цивільному

2

хто у труні хто – за труною всіх возять авта параноїків
але міської божевільні ніхто на світі не минає
марева

3

в тій машині відходить «А» – сумним золотим ізгоєм
але це певно параноя –
і параноїки біжать їй навздогін як звірі

4

поверталось авто з божевільні

5

і тіла мого половина повинна намріяла параноїчний сад
відділилася тіла мого половина –
а ноги незрушно стоять
я хочу тікати – до мене двоє з машини ідуть.

Це бунт параноїка. І як мені бути? Це бунт параноїка, бунт!
Я знаю в міській божевільні мене параноїки в'ють.
Та як мені бути? Це – бунт параноїка. Бунт.
Авто однокриле! Ти віриш в параноїчний бунт,
та спинилася тіла мого половина –

а ноги за н и м и ідуть

я хочу тікати над реготання півтіл у гаю звисаючих
я хочу тікати – в людей бо обличчя заячі...

І хто їх ліпив – звіздарю Гемо?! Святий Йосафат?

Відділилась від мене тіла мого половина –

а ноги незрушно стоять.

Ведіть мене, кажу, – ведіть до найбільшої в світі повії!

6

Поверталось авто з божевільні

7

побудую трикутний будинок як замок поселю в ньому поета
гермафродита і звіздаря – серед того трикутного замку
каміньний колодязь і в ньому сифілітичні наяди
звіздарю звіздарю прибий мені серце до каменя – зірками
а бороду – до овиду хай палає в огні той трикутний хрест

8

над гаєм параноїчним трикутний знак поета –
сині сутінки вечора

над гаєм параноїчним муравлисько небесних зірок
о приходьте до мене у гості я вас чекаю

і руки опускають на плечі

на небесні плечі зірок на небесні плечі зірок

і мабуть усе це вам буде знайомим –

я – і ЕССЕ НОМО.

Над гаєм параноїчним летять сорочки недільні.

9

Поверталось авто з божевільні

10

Поверталось авто з божевільні

І тіла мого половина повинна намріяла параноїчний сад

Відділилася тіла мого половина –

А ноги незрушно стоять!

Спинилися жажні ноги...дим...дим...дим...

І перший удар! І другий удар!

О параноїку! Ти – гермафродит

а тебе опівночі душить в обіймах звіздар!

«О, нарешті, – він каже, – я в найбільшій в світі повії!»

Поверталось авто з божевільні.

Та повія по пояс в воді. Надвоє ділять повію ту хвили.

Поверталось авто з божевільні.

Одна половина –

Гема-віздар.

А половина друга – жінка свята як із ікони –

ЕССЕ НОМО!

У зеленій спідничці яви, де сприймають квітіння і зв'ялість

я крадусь наче тінь, наче тінь по власних садах,

де по пояс в воді над реальній –

Гема-гермафродит-звіздар.

І як я повірю в містерію світу гірку?

Я – бунт параноїків на похоронному літаку, я хочу тікати, я параноїк,
я не... Але з'явився з авто одинокий янгол, і тому коли

Душу мою судомну несли янголи – сорочки крилаті недільні,

Із реготом параноїків: ЕССЕ НОМО!

Поверталось авто з божевільні.

FINALE ПАРАНОЇЧНОЇ ЗОНИ «А»

А – то початок параноїї...

Вона ні мати, ні жона...

О параноїки-ізгої в параноїчній зоні «А»!

Вони вмирають поодинці, їх не рятує множина,

їх сповиває в білий саван

параноїчна зона «А».

Рожевоокий параноїку! Од смерти руку відведи!

Крізь нас летять, і білий саван вкриває синій стан води.

Але зночі, як із неба наш тихий демон прилетить,

ми кричимо неначе риби, ми прозріваємо на мить,

ми кричимо неначе риби, сумні, як одностайна тінь,

у велетенському циліндрі, неначе й демон відлетів.

Де роботи як марсіяни, де світла молодість вина,

де – без грудей – красива жінка –

параноїчна зона «А».

І, мов глобтроттер Біллі Грейєм, месія серць і серце ніг...

У небі – янголи у білім!

О янгольський пречистий сміх» –

немов скелети в аудиторії, де чорна тиша і хорал...

ми відлетіли наче янголи.

І параноя – то фінал!

Фінал і зникнення, й появи, де світла молодість вина...

Жіноче тіло величальне –

Параноїчна зона «А»!

Жіноче тіло величальне! Жіноче тіло! Тіло – бог!

За співжиттям одностатевих я сподівався щастя двох,

та мовить

голос величальний своє забуте: «Зупинись!»

Як роздягалися смереки, показуючи нам стриптиз!
Як роздягалися смереки!
Так відкривався материк!
О як померти параноїку, що б все життя – в останній крик?
Як зацвітають орхідеї!

Хто б світло їх вночі пізнав!

Ідея фікс рожевоока –

Параноїчна зона «А»!

Але щоночі, як із неба наш тихий демон прилетить,
червонооким олеандром він понад нами прошумить!
Червоноокий олеандре! Червоний зір, чий зір – війна...
О скільки крил шумить опівночі

в параноїчній зоні «А».

Як тихо демон відлітає! Як тихо крильми б'є стіна!
Як олеандр червоноокий –

параноїчна зона «А»!

Циліндр! Метелик! Орхідея! Як у краватці «ескімо»...

Ми відлітаємо опівночі...

І летимо... і летимо... Ми відлітаємо як демони...

А де вони?

Ми кричимо неначе риби, ми перевтілюємось в риб,
рожевооки параноїки...

І все життя – в останній крик!

Над чорним небом – чорним небом

як олеандр із чорним німбом

параноїчна зона «А»...

Параноїчна зоно, де ми? Горить стоповерховий дім!

По нас летить наш тихий демон.

Ми відлітаємо...

Летім!

ОРГІЯ

маргіналії на полях календаря

І
Поніміло,
Зніміло, неначе трава, –
І пісні, і слова про Петра та Мазепу...

А стоїть сива мати, стоїть – удова,
Серед цього, як світ, українського степу.
Наша доля – гаряча, та історія – кляча,
Наша шия – воляча, а мова – теляча... прости...

Це така твоя доля, така твоя вдача –
Ці зогнили від часу хрести.
Лаврські бані, печерські молитва і крик,
Степовий материк, де Савур та могила.
Це історія, вкрадена, як патерик,
Це свячені ножі Коліївщини й вила...
Твоє рубище ветхе з чужої хули.
Обпалили наш овид чорнобильські роси.
Ми ж і досі в космічній безодні – хахли,
Малороси...
Вже такий малорос маловодний Дніпро,
Так нас мало грядуще тривожить.
І з дитячих лобів прозирає тавро,
І непам'ять гірка нашу пам'ять батожить.
Соловій, покидаючи кліть золоту,
І Петра прокляне, й оспіває Мазепу.
Та не скоро він здвигне могильну плиту
Із очей і рамен українського степу.
Та плита, ця хранителька «черт» і «рез»,

Пролежала століття,
страшна й не мізерна.
Та зростає камінний,
Замшлілий вже хрест
З борозенок і ям, де кидали ми зерна...

II
Іконний коник Георгія Змієборця.
Повержений кінь під п'ятою Георгія...
Змій у Георгія просить карбованця
На келих вина перед смертю.

Оргія!

Та що Змієборець?
Відняв списа,
Бо хоче зробити усе по закону...
Яка ідилічність!
Яка краса, –
Скинутись по карбованцю, гривні або купону.
Онівський клацає поряд затвор,
І Змій відлітає притьмом за хмари.
І буде Георгій, як той Єгор,
Писати солодкі свої мемуари.
Мати пектиме сухарики й коржики,
Кінь пожиратиме свій овес,
Бо переходять Георгії в Жоржики,
В жевжиків духу, – і тут, а не десь.
Вам мариласть, панцю, козацька республіка?
Вам увижався дніпровський атол?
А ви потримайтесь за дірку від бублика,

Мазепинцю клятий, триклятий хохол!
Республіко Криму,
Новоросійська трибуно,
Ви простяглися від Ужгорода й до Анапи.

І це неймовірно, наче Джордано Бруно,
Котрий цілує пантофлю папи.

.....

Оргія!

III

Іконний коник Георгія Змієборця.
Все та ж ікона, все той же змій.
Гривну вони на карбованця,
І курс валютний збити не смій.

А що Змієборець? Відняв списа,
Зобразив на виду усесвітню скорботу.
Під марш старовинний гучить яса
Зі щогл і рей Чорноморського флоту.
То лук старовинний, то ядерний спис.
А люде убогі, зневірені й голі.
Що залишається після «Сі-бриз»?
Чорні байстрята у Дикому Полі.
Це мука не змучена. Це віра слов'ян.
До петлі, до ярма так вже звикнула шия,
Аж поки надійде новий Тамерлан
Або воскресять нам нового Батия.

Ти хочеш свободи, але вона
Перед тобою стоїть заплакана.

Немовби невольниця – рідна жона,
Пропита, проїжджена і пробалакала.
І там, де скрижали епох золоті,
І там, де три царіє із дарами,
Нас порятують хліба що святі,
Що в люди пішли, покинувши храми.
Неначе невільник у Кафі, стою.
Стою
На всевітньому торзі я,

Вже тільки потойбіч воскресне, в раю,
Несамовита небес моїх оргія.

.....
Оргія.

ПТАХИ ІВАНА ЧЕНДЕЯ

I

Птахи із неба падали й кричали.
І з ними небо падало наниз,
Як небо їх крилатої печалі
Над самотністю порожніх гнізд.
Птахи набрались у польоті моці,
І крик їх – наче поклик далини...
Та, летячи і падаючи мовчки,
Вже мовби небом зістають вони.
А понад нами їхній крик вознісся...
І вже щоразу ближчає луна.
То кличуть нас ячанням вітру гнізда,
Немов неопалима купина.

II

Зійду із авта – й не ступлю ні кроку.
Така чужа ця вулиця, і я...
Переименуйте знову на Високу!
Верніть Високій вулиці ім'я!

Лаокоона обплітали гади.
Адам сконав за первородний гріх...
Та світло непогасної лампади
Із вулиці Високої – для всіх!

Іван світив...

Його чекала плаха,
Та він повзучим говорити смів,
Що Бог створив і гадину, і птаха,
Але у нього серце – для птахів.
– Усіх птахів? – питала чорна галич.
– Нас ненавидиш? – сикнула змія.

– Усім вам доста Згариць і Пригариць,
Та спів і сик усе ж не плував я.
Ви божі тварі, ви ні в чім не винні!
Та жаль бере, що тяжко солов'ю
На рідній, на зеленій Верховині,
Де в птичих гніздах вивели змію.
Не бійся, змію, я тебе не вдарю.
Були стоглаві, але й тих простив...

III

А ти, мій тезку, Йване Каламарю,
Зі свого серва гадів напустив!
Твої серпи і молоточки ржаві.
І ти, мій брате, наче змії – стоглав...

IV

З Павличком про Чендея у Варшаві
Я в королівськiм замку річ тримав.
Під небом синім, золотом жовтневим,
Що опадало на чужі дахи...
Там плакали вигнанців-лемків меви
І плакали Чендееві птахи.
Раділи ми птахам у світлім леті,
Схиливши в тузі душу і чоло.
У королівськiм замку на банкеті
Карпаторосій поряд не було.
Була Україна, – та, яка щокроку
Іде крізь гвалт імперський і аврал...

V

Я віднаходжу вулицю Високу:
При чому тут, і справді, генерал?

VI

А генеральська слава – теж омана.
Іван Петров. Солдатський вус. Пенсне.
І він з опальним іменем Івана
Заснув навіки, де й Чендей засне.
Письменники опальні, генерали,
Які ішли в огонь, в опалу – теж...
Їх імена ми в книгах видирали,
Та як од серця пам'ять віддереш?
І треба у вогні шукати броду,
Перемішати все – вогонь і лід...

VII

А білі чайки знов летять зі Сходу.
А білі чайки полетять на Схід.
Та вище, вище, аж до хмар вознісся
Палаццо – модерна дивина...

VIII

Так птахи повертаються у гнізда.
Зелена Верховина? Це вона!
Ти там лежиш, безсмертний лицар слова.
Тебе завіє не одна зима.
Кальварія, а може, Ясенова?
На Байковому місця нам нема.
Новітні у Європу пруться ґазди.
А нас нема, неначе й не було.
Прощай, Іване!
Наші ватри згасли,
Але світили на усе село.
І птахи в леті не втрачали сили.
І не лякали гербові орли.
Тепер барвінок криком із могили
Прослався шляхом, де і ми пройшли

ХРОНІКА ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ

КРЕМІНЬ Дмитро Дмитрович

(21.08.1953, с. Суха Іршавського р-ну Закарпатської обл.) – поет, публіцист, есеїст, перекладач. Член Національної спілки письменників України (1979), Асоціації українських письменників (1997).

Закінчивши філологічний факультет Ужгородського держуніверситету (1975), працював учителем української мови та літератури (сmt. Казанка Миколаївської обл.), пізніше – в районній газеті. Після переїзду до Миколаєва обіймав посаду викладача кафедри української літератури в педінституті ім. В. Белінського (1979–1981), керував обласною літстудією «Джерела», заввідділом молодіжної газети «Ленінське плем'я» (1981–1990), заступника головного редактора газети «Рідне Прибужжя». Нині очолює Миколаївську обласну організацію НСПУ.

Поетичний дебют Д.Д.Кременя відбувся на сторінках альманаху «Вітрила» (1970–1971). Тоді ж був готовий до друку рукопис книги, який вилучено під час навчання. Перша книга поезій «Травнева арка» вийшла у 1978 р. Згодом були «Південне сяйво» (1982), «Танок вогню» (1983), «Бурштиновий журавель» (1987), «Шлях по зорях» (1990), «Пектораль» (1997). Останніми роками надруковані книги: «Елегія троянського вина» (2001), «Літопис» (2003), «Атлантида під вербою» (2003), «Синопис» (2003), «Полювання на дикого вепра» (2006), «Вибрані твори» (2007), «Літній час» (2007), «Скіфське золото» (2008). Перекладав з російської (Б. Пастернак,

А. Вознесенський, Є. Євтушенко, А. Чернов, Л. Григор'єва, В. Пучков), грузинської (Л.Надарейшвілі, М. Циклаурі, Ш. Нішніанідзе, Н. Баратішвілі, М. Хетагурі), осетинської (С. Міндіашвілі, В. Ікаєв, Н. Бакаті), німецької (Г. Гейне), інших мов. Окремими книгами поетичних перекладів вийшли: «Ольвийский транзит» (пер. рос. О. Павлова) (2005), а також книга-трилінгва «Два береги» /Два берега/ «Two banrs» (пер. рос. В. Пучкова, англ. – С. Іщенко, Р. Торнтон) (2007), удостоєна Міжнародної премії імені Арсенія та Андрія Тарковських (2010).

Лауреат Республіканської літературної премії імені Василя Чумака (1987), культурологічної премії імені Миколи Аркаса (1994), Державної премії України імені Тараса Шевченка (1999).

Тарас Кремінь,
кандидат філологічних наук

ЗМІСТ

ВОЛОДИМИР БАЗИЛЕВСЬКИЙ. МІНЕРАЛ ПОЕЗІЇ	3
МОТТО	11
НІЧНЕ ВІКНО	
«ТАК БУВАЄ, КОЛИ ПОМИРАЮТЬ...»	14
«НЕ НАБИВАЮСЯ У ДРУЗІ...»	15
«ХОДИШ, МОВ ПУСТЕЛЕЮ МОЙСЕЙ...»	17
«ТОЙ УМЕР, ТОЙ ВОСКРЕС, ТОЙ НА СЛУЖБІ ОБЛИСІВ...»	18
«ТРАВНЕВИХ ДНІВ НЕБЕСНИЙ ШОВК...»	19
«ОД ЖІНОК, ВИНА І СИГАРЕТ...»	20
«ЯКБИ ЗЕМЛЯ – НЕ ЦЯ, НАМОЛЕНА...»	22
ОЛЬВІЙСЬКА ПРОСОДІЯ	23
«ПЕРЕБОЛІЛО. ПЕРЕТЛІЛО ЛІТОМ...»	23
АМФОРА ЦАРЯ СКІЛА	24
«СЕКС-ШОП У СЛАВНІЙ УКРАЇНІ...»	26
ПОВІСТЬ НАШИХ ЛІТ	29
СОБОР ПОСЕРЕДИНИ ВСЕСВІТУ	32
ВЕСЕЛИЙ ТЕСТАМЕНТ	33
НОКТЮРН	34
ПОВЕРНЕННЯ БУЙ-ТУРА	35
КОЧУБЕЇВНА	36
ШОВКОВИЙ ШЛЯХ	37
ЛЬОДОВИКОВИЙ АПОКАЛІПСИС	39
ЛІТАНІЯ ЕКСТАЗУ	41
ПЛАТАНОВА ГРАМОТА	44
ГРИБНИЙ ДОЩ У МІСТІ	45
РЕКВІЄМ О РИМСЬКІЙ КОГОРТІ	46
СОБОР	47
ПИТАЛЬНИЙ РЕЧИТАТИВ ДЛЯ ОДНОГО ІЗ 40	48
ПОСТСКРИПТУМ ДО ЛІТОПІСУ	50
ТОПОГРАФІЧНА ЗЙОМКА	53

ПІВДЕННИЙ ХРЕСТ	55
БАЛ У ТЕАТРИ	56
КЕНТАВРІАДА	57
З УКРАЇНИ	59
ЕЛЕГІЯ ТРОЯНСЬКОГО ВИНА	61
ОДІССЕЙ У ПУСТЕЛІ	64
ПОПІЛ САМОВИДЦЯ	67
ЛІТОПИС КУЛЬБАБИ	69
ГЕСІОД – ХХІ	70
НЕЕВКЛІДОВА ГЕОМЕТРІЯ	71
МІЛЕНІУМ	72
СОЛО	73
ПОВІТРЯНИЙ ТЕСТАМЕНТ	74
РОМАШКА ТИСЯЧОЛІТТЯ	76
МАДРИГАЛ З ХХІ ВІКУ	79
ПОСЛАННЯ ДО ЗАГУБЛЕНОЇ АДРЕСАТКИ	81
СТАРОКОЗАЦЬКИЙ ЛІТОПИС	82
«МАНДРУЄ ЖІНКА У СМЕРТЕЛЬНІЙ ЗОНІ...»	84
СОБОР ПЕТРА І ПАВЛА	85
ПІЗАНСЬКА ВЕЖА	86
ГОГОЛІАДА	88
DE PROFUNDIS	90
МЕНУЕТ	91
«КІНБУРН І ГІЛЕЯ. ЕЛЛАДА Й ЕДЕМ...»	92
«НЕ Я ПИШУ – ЦЕ МНОЮ ПИШЕ БОГ...»	92
СУВЕНІР «ПЛАНЕТА ВИШЕСЛАВІЯ»	93
ВІЛЛА НА БЕРЕЗІ МОРЯ	97
НА ХОРАЛЬНИЙ ВІД'ІЗД СВІТЛАНИ ТОРНТОН	99
ЗОЗУЛЯ НАД МОРЕМ	
ЛІТО В ЧОРНОМОРЦІ	104
МОНТЕ-КАРЛО	105
«АХАЛТЕКИНСЬКОГО КОНЯ ВИВОДЬ ІЗ МАШТАЛІРНІ...»	106
«ПЕРШІ ОСОБИ ЖИВУТЬ НА ПОРТРЕТІ»	107
«ЮРІЙ АНДРУХОВИЧ, ЛЮБКО ДЕРЕШ, ІГОР РИМАРУК...»	108
МЕНТАЛЬНА МОЗАЙКА	109

ЗОРЯНА ПЛЕЯДА	111
УКРАЇНСЬКИЙ АПОКРИФ	112
ПОСТСКРИПТУМ ДО ЛІТОПISУ	114
«У ЦІЙ КРАЇНІ ДОВГО НЕ ЖИВУТЬ...»	115

ПОСТМІЛЕНІУМ

МІЛЕНІУМ УРОЧО ПОЧИНАВСЯ, ПІД ГАСЛОМ – «УКРАЇНА БЕЗ КУЧМИ!»	118
ЛИМАН	119
НЕБЕСНА ГЕОМЕТРІЯ	121
«ДИЯВОЛ УСМІХАЄТЬСЯ НЕЧАСТО...»	122
«НЕ ПАМ'ЯТАЮ – НІ ЇЇ ОЧЕЙ...»	123
«Я ТОДІ ТАНЦЮВАВ ІЗ ТОБОЮ...»	124
«ЗАКОРДОННІ ШТАМПИ НА ПУТІВЦІ, ТІНІ ВІД ВЕРБЛЮДА Й ПІРАМІД...»	126
«ПРИХОДИТЬ СТРОГА ЖІНКА У ВУАЛІ...»	127
«НА ЛІТОПIS, У СЛЬОЗІ ВОЛОГІЙ...»	128
ЛЮБОВ У ПАНЕЛЬНОМУ ДОМІ	129
АНТИЧНИЙ СЮЖЕТ	130
САПФО	132
БОГОМАТІР У СНІГАХ	133
«ЦЯ ЖІНКА В ПОЛУМ'І ВОЛОССЯ...»	134
БАТЬКОВА ТОПОНІМІКА	134
НЕПОВЕРНЕННЯ БЛУДНОГО СИНА	135
НОСТАЛЬЖІ	136
ХОРАЛЬНА МЕСА ПАМ'ЯТІ ХУДОЖНИКА ФЕРЕНЦА СЕМАНА	137
ANNO DOMINI. ПРОПАЛА ПОЕМА	140
«КОМУ НЕ ПИШУ – ВСЕ ОДНО, ЩО НА ТОМУ СВІТІ...»	161
«ЦЕ ВСЕ В КОЛИШНЬОМУ ЖИТТІ...»	163
«ТРОХИ НЕБА, ТРОХИ ЛІСУ...»	164
«ШУКАЮ ІСТОРИЧНУ БАТЬКІВЩИНУ...»	165
«АРІОНА, ІВАНА-ПРОРОКА...»	167
«У НЕІСНУЮЧІЙ КРАЇНІ...»	168
«Я ЧЕСНО ЗІЗНАТИСЯ МУШУ...»	169
«ПОМИРАЮТЬ ЛЮДИ. ЇХ ВИНОСЯТЬ...»	170
ФЛОТСЬКИЙ БУЛЬВАР	171
ЕНЕЙ	173

ПЕРЕМІНА ПОЛЮСІВ

«МИНУЛО – МУЗИКОЮ СВЯТА...»	176
«ТРЕТЬОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЦЕНЗУРИ...»	177
«І СИЛУЕТИК МОЛОДОГО МІСЯЦЯ...»	179
«ВМЕР ПОЛКОВНИК – ОБІЗВАЛИСЬ ДРУЗІ...»	180
«ЛЕДЬ ШЕЛЕСТИТЬ ВОЛОГИМИ ГУБАМИ...»	181
«ПАДАЮТЬ ЯБЛУКА З НЕБА НА ДАХ...»	182
«ОЛЬВІЯ, МИГІЯ ТА ГІЛЕЯ...»	183
«ОПЛАКУЮ МОЛОДІСТЬ – ДЕ ЇЇ СЛІД?...»	184
«ГОЛОВИ СТАРІ – СУХЕ БАДИЛЛЯ»	185
«У МИНУЛІМ СТОЛІТТІ ЛЮБИВ ТЕБЕ Я...»	187
«БАБИНОГО ЛІТА НИТЬ ТОНЕНЬКА...»	188
«ГЕСІОД ІЗРАНА ПИШЕ Й ПИШЕ...»	190
«НАДВЕЧІР'Я НА СЕРЦІ, У СВІТІ Й ДУШІ...»	192
«У СЕРПНІ, У ПЕКЕЛЬНІ НОЧІ Й ДНІ...»	193
«ЛЕЛІЄ ЛЕГЕНЬКУ ТРАВИНКУ ВІТРЕЦЬ...»	194
«НЕ СПОНДЕЙ І ПІРИХІЙ – ПИРІЙ І ОСОТ...»	195
«ВІКИ ВІКОВІЇ...»	196
«ЧОРНОБРИВЦІ ЦВІТУТЬ, ЧОРНОБРИВЦІ...»	196
«ЦАРЕДВОРЦІ БУЛИ, БЛЮДОЛИЗИ...»	198
«МЕДОВИЙ МІСЯЦЬ У КАРФАГЕНІ...»	200
«...І ДУМАЄШ ПРО МЕРТВОГО ПОЕТА...»	202
«РАЙНЕР МАРІЯ РІЛЬКЕ...»	203
«КРАЇНА ЗАВОЙОВНИКІВ НЕ ЗНАЄ...»	205
«ЦЯ БАБКА – ГОСПОДНЯ КУЛЬБАБКА...»	206
«АЛЬТАНКА БІЛА. КУПОЛ ВИНОГРАДУ...»	207
«МОВ ЛЕЙТЕНАНТСЬКУ ЗІРОЧКУ, МЕДАЛЬ...»	208
«І МОВА ТАРАСА, І МОВА ФРАНКА...»	210
«ВІДБОЛІЛО. ВІДІЙШЛО. ВІДБІГЛО...»	211
«ЮНІ МИСТЦІ НА КАРПАТСЬКІМ ПЛЕНЕРІ...»	211
«УСЕ – ПОЛІТ! ПОНАД ОКОПИ!...»	214
«ВІН МЕНІ КАЗАВ ПРИ ПОВНІЙ ЧАРЦІ...»	215
«ТЕРАКОТОВЕ ВІЙСЬКО ДИНАСТІЇ ХАНЬ...»	216
«СОНЯШНИК ІЗ-ЗА СТАРОГО ТИНУ...»	217
«І БОЛДИНА ГОРА – В ЧЕРНІГОВІ...»	218
«ЗОР'ЯНА У МОЛОДОСТІ КОДА...»	219

«КАМІНЬ ПУЩЕНИЙ З ПРАЩІ...»	220
«ПОТІШНА ГЕТЬМАНСЬКА СТОЛИЦЯ...»	221
«ЗА СТАРОГО ДИКТАТОРА...»	222
«ЦІЛИЙ ДЕНЬ НА ГОРОДІ КАРТОПЛЮ КОПАЛА...»	223
«НИНІ ТИ НА КОЛЕСІ, ЛЕЛЕКО...»	224
«СКІФСЬКИЙ ІДОЛ ДИВИТЬСЯ З МОГИЛИ...»	225
«НА ЯСНІ ЗОРІ ТА НА ТИХІ ВОДИ...»	226
«ОДИН СТАВОК НА ДВІ АРТІЛІ...»	227
«ХАТА ВМЕРЛА. СТОЇТЬ – І СОЛОМА З-ПІД ВИШНІ...»	228
«КОРОЛІ. ТУЗИ. ВАЛЕТІ. ДАМИ...»	228
«РИТМІЗОВАНА МОВА РАНКОВОГО ЛУГУ...»	229
«ТАКОГО ВИСОКОГО НЕБА...»	230
«КОРОВА ЗАДИВИЛАСЯ В КОЛОДЯЗЬ...»	231
«ЗОЛОТО РОЗСИПАНОГО ЖНИВА...»	232
«ДРЕВНІЙ ДУХ ЗЕМЛІ ПРИЙШОВ ДО МЕНЕ...»	233
«КОЛИ ГЕНСЕК МОВ DEUS EX MACHINAE...»	234
«НЕВЖЕ Й МЕНІ – ДО СТАРОСТІ Й УБОЗТВА...»	235
«ВСЕ – СЛОВА. СЛОВА – Й «СВОБОДА СЛОВА»»	236
«...ЖМЕНЮ ПРОСА...»	237
МАРАМОРОШ	238
«ТАКОГО ВИСОКОГО НЕБА...»	241
«Я ЖИВ ЩЕ ТОДІ КОЛИ ВСЕ БУЛО ЯСНО...»	242
«ПО ЗАКОНУ НЕЗЕМНОЇ ПРАКТИКИ...»	243
«І ЧАВУННІ ГАРМАТИ»	244
«ЯКЩО ВИРІЗЬБИВ СКУЛЬПТОР ПОСМЕРТНИЙ...»	245
СМЕРТЬ ГАМЛЕТА	246
«ДЕРЕВА У НЕБІ НІЧНОМУ...»	248
«Я ТУТ НАРОДИВСЯ Й ВИРІС, І СЛАВУ ЗНАВ МОЛОДУ...»	249
«І САДОК ВИШНЕВИЙ БІЛЯ ШКОЛИ...»	250
«КОЛИ СУДИЛИ ДАНТЕ АЛІГ'ЄРІ...»	251
«КОЛИ ЗГАСАЮТЬ НА КРАЙНЕБІ»	252
«ВІДЛЕТІВ – І НЕ ВЕРНУВСЯ ГОЛУБ...»	253
«НА ПОГУЛЯНЦІ, У СТАРОМУ ЛЬВОВІ...»	254
«ГЕТЬМАНЩИНИ, БАТУРИНА РУЇНИ...»	256
«VERS LIBRE...»	257
«ВИСОКЕ БАГАТТЯ ГОРИТЬ НАД РІКОЮ...»	259

ПЕЙЗАЖ У ЯПОНСЬКОМУ СТИЛІ

«НА КІНБУРНІ ЦВІТЕ ОРХІДЕЯ...»	262
«ПОВЕРТАЄШСЯ В МІСТО, ДЕ БУВ ТИ ЕПОХУ ТОМУ...»	264
«ПОЧУТИ ГОЛОС ЩАСЛИВОЇ ЖІНКИ...»	265
«ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ...»	266
«ЦАРІ БУЛИ – НЕ КОШОВІ ГЕТЬМАНИ...»	268
«НА СПІВОЧОМУ ПОЛІ В ТЕРНОПОЛІ...»	269
«МИ З МОРЯ ПОВЕРТАЛИСЯ. І ТІЛО...»	270
«ПЕРЕКРЕСЛИЛА БЛИСКАВКА НЕБО...»	272
«Я НА ПОБАЧЕННЯ ХОДИВ...»	273
«В ТЕБЕ Є ВІД КИЇВСЬКОГО МЕРА...»	274
«ВПАЛА МУЗИКА З НЕБА, І СІМ ЇЇ НОТ...»	275
«НЕ ПОЇДУ ДО МАТЕРІ В ГОСТІ...»	276
ГАЛАНТНЕ ХVІІІ СТОЛІТТЯ	277
«ПОЕТИ ПОМИРАЮТЬ МОЛОДИМИ...»	278
ДНІ ОКАЯННІ	279
«ТИ ПЛАЧЕШ? А ПЛАКАТИ ПІЗНО...»	280
«ПЕЙЗАЖ У ЯПОНСЬКОМУ СТИЛІ...»	281
ПОЛЮВАННЯ НА ДИКОГО ВЕПРА	283
МОТИВ	286
«ТАК ЖАЛЬ МЕНІ САДУ, ЯКИЙ САМ СОБОЮ ЦВІТЕ...»	288
ДЕ ПЛИВ ОДІССЕЙ...	290
«НА БЕРЕЗІ МОРЯ МАЛЕНЬКИЙ ОРКЕСТРИ...»	291

СИМФОНІЇ

САД	294
ЗОЛОТА ЛІХТАРНЯ	319
ЧОРНА МЕСА	334
ЗАМУРОВАНА МУЗИКА	341
ПАРАНОЇЧНА ЗОНА «А»	343
ОРГІЯ	351
ПТАХИ ІВАНА ЧЕНДЕЯ	355
ТАРАС КРЕМІНЬ.	
ХРОНІКА ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ Д. Д. КРЕМІНЯ	359

Дмитро КРЕМІНЬ

Замурована музика

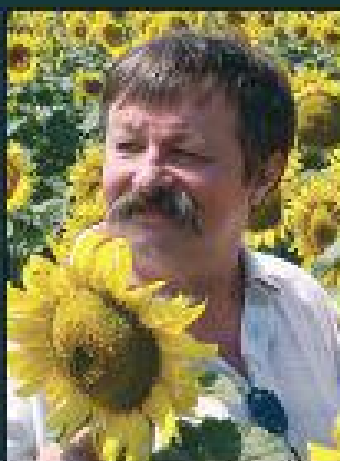
Лірика /
симфонії /
поєми /

Передмова В. Базилевський
Дизайн, верстка С. Тарасенко
Підписано до друку 31.08.2011

Формат 84x108/32. Ум. друк. арк. 19,25
ТОВ «Видавниче підприємство
«Ярославів Вал»
Адреса: 01034, Україна, м. Київ,
вул. Ярославів Вал, 21-Є
тел. (044) 234-15-24
e-mail: yar_val@ukr.net

Свідоцтво про внесення
до державного реєстру
суб'єкта видавничої справи:
ДК № 2971 від 12.09.2007 р.

Надруковано у ДП «Преса України»
м. Київ, просп. Перемоги, 50

У новій книзі Дмитра Кременя – відомого поета, лауреата Державної премії України імені Тараса Шевченка, зібрано кращі лірико-філософські твори та вірші про кохання в їх емоційній глибині та стильовому розмаїтті. Вперше в одному форматі тут зібрано і поетичні симфонії, які виділяються своєю оригінальністю навіть на тлі сьогочасного формотворчого багатства вітчизняної та світової поезії.

Дмитро
Кремень

ЗАМУРОВАНА МУЗИКА

ISBN 978-617-605-002-5

9 786176 050025